

Alte Drucke

**STATVTA || ORDINIS DOMVS || HOSPITALIS
HIERV=||SALEM. || [Letzte Seite:] AVSPICIIS AC IVSSV
REVERENDISS. D. || F. CLAVDII DELA SENGLE, || ET TOTIVS
...**

**La Sengle, Claude de
Romae, 1556**

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

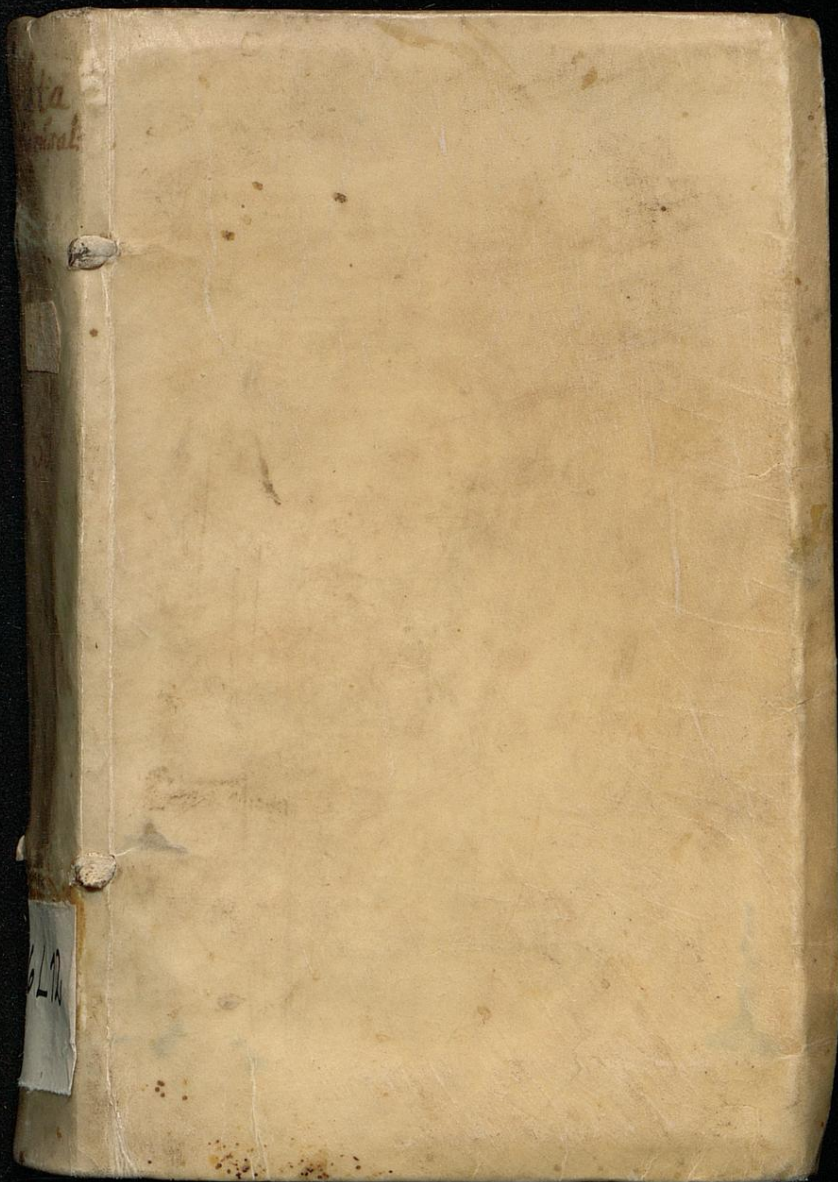
Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150200

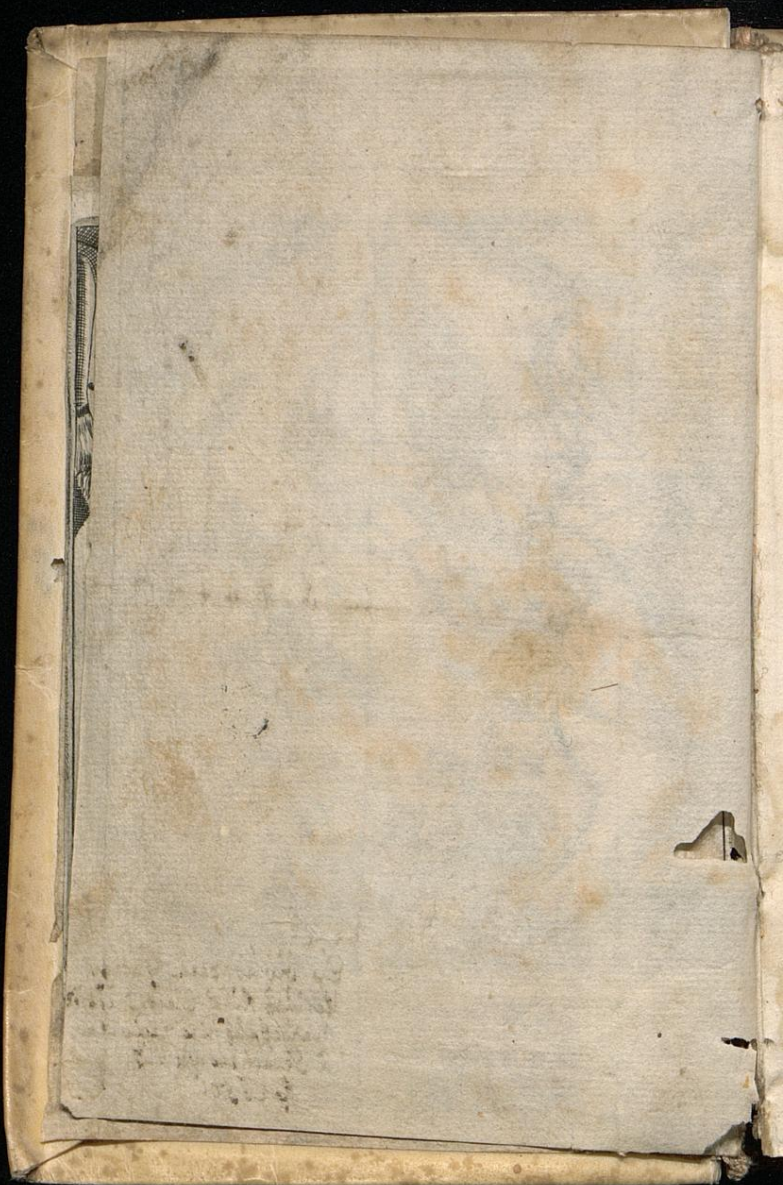
O. n. 50

*Sebastianus Guebelius
Abbas Bergensis.*

Regule
16 L 12

Ex Bibliotheca Georgij
Königs Rile Elect. Præs. et
Maribatis juris recipientis
a Sebastianus Beckius.
No 1650.

STATVTA
ORDINIS DOMVS
HOSPITALIS HIERV-
SALEM.

80

Ad unum...

Ad Lectorem F. Didacus Rodriguez.

En Solymi quæcunq; patres statuere vetusto
 Tēpore, in hoc vnū CLAVDIVS arctat opus.
 Innouat, antiquat, refecat, dilatat, & ornat.
 Lector inoffenso perlege cuncta pede.
 Arma viro quondam placuere, atq; horrida bella:
 Nunc reuocat leges priscaq; iura senex.
 Sed pietas cordi est, cordi cælestia regna:
 En geminas animi mistica signa cruces.

AV
lus
Epi
sco
pus
ser
uus
ser
uos
rū
Dei

Ad perpetuā rei memoriam. salubri regula-
rium personarum quarumlibet dilectioni sol-
licitis studijs intendētes ijs quæ ad id tenden-
re dignoscuntur nostræ approbationis robur
libēter adycimus, aliasq; desuper disponimus
prout in domino conspiciamus salubriter expe-
dire. sanè pro parte dilectorū filiorum Clau-
dij dela sengle Magistri & Capituli genez-
ralis Hospitalis sancti Ioannis Hierosolymiz-
tani nobis nuper exhibita petitio continebat,

Δ ij

quòd licet aliàs fœlicis recordationis Innocẽ-
tius papa VIII. prædecessor noster stabiliz-
menta, cõcordias, statuta, consuetudines, usus
& naturas dicti Hospitalis in unum uolumẽ
redacta & per nõnullos tunc sanctæ Rom.
Ecclesiæ Cardinales examinata per suas li-
teras approbauerit & confirmauerit, ac di-
ctarum literarum suarum patrocínio cõmun-
nietur supplens omnes & singulos defectus
(si qui interuenerant in eisde) eaq; uoluerit
et mandauerit in posterum inuiolabiliter ob-
seruari, decernẽs tunc & pro tempore exis-
tentes Magistrum et fratres dicti Hospita-
lis seu eius Religionis ad eorum dũtaxat ex-
institutis regularibus, stabilimentis, statutis,
consuetudinibus, usibus et naturis, quæ hæc-
tenus uiguerant in ipso Hospitali, obseruationẽ
teneri et obligari, quæ in ea noua eorũ mo-
deratione & ordinatione continebantur: &
non aliorum, quæ ut pote inutilia & super-
flua, aut aliàs in obseruabilia tenta fuerant,

Et si in eorum in fratres receptione ad illo-
rum obseruationis promissionem iuramento
Et uoto se astrinxissent (prout in eisdem li-
teris, in quibus tenor de nouo ordinatorum
statutorum Et stabilimentorum, concordia-
rum, usuum Et consuetudinum de uerbo ad
uerbum insertus fuit, plenius cōtinetur) Niz
hilominus ipsi Claudius Magister Et capi-
tulum considerantes quod in eisdem sta-
tutis, stabilimentis, Et consuetudinibus plu-
ra erant, quæ cum tunc temporis moribus nō
satis conueniebant, aut confusè Et obscure
posita reperiiebantur, et propterea litibus uiā
dabant, alia uerò inter se dissidebant Et cō-
trarium sensum præ se ferre uidebantur, ac
complura ad rem nihil omnino faciebāt: ope-
ra nonnullorum ipsius Hospitalis fratrum il-
lius negotiorum peritissimorū ad id specialis-
ter deputatorum effecerunt, ut sublati quā-
tum fieri potuit difficultatibus, Et omni am-
biguo intellectu, dilucidatis obscuris, Et ijs

quæ dissidere uidebantur in unū sensum adductis, & quibusdam nō necessarijs rescandis, ac additis permultis alijs stabilimentis ad diuini cultus augmentum & ipsius Hospitalis utilitatem ac salubrem illius personarum directioni tendentibus: quæ post modum per quondam Ioannem de Homodes tunc in humanis agentem et ipsius Hospitalis Magistrū & dictum Claudium ac alios ipsius Hospitalis magistros successiue edita fuerant, & ab omnibus desiderabantur & efflagitabatur: statuta, stabilimenta, et consuetudines huiusmodi in unum nouum uolumen sub nomine ipsius Claudij magistri redigerentur & compilarentur. Quare pro parte Claudij Magistrī & Capituli prædictorum nobis fuit humiliter supplicatū, ut statutis, stabilimentis, & consuetudinibus in unum nouum uolumen ut præfertur redactis & compilatis pro eorum subsistētia firmiori robur nostræ approbationis adijcere aliasq; in præmissis oportet

tunè prouidētes de benignitate apostolica di
gnaremur. Nos igitur ad præclara religionis
huiusmodi merita debitū respectum habentes
& consyderantes illius fratres fidei catholi
cæ indefessos propugnatores, cultores et de
fensores existere, huiusmodi supplicatiōibus
inclinati stabilimēta, statuta & consuetudi
nes in unū uolumen sub nomine ipsius Clau
dij Magistri, ut præfertur, redacta & cōpi
lata, quæ per dilectos filios nostros Ioannem
Angelum s. Stephani in Caelio monte de Me
dicis, & Fabium s. siluestri titulorū Migna
nellum nuncupatos præbyteros Cardinales
inspici et examinari fecimus, ac de quorum
continentia ab eisdem Io. Angelo & Fabio
Cardinalibus fidelem habuimus relationem,
apostolica auctoritate tenore præsentium ap
probamus & confirmamus, ac illis plenum
perpetuæ et inuiolabilis firmitatis robur adi
cimus, supplentes omnes et singulos tā iuris
q̃ facti defectus, si qui forsan interuenerint

△ iiij

in eisdem, eaq; omnia perpetuis futuris tem-
poribus ualida et efficacia fore suosq; plena-
rios effectus sortiri & ea solum & nō alia
antiqua ab omnibus inuiolabiliter obseruari
debere decernimus. Non obstantibus præmis-
sis ac constitutionibus et ordinationibus apo-
stolicis cæterisq; contrarijs quibuscūq;. Nulli
ergo omnino hominum liceat hanc paginam
nostræ approbationis, confirmationis, adie-
ctionis, suppletionis & decreti infringere,
uel ei ausu temerario contraire. Si quis au-
tem hoc attentare præsumpserit indignatio-
nem omnipotentis Dei ac beatorum Petri &
Pauli Apostolorū eius se nouerit incursum.
Datum Romæ apud S. Petrum anno incar-
nationis Dominicæ Millesimo quingentesimo
quingagesimo sexto. Quarto idus Iuni.
Pontificatus nostri anno secundo.

Barengus.

NOMINA MAGISTRORVM
Hospitalis.

- 1 GERARDVS. tum Hospitalis præfectus, cum à christianis Duce Godofredo Hierusalem capta est, Anno Domini M. D. LXXXXIX.
- 2 Raymondus de Podio.
- 3 Augerius de Balben.
- 4 Arnaldus de Comps.
- 5 Gilbertus Aßaly.
- 6 Castus.
- 7 Iobertus.
- 8 Rogerius de Molins.
- 9 Garnerius de Napoli Suriae.
- 10 Ermengardus Daps.
- 11 Gotfredus de Duyßon.
- 12 Alphonsus de Portugallia.
- 13 Gotfredus le Rat.
- 14 Guarinus de Monte acuto.
- 15 Gerinus.

- 16 Bertrandus de Comps.
- 17 Petrus de Villebride.
- 18 Gulielmus de Castelno.
- 19 Hugo Reuel.
- 20 Nicolaus Lorgue.
- 21 Ioannes de Villers.
- 22 Odo de Pinibus.
- 23 Gulielmus de Villaret.
- 24 Fulco de Villaret.
- 25 Mauricius de Pagnac uiuēt Fulcone de
Villareto à Conuentu electus.
- 26 Elionus de Villa noua.
- 27 Deodatus de Gozono.
- 28 Petrus de Corniliano.
- 29 Rogerius de Pinibus.
- 30 Remondus Berengarius.
- 31 Robertus de Tuly.
- 32 Ioannes Ferdinandus de Heredia.
- 33 Philibertus de Niliac.
- 34 Antonius Fluuianus.
- 35 Ioannes de Lastic.

- 36 Iacobus de Milly;
37 Petrus Remondus Zacoſta.
38 Ioannes Baptiſta de Vrſinis.
39 Petrus Daubuſſon.
40 Emericus Damboiſe.
41 Guido de Blanchefort.
42 Fabritius de Carreto.
43 Philippus de Villers Liſleadam.
44 Perinus de Ponte.
45 Deſiderius de Tolono ſancta Ialla.
46 Ioannes de Homedes.
47 CLAVDIVS DELA SENGLE.

A

Ω

R A
ter
Clau
dius
dela
senz
gle
Dei
gras
tia sa
cræ

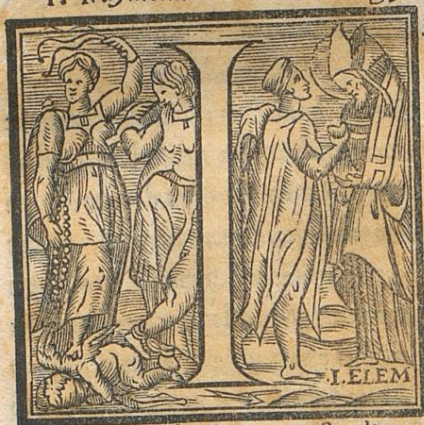
domus Hospitalis sancti Iohannis Hierosoly
mitani Magister humilis, pauperumq; Iesu
Christi custos, & nos Baiulii, Priores, Cō
mendatarij & fratres Capitulum generale
celebrantes. Vniuersis & singulis eiusdem
domus fratribus præsentibus & futuris sa
lutem & fraternam charitatem. varia &
inconstans rerum humanarum conditio hoc
habet, ut quod omnibus temporibus æquè ap
tum & conueniens esset, nulla unquam lege

comprehendi potuerit. Fieri enim nequit ut
certus quispiam in eodem tenore semper con-
stans ordo & modus statuatur in ijs rebus
quæ quotidie mutantur. Quapropter ueluti
prudentes nautæ non semper eundem cursum
tenent, sed tempestatibus obsequuti mutata
sæpe uelificatione ad eum quo tendūt locum
perueniunt: sic sapientes magistratus non //
semper eisdem legibus utuntur, sed pro tem- //
porum ratione quādoq; ueteres abrogant, & //
nouas condunt, peritorum medicorum more //
nouis morbis noua remedia adhibentes. Itaq; //
nos cum perspiceremus in legibus & statu- //
tis quæ à maioribus nostris tradita habemus
plurima inesse, quæ cum huius ætatis mori- //
bus non satis conuenirēt, pleraq; confusè &
obscurè posita, quæ litibus uiam darent, non-
nulla etiam inter se dissidentia, & contrariū
sensum præ se ferētia, permulta insuper quæ
ad rem nihil omnino facere uidebātur: Ope-
ræ pretiū facturos nos arbitrati sumus, si eā

curam susciperemus, ut ad meliorem formā
& ordinem reducerentur. Quod cum uehe-
menter cuperemus, et magnopere esset neces-
sarium, id negotiū paucis ante mensibus cons-
ciliij nostri decreto commisimus Religiosis in
Christo fratribus nostris Petro de Montfer-
rat magno ordinis nostri Conseruatori, An-
tonio Geufre Venerandi Turcopolerij locū-
tenenti & Martino Roias de Portaluuiio
ordinis nostri Vicecancellario uiris omnium
opinione rerumstrarum peritissimis, ut po-
te qui in eis per multum tempus uersati sint.
Quorum opera effectum est, ut sublati quan-
tum fieri potuit difficultatibus, atq; omni am-
biguo intellectu, dilucidatis obscuris, & ijs
quæ dissidere uisa sunt in unum sensum ad-
ductis, amputatis quibusdam non necessarijs,
& additis permultis quæ deerant, et ab om-
nibus desiderabantur, ac efflagitabantur,
statuta ipsa ex turbato & confuso ordine
in eum qui sequitur modum digesta sint.

REGVLA HOSPITALI-
LARIORVM ET MILI-
tie ordinis sancti iohannis Baptis-
tæ Hierosolymitani.

F. Raymondus de Podio Magister.

N no-
mine
Domi-
ni A-
men.
Ego
Ray-
mondus,
ser-

uus pauperū Christi, et Hospitalis Hierusalē
custos, de cōsilio Capituli fratrū instituo hæc
in domo Hospitalis s. iohannis Baptiste Hie-
rusalem. Præcipio enim q̄ omnes fratres ac-
cedentes ad obsequium pauperū, & tuitionē

A

fidei Catholicæ teneāt, & cum diuino præ-
sidio seruent tria, quæ promissa sunt Deo, uis
castit: delictet castitatem, obedientiam: hoc est, quòd
obediē adimplebūt, quicquid eis erit iniunctum à suo
pauip Magistro: atq; uiuere sine proprio: quoniam
Deus requiret hæc tria in ultimo iudicio.

Exercitium militiæ pro Christo.

Consuetudo.

2. **O** Rdo noster ab eius primæua institutione
sacro sanctæ sedis Apostolicæ, Catho-
licorum Regum, Principum, et deuotorū Chri-
sticolarum munificentia, suffragio, fauore
prædijs, possessionibus, ditionibus, gratijs, pri-
uilegijs, immunitatibus dotatus, auctus, am-
plius, ditatus est: ut uera charitate uirtutum
matre, firmāq; basi intēti milites ordinē pro-
fessi, sanctæ Hospitalitati fidei militiā adiun-
gerent, cumlarent, copularēt, dupliciq; fun-
gētes exercitio gestis uirtuosis sese dicarent.
Peculiare certē, & propriū est Christi militis
tūc nō postpositis sacræ Hospitalitatis sanctis

operibus) pro Christi nomine, pro cultu diuino, pro fide catholica pugnare, iusticiā colere, reuereri, tueri, oppressos fouere, subleuare, defendere. Ad hoc enim Hospitalarij milites, Christi hospitalitatem & militiā exercentes, exteriori ueste signū crucis octogonū deuota consideratione uirtutibus insignitum gestāt: ut interiori etiam ueste uiuificæ crucis signū spiritaliter deferāt, dextraq; manu acutum uibrātes gladium, post multifariam eleemosinarum elargitionē, gentem Mahumeteam, et qui à fide deuiant, oppugnēt, premant, pessundent. Quibus quidē sanctis operibus additi, sanctorū martyrum militū Machabeorū pro cultu diuino pugnantium exemplū saluberrimū sequi, imitariq; monētur, inuitantur, accenduntur. Qui pauci innumeros exercitus prophanarum gētium diuino adiuti præsidio quādoq; premere, uincere, subycere soliti sūt. Meminerint, perpetuāq; mente teneant Religiosi milites nostri, cultus diuini zelo iформа

DE REGVLA Tit. I.

ti sacratissimæ Regulæ uota substātia, obediētiā, castitatem, paupertatem tenere, cōplere, perficere: uirtutibusq; moralibus, & Theologicis intendere studeant. Quibus prudenter, temperanter, fortiter, charitate inflāmati pro Christi saluatoris nostri sacro nomine, pro uiuificæ crucis signo, pro iusticia, pro pupillis, pro uiduis gladio exerto quæq; certè pericula aggredi nō formident. Nemo quippe maiorem charitatem habet, q̄ ut animā, idest, uitā ponat pro amicis, idest, catholicis. Id eorum propriū est, ea est uocatio, ea est electio, ea est iustificatio, ea deniq; est sanctificatio: ut hac peregrina uita peracta, spe firma erecti, æterno fruatur præmio, ad quod humanū genus à Deo creatū est. Ei uerò, qui sanctorū operum, et belli (quod pro Christiano nomine geretur) præuaricator, detractor, desertor cōuictus fuerit, ad peruersorum terrorē, et proborum laudem animaduersio, & seuera pœna pro statutis & consuetudinibus ordinis

proposita haud immerito censetur.

De poena transgressionis Regulæ
& Statutorum.

F. Raymondus Berengarius.

VT fratres ordinis nostri Regulæ, ac Statutorum transgressores non fiant: decernentes declaramus, quod contentorum in Regula transgressio animam corpusque obligat: Statutorum autem, et consuetudinum infractio & uiolatio corpus tantum ad poenam obnoxium reddit: nisi horum quorundam omissio aut transgressio secundum ius diuinum aut canonicas sanctiones animam obligaret.

F. Antonius Fluvianus.

PRæcipimus ut in Assembleis, quæ in ieiunijs quatuor temporum celebrantur, Regula palam coram omnibus fratribus legatur.

F. Petrus Daubusson.

Sancimus quod post Regulam legantur Statuta infra scripta.

De Regula.

DE REGVLA tit. i.

ij. Exercitium militiæ pro Christo.

ij. De pœna trāsgressionis Regulæ, et stat.
De receptione fratrum.

ij. De habitu fratrum Hospitalis Hierosoly.
De Ecclesia.

i. De rebus diuinis, ac sacris colendis.

ij. De orationib. per fratres quotidie dicēd.

ij. Dies in qbus fratres ieiunare tenentur.

xxvij. Dies in qbus fratres mantellum portare tenentur.

De Hospitalitate.

i. Quòd fratres Hospitalitatem exerceant.

De communi ærario.

xyij. De debitoribus nostri cōmunis ærarij.

De Capitulo.

ij. Quòd frat. accedāt ad caplūm generale.

De Magistro.

i. Quòd fratres obediant Magistro.

De officio fratrum.

v. De honesto uestitu fratrum, cum sequēti.

ix. Quòd fratres in armis se exerceant.

x. Quòd fratres quolibet anno conficiant
deſſropriamentum.

De Commendis.

xxx. De Reſignationibus.

xxxi. De pœna reſignantium.

lvj. Quòd fratres non impetrent cõmendas,
aut beneficia extra ordinẽ noſtrum.

De Contrañtibus & Alienationibus.

ij. Quòd fratres nõ exerceāt mercimonia.

iiij. Inhibitio fœnoris, & uſuræ.

v. Quòd bona ordinis noſtri non alienẽtur.

vi. Quòd nullus frater impignoret, aut obli
get bona ordinis noſtri.

x. Quòd fratres non alienẽt bona acqſita.

De Prohibitionibus & pœnis.

i. Quòd non licet fratribus teſtamẽta cõde
re, hæredẽ iſtituere, aut legata facere.

xiiij. Quòd fratres non diſcedant à conuentu
ſine licentia.

xv. Ne fratres impetrent literas cõmendati
tias pro obtinendis cõmendis.

A iiij

DE REGVLA Tit. i.

xxxix. Casus per quos fratres habitu priuantur, cum quatuor sequentibus.

xliij. De concubinarijs publicis, cū sequenti.
ly. De obedientia.

lyij. De pœna eorum qui non intersunt officijs diuinis.

DE RECEP. FRA. Tit. ij. S
QUALITER FRATRES
Religionis Hierosolymitanæ recipi
debent ad professionem.

Consuetudo.

VI Inz 1.
firmos
rū ob
sequio,
ac fidei
catholi
cæ tuis
tiōi sub
habitu
regula

ri ordinis nostri personam ascribere cupiunt,
hac norma formaq; ad professionē deuotē ad
mittuntur. Qui enim professurus est, sciat no
uum hominem se induere. Igitur labem omnis
iniquitatis abiiciens, confessionē de more Eccles
iæ sacerdoti humiliter peragat, sicq; mūdus,

Et uitijs purgatus cum ueste longa saeculari
solutaq; (ut se liberum ostendat, qui suauis laqueo
uictus erit) reuerenter genibus flexis ante al-
tare se praesentet ardentem cereum manibus ten-
nens (ut charitatem significet, quae amor est
igneus) missamq; audiat, Eucharistiamq; susci-
piat: Et ante suscipientem fratrem ea reueren-
tia constitutus humiliter ab eo petat, se ad fra-
trum & sacrae Religionis Hospitalis Hierusa-
lem consortium comituumq; admitti. Tunc fra-
ter suscipiens discretis et deuotis uerbis peten-
tis propositum roboret, docens q; salubre, q; praeclearum
existat pauperibus Christi seruire, ac misericordiae opera
exequi, & fidei obsequio ac tuitioni se ascribere. Multi
quidem id expetierunt, sed assequi non ualuerunt. De
mum de Religionis obedientia, & seueritate
eum doceat, quae non priuatos appetitus ipsum
sequi licet: quinimo superioris arbitrio uiuere
oportet, propria abnegata uoluntate. Qui, si
quandoq; quidpiam agere uoluerit, aliud obe-

diētiae uinculo perficere cōpelleretur, Quo pera-
 to, interrogetur professurus: si hoc complere
 paratus sit, si se paratum esse respondet, ulte-
 rius interrogetur: si alterius Religionis uota
 emisit, si nuptias contraxit, et matrimoniū
 per carnalē copulam cōsumauit, si alicui per-
 sonae graui debito sit obstrictus, uel si seruus
 alicui adscriptus: nam si aliquid horū post uo-
 torum emissionem cōmisisse, aut esse comperi-
 retur, tunc ei, cui aliquo modorum praedictorū
 esset astrictus, habitu religionis ablato, cum
 sua ignominia tanq̃ fidei semel datae trans-
 gressor restitueretur. si praemissa negauerit,
 et se liberū affirmauerit, tunc frater recipiēs
 missale exhibitum aperiat, quo aperto, ambas
 manus iunctas professurus super sacras lites-
 ras apponat. sicq; fratre recipiente interrogā-
 te, & qui recipitur respondente, profiteatur
 in haec uerba. Ego. N. uoueo, et promitto Deo
 omnipotenti, Beatæq; Mariae semper uirgini
 Dei genitrici, ac sancto Ioanni Baptista perz

petuò cum Dei auxilio seruare ueram obedi-
 tiam cuicunq; superiori, q̃ à Deo & Religio-
 ne nostra mihi dabitur, amplius uiuere sine
 proprio, & castitatē seruare. Et cōtinuo post
 hæc leuet manus à sacris scripturis, & reci-
 piens frater dicat. Recognoscimus te esse ser-
 uum Dominorum pauperum, infirmorum, et
 tuitioni fidei catholicæ dedicatū. Qui profes-
 sus subiungat. Ita me esse cognosco. Postea
 missale osculetur, quo sumpto ipsum deferat
 ad altare, & illic reponat, et post altaris oscu-
 lum ad recipientem missale reportet in ueræ
 obedientiæ signū. Quibus sic peractis, recipiēs
 pallium nigrū assumit, quod manibus tenens
 ostendat professio crucē albā, et dicat: Credis
 frater quod hoc sit signum uiuificæ crucis, in
 qua Christus mortuus est, et pro nobis pecca-
 toribus redimendis pependit? At ille respons-
 det: Credo. Vltorius recipiens dicat: Hoc est
 nostrum signum: quod iubemus ut semper in
 habitu gestes. Postea uerò professus signum

crucis osculetur. His actis, recipiens palliū & crucem ante pectus in parte sinistra imponat ipsumq; osculetur, & dicat: Accipe hoc signū in nomine sanctæ Trinitatis, Beataq; Mariæ semper uirginis, & sancti Ioannis Baptiste ad augmentum fidei, & tuitionem Christiani nominis, atq; pauperum obsequiū. Ideo enim frater tibi crucem, in hac parte ponimus: ut hanc toto corde diligas, & dextra pugnes, & defendas, & defensam cōserues. Nam si pro Christo contra fidei hostes pugnans, sanctæ crucis uexillū pedem referens deferas, et ex bello tam iusto fugias, pro statutorū et cōsuetudinū ordinis forma, signo crucis sacerri-
mo meritò tu uoti uiolator priuaberis, et tanq; foetidum membrum à cœtu nostro expulsū iri te noueris. Deinde pallij laqueū collo liget dicēs: Accipe iugum Domini, quia leue et suauē est, sub hoc inuenies requiem animæ tuæ. sub inde dicat: Non delicias tibi, sed panē & aquam & humilem uestitum tantum promit

timus: atq; participem facimus animam tuam
 tuorumq; parentum & consanguineorum in
 bonis operibus ordinis nostri fratrumq; no-
 strorum, quæ per uniuersum orbem fiunt, &
 in futurū fient. Professus dicat: Amen. Quasi
 dicat. Ita fitoro. Et tunc frater recipiens pri-
 mō, deinde circūstantes ad amplexus et oscu-
 lum nuper professum recipiant: quod sit amor-
 is & pacis fraternæq; dilectionis signum.
 sacerdotes autē qui adfuerint, præsertim ille
 qui missam celebrauerit, orent in hunc modū.
Suscepimus Deus misericordiā tuā in me-
 dio templi tui. Psal. Magnus Dominus, & lau-
 dabilis nimis in ciuitate Dei nostri, in monte
 sancto eius. Gloria patri et filio et spiritui san-
 cto. Sicut erat in. &c. suscepimus Deus &c.
 Kirie eleison. Christe eleison. Kirie etc. Pater
 noster. &c. vers. Saluum fac seruū tuū. Res.
 Deus meus sperantem in te. Ver. Mitte ei Do-
 mine auxiliū de sancto. Res. Et de syon tuez-
 re eum. Vers. Nihil proficiat inimicus in eo.

Res Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
 Vers. Eslo ei Domine turris fortitudinis. Res.
 A facie inimici, & persequētibus eum. Vers.
 Domine exaudi orationem meam. Res. Et cla
 mor meus ad te ueniat. Vers. Dominus uobiscū
 cum. Res. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

DEus, qui iustificas impium, & non uis
 mortem peccatorū, maiestatem tuā sup
 pliciter deprecamur, ut hunc famulum tuum
 de tua misericordia cōfidentem cœlesti prote
 gas benignus auxilio, & assidua protectione
 conserues, ut tibi iugiter famuletur, & nullis
 à te tentationibus separetur. Per Christum
 Dominum nostrum. Amen. Oratio.

OMnipotens sempiterne Deus, q̄ facis mi
 rabilia magna solus, prætende super fa
 mulum tuum. N. spiritum gratiæ salutaris, et
 ut ueritate tibi cōplaceat, perpetuum ei rorē
 benedictionis tuæ infunde. Per Christum Do
 minum nostrum. Amen.

Oratio.

Suscipiat te Dominus in numero fidelium,
 et licet nos indigni te suscipimus in orationibus nostris. Concedat tibi Dominus locū bene agendi, uoluntatē perseuerandi, & gratiā ad æternæ uitæ beatitudinem hereditatēq; fœliciter perueniēdi: ut sicut nos charitas fraternitatis coniunxit in terris, ita diuina pietas (quæ dilectionis auxiliatrix est) cum suis fidelibus te coniungere dignetur in cœlis: præstante Domino nostro Iesu Christo. Qui cum patre et Spiritu sancto uiuit et regnat Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

De diuisione graduū fratrum ord. nostri.

Consuetudo.

2. **F**ratrum nostrorum triplex est differētia.
 Alij enim sunt militēs, alij sacerdotes, alij seruientes. sacerdotum item, & seruiētium status rursus in duo diuiditur. sacerdotum in sacerdotes conuētuales, & sacerdotes obediētiae, seruientium in seruientes armorum, uidelicet

videlicet in conuentu receptos, & seruientes
officij uel flagij. Qui uerò sub gradu militiæ,
 ad hoc idoneus & aptus pro forma statutorũ
 & consuetudinum, ad professionem ordinis
 nostri admitti postulabit, priusq; habitũ susci-
 piat, & professionem faciat, cingulo militi-
 æ decoretur necesse est. Si autem ab aliquo
 Principe catholico, aut altero facultatem militi-
 æ præstãdi habẽte militiæ insignia nõ fue-
 rit adeptus, à fratre milite ordinis nostri suã
 professionẽ recipiente, aut altero fratre milite
 militiæ huiusmodi insignia, secundum consue-
 tudinem militiæ præstandi, recipiat, & demũ
 ordine præactõ ineat professionem. Capellas
 nos autem, et seruientes armorũ et officij in-
 signibus militiæ decorare nõ oportet, nec consue-
 tum, nec ordinatũ est, sed sub eorum gra-
 du ad professionem admittuntur.

De habitu frat. Hospitũ Hierosolym.

F. Raymondus de Podio.

Professionis nostræ congruit, ut omnes fra

DE RECEP. FRA. Tit. ij.
tres Hospitalis chlamydem, siue mantellum
nigri coloris, cum cruce alba gestare tenean-
tur. Tamen pro loco & tempore de colore ue-
stis, & pallio (modo crux sit alba octogona)
per statuta cum eis est dispensatum.

F. Nicolaus Lorgue.

4. **I**N armorū autem exercitio statuimus, quòd
sagula siue suprauestes rubeas cum cruce
alba recta deferant.

De qualitate admittendorum ad pro-
fessionem ordinis nostri.

F. Hugo Reuel.

5. **S**Tatuimus ne quis deinceps ad Religionis
nostræ professionem admittatur, qui sit il-
ligitimè, id est, extra matrimonium natus, præ-
ter Comitum, aut maioris gradus & tituli
Dominorum filios.

F. CLAVDIVS de la sengle.

6. **D**Vmmodo sint ex ingenua matre nati.
insuper nulli detur habitus ordinis no-
stri, qui originem à ludæis, Marranis, sarace

DE RESEP. FRA. Tit. ij. 10
nis, aut alijs Mahumetanis traxerit: etiam si
fily Comitum, aut aliorū Principum essent.

F. Hugo Reuel.

Quicunq; in alio ordine professionem
fecerit, in nostro nulla unquam ratione
recipiat. si uerò contra id quispian fratru
nostrorum sciens fecerit, habitu priuetur: et
sic receptus, habita de prima professione no-
titia, eidem poenæ subijciatur.

F. CLAUDIUS de la sengle.

Et à conuentu expellatur, ablata illi om-
ni spe habitum nostrum aut alimēta uel
quicquam aliud in ordine nostro, siue sit cō-
menda siue membrum uel pensio, etiam de
gratia speciali, consequendi.

Consuetudo.

Præterea, si quis alicui graui debito sit
astrictus, aut matrimonium contraxerit,
et id per carnalem copulam consumauerit,
ad ordinem nostrum non admittatur.

F. Antonius Fluvianus.

B ij

10. **I**nsuper qui homicidium commiserit, aut
aliter in sæculo flagitiosè, & peruersè se
gesserit.

F. Philippus de villers lisleadam.

11. **I**tem nulli detur habitus, qui non annum
ætatis suæ decimū octauum attigerit. Ma-
gistro tamen ordinis nostri per hoc Capitu-
lum conceditur, ut sex pueros sibi eligat, ex
qua uoluerit natione, & in quouis gradu, si-
ue assumantur in milites (dummodo sint no-
biles) siue in fratres seruientes armorum ad
familiare et domesticum ministerium, ab om-
ni alio seruitio exēptos. Quibus nihil de æta-
te, uel ancianitate obijci possit. Ita tamen ut
sint puberes, & annos nati quatuordecim.

Idem Magister.

12. **N**ullus omnino recipiatur, qui non sit cor-
pore firmo, & rectè compacto, atq; la-
boribus apto, prospera ualetudine, mente sa-
na, probisq; moribus præditus.

De probationibus facien. ante receptionē.

F. Hugo Reuel.

Qui in fratrem militem recipi optabit, ^{12.}
 neceſſe eſt, ut authenticè probet ſe ex
 ijs parentibus eſſe procreatum, qui nomine,
 & gentilijs inſignibus ſint nobiles.

F. CLAYDIVS de la ſengle.

Qui ordinem noſtrum ingreſſurus eſt, ^{14.}
 probabit ſe eſſe natū in illius linguæ,
 aut Prioratus limitibus, in quo ſe recipi po-
 ſſulabit.

Idem Magiſter.

Poſtremo teneantur, qui habitum noſtrū ^{15.}
 ſuſcipere uolent, facere coram delegatis
 & deputatis à priore & Capitulo prouin-
 ciali ſeu Aſſemblea probationes ad receptio-
 nem ſuā per ſtatuta noſtra ordinatas, eaſq;
 ſic factas in ipſo Capitulo inſpiciendas &
 legendas, comprobandas aut reprobandas
 exhibere.

F. Philippus de Villers liſleadam.

Tum demum cum ſolemnibus omniū ſu ^{16.}

prædictorum instrumentis ad nos in conuen-
tum mittatur. Etenim prohibemus, ne qui fra-
ter miles esse uelit, habitu nostro extra con-
uentum induatur.

F. CLAUDIUS de la sengle.

17. **V**olumus etiã, ut nulli detur habitus or-
dinis nostri, qui non habuerit chlamys
dem, quam rostratam siue ad punctas uocas-
mus, cum ueste longa, & præterea, si fuerit
miles aut seruiens armorum, arma cum sa-
gulo militari, idest, supra ueste.

De pœna admissorũ cõtra formã statut.

F. CLAUDIUS de la sengle.

18. **Q**ui præter formam statutorũ receptus
fuerit: si frater miles, in fratrem ser-
uiem armorum redigatur: si frater Cas-
pellanus, in fratrem obedientie: si frater
seruiens armorum, in fratrem officij. Et sint
inhabiles ad omnem administrationem com-
mendarum, & bonorum nostri ordinis.

Nulli in gradu militis semel recepto

de eius statu lis moueatur.

F. Philippus de Villers Lisleadam.

Statuimus quòd qui semel in conuentu in
gradu militū receptus fuerit, ei nulla unq̃
de eius statu cōtrouersia à quoquam mouea-
tur, nisi qui quærit talionem subire, idest, nō
probata intentione reijci in gradum fratris
seruientis, Nulli uerò post quinquennium su-
per gradu suo questio inferatur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Sancimus ut qui semel in conuentu per lin-
guam seu Prioratum aut Castellaniā
Emposlæ receptus & acceptatus fuerit, ei
nunquam super ætate lis aut quæstio à quo-
quam moueri, aut intendi possit.

De sororum ordinis nostri receptione.

F. Hugo Reuel.

Concedimus facultatē prioribus & Ca-
stellāo Emposlæ admittēdi ad professio-
nē ordinis nostri mulieres honestæ uitæ, ex le-
gitimo matrim, & nobilibus parentib. natas.

DE RECEP. FRA. Tit. ij.

F. CLAUDIVS de la Sengle.

22. **D**Vmmodo in monasterijs habitent.

De recep. frat. Capellanorū in cōuentu.

F. Hugo Reuel.

23. **N**ullus in gradum fratrum capellanorū
in conuētū nostro recipiatur, donec per
annum in eo seruiert, ut eius mores, uita, &
sufficiētia prius cognosci possint, quam habi-
tū nostrum suscipiat.

F. CLAUDIVS de la Sengle.

24. **Q**uo tempore communis nostri aerarij
impensis aletur.

De receptione fratrum Capellanorū, et
seruiētium pro obsequijs cōmendarū.

F. Elionus de Villa noua.

25. **N**on liceat cuiquam fratrum nostrorū,
cuiuscunq; cōditionis existat, quēpiā
in fratrem ordinis nostri recipere, prāter fra-
tres capellanos, si deficerent in eorum ec-
clesijs uel capellis, & seruientes officij pro
suis uel commendarum, quas obtinent, obse-

quijs & seruitijs.

F. Philippus de Villers Lisleadam.

Approbatos tamen prius per Capitulum. 26.
prouinciale seu assembleam, qbus sunt
præsentandi, cū assignatione uictus, uestitus,
& habitationis de suo, uel alicuius beneficij
ecclesiastici.

Quòd fiat matricula de frat. Capellan.

et seruien. receptis extra conuentū.

Idem Magister.

Præcipimus Prioribus & Castellano Em. 27.
postæ, ut de huiusmodi fratrib. extra con
uentum nostrum receptis matriculam fieri
mandent, in qua omnes notentur, & conscri
bantur: alioquē pro ordinis nostri fratribus
non habeantur, neq; illius priuilegijs gaude
ant, aut bona & beneficia eius ecclesiastica
obtineant.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Qui aliter, q̄ supra ordinatum est, quē. 28.
quam receperit, siue sit Prior siue Ba

iulius, sue etiam cōmendatarius priuentur
 omni administratione Prioratum, Baiuhua
 tuum, & cōmendarum per quinquennium:
 quorum fructus omnes per id tempus appli-
 cabuntur nostro cōmuni ærario. Et si fuerit
 frater conuentualis, per tantūdem temporis
 careat ancianitate in fauorem filiorum Ar-
 naldorum.

Quod frater seruiēs nō possit esse miles.

F. Rogerius de Pinibus.

29. **N**on conuenit religioso statum semel as-
 sumptum immutare, & gradum suæ
 qualitatis peruertere. Prohibemus igitur ne
 frater seruiens, cuiusvis conditionis fuerit,
 in fratrem militem admitti possit. Quod si à
 principe sæculari aut alio militiæ insignibus
 decoretur: nihilominus gradu, administratio-
 ne, officio, & stipendio fratris seruientis dun-
 taxat gaudere teneatur.

De forma recipiendi confratres seu
 donatos in ordine nostro.

Consuetudo.

Qui in cōfratrem aut donatum ordinis 30.
 nostri recipi cupit, corā fratre ipsum
 recipiente reuerenter compareat, genibusq;
 flexis, positis manibus super missale, quod re-
 cipiens teneat, spōdeat in hæc uerba. Ego. N.
 promitto Deo omnipotenti, Beatæq; Mariæ
 semper Virgini Dei genitrici, ac sancto ioan-
 ni Baptistæ, Magistroq; Religionis Hieroso-
 lymitanæ, quod charitatem & amorem erga
 Magistrum, fratres, & ordinem secundum
 possibilitatem meā geram: pro uiribus quoq;
 eos, ac bona ordinis defendam. Quod si face-
 re nequero, eis pandā: & quæcunq; sibi nos-
 ciua, mihi nota, ipsis manifestabo: Alteriusq;
 Religionis, nisi Hierosolymitani ordinis, pro-
 fessionem non faciam: Quem si professus non
 fuero, post meum obitum in cimiterio Hospiz-
 talis sepeliri peto. Quotannis quoq; in festo
 natiuitatis sancti ioannis Baptistæ aliquid in
 recognitionem confraternitatis ordini elar-

giar. Quibus peractis, frater recipiens dicat:
 Quia prædicta promissisti, ideo te, animamq;
 tuam, tuorumq; parentū participes efficitur
 omnium officiorum diuinorū, beneficiorum,
 orationum, missarum, & piorum operū, quæ
 perpetuò in nostra Religione fient: de quibus
 Dominus noster Iesus Christus participes
 uos reddat. Quo peracto, osculum pacis à re-
 cipiente, & alijs fratribus assistētibus præ-
 beatur. Postea in libro confraternitatis eius
 nomē registretur. Annotetur quoq; quod an-
 no quolibet dare pollicetur. Hæc seruari in
 receptione confratrum iubemus: reseruatis
 usibus quorūdam Prioratuum, in quibus for-
 tassit aliter cōsuetum esset: qui morem apud
 eos usitatū in dicta receptiōe seruare debēt.

F. Ioannes de Homedes.

31. **I**nhibemus Prioribus & Castellano Em-
 postæ, Baiulius, & quibusuis ordinis no-
 stri fratribus: ne quempiam in donatum seu
 confratrem ordinis nostri, sine iussu & mā-

DE RECEP. FRA. Tit. ij. 15
dato Magistri, admittant. Qui contra fecerit
habitu priuetur, & sic admissi inter confratres
seu Donatos nostros non reputentur, aut
immunitatibus & priuilegijs Donatorum fru-
antur & gaudeant.

F. CLAUDIVS de la sengle.

Confratres, seu Donati tres tantum raz 32.
mos, aut brachia crucis nostræ in uestis
sue parte sinistra pro signo deferant, idest,
crucem nostrā, dempta parte superiore. Quod
si non fecerint, priuilegijs non gaudeant.

Forma, qua frat. nostri habitu priuatur.

Consuetudo.

Cum frater ordinis nostri, ob delictum 33.
a se commissum, habitus priuationem in-
currit. Magister seu locutenens (ad quem pri-
uationis auctoritas spectat) de crimine atq;
delicto concilium ordinarium certius reddat,
consultetq;, quid super hoc agendum sit. De-
num matura deliberatione præhabita ex cō-
cilij ordinarij decreto ad delicti probationem

perueniatur. informationes quoq; & attestations recipiuntur secundum formam statutorum & consuetudinum. Quibus peractis, si contra reum ad habitus priuationem pro casus exigentia procedendum sit, Magister seu uicēgerens (ut dictum est) querimoniā, seu plā etiam ad generalem Assembleam referat. Assemblea enim ad hoc conficiendum sono campanæ solito more congregatur. In qua Magister seu uicēgerens crimē accusati proponit, & de tali crimine in propria forma, aut sub colore damni cōmissi ultra marcham argēti, ad eius delicti atrocitatem uelandam, & iniquum exemplum uitandum, querelam faciat, præsente reo, & audiente, qui ad Assembleā per magistrum scutiferum sub tuta custodia adducitur. Querela peracta, Magister siue locūtenens illic præsides sgardium Baiuhoorū contra reū concedit. qui ipsum secundū Deū, dictamenq; recte rationis ac statuta laudabiles quoq; consuetudines Religionis, uisa infor

matione, probatione, & confessione delicti,
iudicent, Moxq; Magister uel eius locutenēs
caput sgardij assignat, & quempiam probū
religiosum suū procuratorē deputat, qui corā
sgardio cōparens agat pro casus exigentia.
Quo peracto, caput et Baiuliui sgardij ad par-
tem secedūt: coram qbus Magistri procurator
ex una, & reus ex altera parte cōparēt, pe-
titq; Magistri procurator secūdū delicti gra-
uitatem reū habitus priuatione dānari. Reo
uerò potestas respondendi, et defendendi cō-
ceditur: qui uel delictū fatetur, aut negat. Si
fatetur et misericordiā suppliciter petierit,
sgardiū ad Magistrū et Assembleā accedit,
ueniamq; pro reo trina uice implorat. Si Ma-
gister in uim statutorū, et nō aliter indulget,
ad ulteriora nō proceditur. Si uerò perseuerā-
ter iusticiam fieri petit, tunc sgardium ad lo-
cum separatum secedit. Si uerò reus crimen
negauerit, tunc attestations, probationes, et
informationes producātur. Itaq; reo propria

confessione, aut attestacionibus legitimis, &
 testimonijs cōuicto: sgardium sententiā pro-
 fert, et ad habitus priuationem reum condē-
 nat. Qua sentētia lata, accersito Magistri pro-
 curatore, quod decretum est, ei pādatur. ipse
 uerò procurator reum hortatur, ut sgardium
 sequatur: quod corā Magistro & Assemla
 comparet. Reus quoq; adest gemebunda uoce
 misericordiam implorās. itaq; sgardium ue-
 niam delinquenti crimine conuicto cōcedi hu-
 militer petit. Si uerò Magister uel locūtenens
 perseueranter sententiam promulgari iussē-
 rit, post trinam iussionem caput & Baiuliui
 sgardij, reoq; præsente, sententiam priuatio-
 nis habitus pronūciāt, & crimine conuictū
 condemnant. Promulgata sententia, reus ge-
 mebūdus genibus flexis misericordiam per-
 seueranter implorat ante Magistrum aut lo-
 cumtenentem constitutus: cuius lateri magis-
 ter scutifer iussiones Magistri seu locumte-
 nentis præstolans adhæret. Magister uerò
 seu

seu locumtenens reum damnatum his uerbis
 alloquitur, & priuationem profert. Quia in —
 dignum signo uiuificæ crucis & habitu or —
 dinis nostri, tuis exigentibus demeritis & —
 sceleribus, te reddidisti, ad cuius professio —
 nem prius tuis probis moribus inducti admi —
 simus: idcirco statutis et usibus ordinis nostri —
 inhærentes, in bonorum laudem & peruer- —
forum terrorem, atq; ut cæteris cedat in exē —
plum, te habitu ordinis nostri priuamus, & —
 abdicamus, atq; de nobili cœtu & consortio —
 fratrum nostrorū remouemus, reijcimus, & —
 separamus, & tāquam putridum fœtidumq; —
 mēbrum & sepositum abijcimus. His dictis, —
 magister scutifer iussu Magistri aut eius lo —
 cumtenentis reo habitum leuat, hoc modo. Ad
 primam iussionem manum tantum ad palliū
 rei uel accusati admouet: ad secundam uerò
 iussionem nodum soluit rostrorum, quæ resō
 luta in anteriorem partem proijcit: ad tertiā
 deniq; iussionem laquei uinculum resoluit, et

habitum ab humeris leuat, dicens: Auctoritate superioris fungens à te laqueum, iugum quoddem Domini suaue, & habitum ordinis nostri, quo te indignum reddidisti, aufero, leuo, & remoueo. His peractis, Magistri iussu magister scutifer dānatum in carcere claudit. Si uerò reus absens per contumaciam prius citatus, uel secundum formam statutorum nostrorum & consuetudinum uocatus non affuerit, aut comprehendere non posset, in eius absentia, ac si præsens esset, uel si delictum patrum & publicè expresse contra formam statutorum perpetratum sit, aut notoriū crimen existat, propter quod accusatus habitus priuationem incurrere debeat: tunc etiā, reo personaliter non comparente, proceditur (constituto tamen de delicto legitimis attestacionibus) & modo ac forma superius declarata contumax per sguardium condēnatur, & per Magistrum uel locumtenentem habitu priuatur: Locoq; rei absentis chlamys siue pallium ibi

dem constituitur, & post trinam iussionem
magister scutifer in absentis ignominiam le-
uat & aufert.

Forma qua priuatis habitus restituitur.

Consuetudo.

Solet ordo noster benignitate & misericor 34.
dia uti erga eos, qui peccatorum suorum pe-
nitentia ducti resipiscunt, & in melius uitam
suam instituunt. Quapropter ubi quispiam è
fratribus nostris propter sua flagitia habitu
priuatus fuerit, & poenitentia ductus ea cor-
rigere sit paratus, & secundum statutorum
nostrorum tenorem ueniam mereatur, & nō
sit ei deneganda habitus restitutio, hoc modo
fieri solet. Iussu Magistri aut eius uicegeren-
tis ad sonum campanæ publica congregatio
seu Assemblée congregatur: sedentibus quoq;
Magistro & Baiuluis, prioribus, cæterisque
proceribus & fratribus more solito: Magis-
tri seu locumtenētis iussu adducitur per ma-
gistrum scutiferum sæculari ueste uel cami

sia cum corda in collo secundum criminis
 atrocitatem indutus is, qui prius habitu pri-
 uatus fuit, uinctis manibus ardentem cæreū
 tenens (in signum de proximo ueræ charitas
 & dilectionis ordinis recuperandæ) sicq;
 humilis ad Magistri pedes procumbit, sup-
 pliciter ueniam sibi concedi, habitū restitui,
 ac consortio fratrum ascribi, morum ac uitæ
 emendationem & honestatem præ se ferēs,
 postulat, requirit, supplicat. Magister au-
 tem, his auditis, hæc profert: Licet olim te,
 demeritis tuis exigentibus, habitu priuatum
 merito constat: tamen, cum morum & uitæ
 laudabilis spes habeatur, tibi ueniam elargi-
 mur, habitumq; ordinis nostri restituimus,
 atq; cœtui & fratrum nostrorum consortio
 denuo ascribimus. Da igitur operam, ut sic
 uirtuosè ritè, & probè uiuas, ne (quod Deus
 auertat) occasionem, iustitiæ seueritatem ri-
 goremq; in te exequendi, præbeas. Recipis
 enim ingentem gratiam, & paucis admodū

concessam: Quæ animi & corporis saluti cō
ducatur. Quo dicto, iussu Magistri magister
scutifer pallio sumpto eū super humeros eius
imponit, ac uinculum reuincit dicens: Accipe
iterum iugum Domini leue atq; suaue: Quod
tibi animæ salutem afferat. Hoc peracto, Deū
laudans gratias agit, & obsequijs ordinis se
dedicat.

F. CLAVDIUS de la sengle.

CONtra hanc formam restitutus pro re: 35.
stituto non habeatur. Hoc addito, quod
per restitutionem habitus non censeatur re-
stituta ancianitas, nec residentia.

C ij

DE ECCLESIA Tit. iij.

DE DIVINIS REBUS CO
lendis.
Consuetudo.

1.

Rimum
et præ
cipuum
Religio
si homi
nis offi
ciū est,
toto ani
mo ac
mente

Deum colere, rebus diuinis ac sacris intende
re. Ideo fratribus nostris præcipimus et mā
damus, ut in primis res diuinas ac sacras co
lant, & uenerentur: ut diuino auxilio adiuti
fortius & foelicius arma in Christi hostes
expediant.

De Orationibus per frat. quotidie dicēdis.

Consuetudo.

Religionis nostræ institutores prudētiss-
 sima ratione suasi iniunxerunt, ut fra-
 tres nostri milites & seruientes (qui oratio-
 ni uacare tenentur, qua in Deum mens eles-
 uatur) breuem orandi modum haberent: ut
 facile orationi, hospitalitati, & fidei tuitioni
 operā adhibere possent. itaq; maiores nostri
 hanc orandi consuetudinem instituerunt, uiz
 delictet, quod omnes fratres ordinem nostrū
 professi milites & seruientes singulis diebus
 simul aut horis diuersis orationem Domini-
 cam à Domino Iesu Christo in lege Euange-
 lica institutam (quæ uulgo Pater noster uos
 catur) centies quinquagies dicant. Qui nume-
 rus orationis Dominicæ datus censetur in cō-
 pensationem horarum Ecclesiasticarum. Vide
 delictet, pro matutinis diurnis, xij. Pro matu-
 tinis horarum nostræ Dōminæ xij. Pro pris-
 ma hora xij. Pro tertia xij. Pro meridie
 xij. Pro nona xij. Pro uesteris xvij. Pro cō-

plectorio xiiij. Pro quindecim psalmis matutini-
 norum xv. Pro uigilijs mortuorum xiiij. Pro
 uesperis mortuorum viij. Hinc etiam laudabi-
 li consuetudine, Apostolicoq; priuilegio inole-
 uit, qd si alicui placuerit, & ocium dabitur,
 de beata uirgine uel de mortuis horas dice-
 re, quod horum alterum dicendo, ad eum nu-
 merum orationis Dominicæ nō est obligatus.
 Fratres uerò sacerdotes, diaconi, subdiaconi,
 & clerici ordinis nostri secundum sacratissi-
 mi sepulchri Hierosolymitani consuetudinem
 officium canonicum pro gradu sui ordinis su-
 scepi celebrare tenentur. Eam quoq; instituz-
 tionem à maioribus traditam inuiolabiliter
 seruari iubemus.

Hi sunt dies in qbus frat. nrī ieiūare tenē.

Consuetudo.

3. **P** Rimum per totā Quadragesimā à quar-
 ta feria Quinquagesimæ usq; ad diem Pa-
 schæ. Præterea in magna Letania, quæ fit in
 festo sancti Marci Euangelistæ, eo ipso die: q

si inciderit infra octauā Paschæ ieiuniū trāsfertur post octauā. Insuper ī diebus Rogationum, quæ sūt ante Ascensionē Domini, uidelicet in secūda, tertia, et quarta ferijs. Itē in uigilia Pentecostes, et in hebdomada sequēti in diebus quatuor tēporū. Et in alys etiā diebus quatuor tēporū. Nec non in uigilijs sanctorū Ioannis Baptistæ, Petri et Pauli, & omnium Apostolorū. Laurentij Martyris, Assumptionis, Conceptionis, Natiuitatis, Annuntiationis, et Purificationis Beatæ Mariæ, omnium Sanctorum, & in uigilia natiuitatis Domini.

Censuetudo.

Fratres ordinis nostri tam milites q̄. ser̄. 4. uientes tenentur ter in anno Eucharistie sacramentū recipere, uidelicet diebus Resurrectionis, Pentecostes, et Natiuitatis Domini.

De desproprietate et cōfessione faciēda per fratres, qui nauigia conscendunt.

F. Philibertus de Nilliaco.

Precipimus omnibus ordinis nostri fraz s.

tribus, qui triremes aut nauigia conscendūt,
 ut deuotam confessionem complere debeant,
 atq; desproprium conficere teneantur.
 Quod clausum & sigillatū in manibus Prio-
 ris Ecclesiæ, seu eius uicegerētis deponatur.
 Qui hæc non compleuerit, pœna quarantænæ
 plectetur, & si frater conuentualis fuerit, sti-
 pendium unius anni perdat: si Cômendatar-
 rius, fructus unius anni commêdæ amittat,
 Qui cômuni nostro ærario applicentur.

Cui confiteri debeant frat.ord.nostri.

F. Hugo Reuel.

6. **P**rohibemus ne fratres ordīs nostri cui-
 piam sacerdoti peccata sua confiteantur:
 nisi eorum Priori, aut alicui Capellano ordi-
 nis nostri: si eius copiam habuerint. si uerò
 alteri confiteri uoluerint à Priore seu uice
 priore in Prioris absentia id faciendi licen-
 centiam petant.

De moderatione fratrum in celebra-
 tione diuinorum officiorum.

F. Antonius Fluvianus.

PROhibemus ne fratres nostri, cum diuina 7.
celebrantur, cæcellum seu chorum intrēt,
nec altari adhæreant: ne sacerdotibus sacrū
officiū celebrantibus impedimento sint. Qui
contra fecerit, quarantena puniatur.

Quòd frat. sēdeant, & procedant secū
dum ordinem ancianitatis.

F. CLAVDIVS de la sengle.

AD hoc adiūgimus, ut omnes fratres nos 8.
stri in Ecclesia & processionibus secun
dum ordinem ancianitatis sēdeant & proce
dant. Quodq; nullus in sedibus seu scamnis
Priorum seu Baiuliuoruu, & locatenentium
Baiuliuorum conuētualium in diuinis officijs
locum capiat. Alioquē eadem pœna quarantes
næ puniatur.

De Processionibus faciendis.

Consuetudo.

Supplicationes seu processiones solennes, 9.
quæ fieri solēt in ecclesijs Hospitalis, sunt

hæ, uidelicet in festis Purificationis, et Assumptionis Beatæ uirginis Mariæ, Ascensionis Domini, Corporis Christi, sancti iohannis Baptistæ, et ad infirmariâ quolibet die Dominico. Præterea singulis diebus ueneris pro pace & sedando terremotu. In alijs festis fieri nõ solent: nisi inciderint in diem Dominicum.

Quod fiant preces pro pace.

F. Philibertus de Nilliaco.

10. **S**tatuimus per uniuerſas eccleſias et oratoria Religionis noſtræ pro pacẽ preces fieri, in quibus hanc obſeruantiã teneri uolumus quod præſbyter, qui miſſam ſolemne celebrabit, poſt orationem Dominicã flexis genibus ante altare preces Deo intonet. Quæ incipiunt: Lætatus &c. pro pace & tranquillitate Eccleſiæ Catholicæ, populi Chriſtiani, & ordinis Hieroſolymitani: quorum fauoribus, auxilijs, & emolumentis ſuſtentamur, atq; à Tyrannidis iugo defendimur.

Quod pro Magiſtro et ordine fiât preces.

F. Petrus Daubusson.

STatuimus ut in singulis ordinis nostri ec-
clesijs, et oratorijs in uniuerso orbe consti-
tutis sacerdotes diuina officia celebrantes in-
ter oratiões, quas deo offerūt, debeāt specialē
memoriā habere, deuotāq; mēte et uerbo ora-
re pro Magistro, et fratrib. ordinis nostri, ut
Deo auctore, diuino adiuti præsidio de fidei
Catholicæ hostibus ad laudē omnipotentis Dei,
pro cuius fide et nomine pugnant, reportent
atq; consequantur uictoriā: Magistruq; et or-
dinē cōseruare diuina dignetur Maiestas.

De orat. dicen. pro quolibet frat. defuncto.

Consuetudo.

PRO quolibet fratre defuncto triginta mis-
sæ celebrētur. In prima fratres, q̄ aderūt
cæreum accensum, & denarium unū offerāt
qui denarij pauperibus erogentur. Vnusq;
quisq; uerò capellanus missam celebret. Dia-
coni autem et subdiaconi psalterium legant.
Milites & seruientes centies quinquagies

DE ECCLESIA Tit. iij.

orationem Dominicam recitent, uel officium mortuorum pro defuncti fratris anima ultra ordinarias orationes, quas singulis diebus dicere obligantur.

De missa pro defunctis celebranda.

F. Hugo Reuel.

13. **S**Tatuimus quod quotannis in feria secunda Quinquagesimæ per omnes ordinis nostri ecclesias, in quibus sacerdotes sunt deputati, celebretur missa solemnis pro Magistris, & fratribus defunctis. Pridie uero huius diei, hoc est, Dominica ad uesperam cantentur uigilia mortuorum.

F. Guillelmus de Villareto.

14. **I**N eo officio omnes fratres adesse uolumus & iubemus. In missa uero singuli eorum cæreum & denarium unum offerant. Magister autem fratribus qui aderunt, gigliatum unum dare tenetur.

F. CLAUDIVS de la sengle.

15. **F**Rater uero qui ad dictum officium uenit

DE ECCLESIA. Tit. iij. 24

re neglexerit, septenæ poena puniatur.

De ordine seruando in celeb. missarū,

F. Iacobus de Milly.

IN celebratione missarum hunc ordinē ser 16.
uari uolumus, ut nisi cōpleta et finita una,
alia non inchoetur.

Consuetudo.

IN singulis diebus Dominicis Aduentus, et 17.
per totam Quadragesimam fiat sermo uel
concio in Ecclesia nostrī conuentus.

F. Petrus de Corniliano.

STatuimus quòd qualibet sexta feria legan 18.
tur nouem lectiones de sancta Cruce in ec-
clesia nostrī ordinis: exceptis Auentu Domi-
ni, septuagesima usq; ad Penthecostem, et in
celebritatibus nouem lectionum, octauis festo-
rum, & uigilijs quatuor temporum.

F. Antonius Fluuianus.

Probibemus quòd nullus frater ordinis no 19.
stri libros ecclesiasticos ecclesiarum no-
strarum sine mandato Prioris ecclesiæ emēz

dare, corrigere, aut quidpiam addere seu subtrahere præsumat. Alioquin poenam quarantene subeat.

F. Petrus Daubuffon.

20. **S**tatuimus ut fratres sacerdotes pro iure trentenarij illas uestes fratrum defunctorum habeant, quas habere soliti sunt.

F. iacobus de Milly.

21. **D**eputetur aliquis doctus uir, qui adolescentibus clericis quotidie legat, & eos latinæ literas doceat: & alius qui eos in cantu instruat. Quibus congruum salarium & stipendium ab ærario assignetur.

De promotione clericorum ad sacros ord.

F. Hugo Reuel.

22. **P**rohibemus ne aliquis frater, cuiuscunque conditionis fuerit, quempiam clericum ordinem nostrum professum ad sacros ordines promoueri procuret: nisi præsentatum prius Priori ecclesiæ, & obtenta ab eo licentia. Quoddamque clerici in hospitali promoueri non possint

possint ad subdiaconatum donec xvij. ad diaconatum donec xxij. ad sacerdotium xxvi. annum attigerint. Clericus quoq; qui ordinē nostrum professus non est, in obsequiū Hospitalis non admittatur: nisi prius de sacrorum ordinum receptione literas testimoniales, & authenticas demonstrauerit.

De ornandis & reparandis Ecclesijs.

F. Philibertus de Nilliaco.

Sancimus ac decernimus q̄ Baiuliui, Priores, Castellanus Empostæ, Baiuliui Capitulares, cōmendatarij, & fratres qui regimē commendarum aut domorum ordinis nostri tenent, ecclesias & oratoria restaurent, reparent, & manuteneant in debito & honesto statu: eaq; muniant & ornent libris ecclesiasticis, uestimentis, calicibus, utensilibus diuino usui aptis, pro qualitate & conditione prouentuum dictarum commendarum & domorum. Ad ipsarum quoq; Ecclesiarum, et oratoriorum cultum & obsequium fratres

capellanos honestæ uitæ: & si fratres capellanos ordinis non reperirent: tunc capellanos honestos tã sæculares q̃ regulares, quos habere potuerint, quousq; copia fratrum capellanoꝝ affuerit, deputent & eligant: qui deuotè diuino officio uacent & intendant. Super quo exequendo Priores & Castellanus Empositæ tempus competēs cõmendatarijs et fratribus assignent. Quod si facere recusaerint, contra facientes fructibus cõmendarum & domorum priuati existant, donec prædicta diligenter compleantur (super tamen huiusmodi redditibus arcto uictu, & uestitu ipsis reseruato). Quod si Priores et Castellanus Empositæ super his diligenter providere non curauerint, tunc ipsorum proprijs expensis ea exequi debeāt: quia ex officio ipsis incūbit, super his diligenter uigilare.

De probis hominibus Ecclesiæ.

E. iacobus de Milly.

24. Statuimus quòd per Magistrum & concilium

lium ordinariū duo Religiosi probatæ uitæ,
 & experti probi homines eligantur: & ex
 omnibus linguis, diuersis tamen, deputentur:
 qui in comitiua Prioris ecclesiæ, uel alicuius
 Capellani idonei et probatæ sufficientiæ, quæ
 ad hoc eius loco Prior deputabit, summa cū
 diligentia, cura, & sollicitudine uideāt, per-
 quirant, scrutenturq; si in ecclesia sãcti 100
 annis ac capellis & oratorijs fiunt, & com-
 plentur ea quæ ad cultum diuinum spectant
 s̃c corporalalia ipsius ecclesiæ, & capellarum
 concernētia. Defectus quoq; corrigāt & res-
 parent. Inuentarium etiam & registrum in-
 stitutionum, & fundationum capellarum, pa-
 riter prædiorum, possessionumq; earundem,
 & omnium ornamentorum, bonorum quoq;
 mobilium & immobiliū faciant & habeāt:
 Quod q̃dem inuētarium finito officij termino
 Magistro & concilio ordinario præsentabūt:
 ut successoribus probis uiris consignetur.

DE ECCLESIA Tit. iij.

De his quoq; quæ in officij exercitio compe-
rerint, quatuor temporū Assembleis fieri so-
litis in anno, & de omnibus defectibus Ma-
gistro & concilio ordinario relationem faci-
ent: à quibus pro rerum exigentia provideas-
tur. Terminò unius anni dicti fratres dictū
officium exercebunt: uel plus, si Magistro et
concilio expediens uidebitur. Et ut dicti pro-
bi homines liberius officio uacare possint, ad
manus Magistri retenti censeantur, & ex-
cubijs exempti sint.

Quòd oīa bona diuino cultui deputata in
spolijs fratrum reperta ad Ecclesiam
conuentus perueniant.

F. Ioannes Ferdinandus de Heredia.

25. **S**Tatuimus ut omnia bona ad diuinum cul-
tum deputata ut calices uasa argentea, au-
rea seu deaurata, panni aurei, argentei, &
sericei, & alia quæcūq; huiusmodi in spolijs
fratrum nostrorū reperta tam citra q̄ ultra
mare decedentium perueniant ad ecclesiā no-

stri conuentus, nisi priuatis Ecclesijs cōmendarum à Prioribus, Baiuliis, uel cōmendatarijs cōstante eorum uita adscripta, & dedicata essent. Quo casu in dictis Ecclesijs remanere uolumus, ac inuentarijs notari.

De munerib. per Priores Ecclesiæ offeren.

F. CLAVDIVS de la sengle.

STatuimus quod Priores & Castellanus 26.
Empostæ, postq̃ electi uel promoti fuerint, & fructus unius anni Prioratus & Castellaniæ Empostæ perceperint, teneantur dare & offerre Ecclesiæ conuentus nostri aliquid quod munus, quod non sit minoris æstimationis q̃ quinquaginta scutorum auri, quo tempore elapso, si intra alios sex menses illud ad conuentum non miserint, & probis hominibus Ecclesiæ tradiderint, censeantur debitorum, ac si eam summam deberent communi nostro ærario.

Dies q̃bus frat. mantellū portare tenentur.

Idem Magister.

27. **S**equuntur dies quibus fratres nostri chla^z
 mydem siue mantellum portare tenentur.
 In uigilia Natiuitatis Domini ad uestperas, eo
 dem die Natiuitatis ad missam & uestperas.
 Postero die s. stephani ad missā et uestperas.
 sancti iohannis sequente ad missam. Circunci
 sionis Domini ad missā. Epiphanie ad missā.
 Purificationis Beatæ Mariæ ad missam. Do
 minica in ramis palmarum ad missam. Dies
 bus iouis, veneris, & sabbati sanctæ hebdo
 madæ ad omnia officia. Die sancto Paschæ,
 & die postero ad missam et uestperas. Ascen
 sionis Domini ad missam. In uigilia Pentecos
 tes ad uestperas, & in ipso die, & postero
 ad missam & uestperas. In die sanctæ Trini
 tatis ad missam. In uigilia corporis Christi
 ad uestperas, & in die ad missam & uestper
 ras. In uigilia sancti iohannis Baptiste ad uest
 peras, & in die ad missam & uestperas. In
 festis inuentionis, et exaltationis sanctæ Cru
 cis ad missam. In die Assumptionis Beatæ

Mariæ ad missam & uesperas. In die decol-
lationis sancti Ioannis Baptiste ad missam.
In die Natiuitatis Beatæ Mariæ ad missam.
In festo omnium sanctorum ad missam &
uesperas. In commemoratione mortuorum ad
missam. Et quodocunq; fratres ad sacram
Eucharistiam accedunt. Item Capitulares in
capitulis generalibus. Baiuliui conuentuales
aut eorum locatenentes. Priores & Baiuliui
Capitulares in sgardijs & Assembleis
xvi. Electores in electione Magistri.

Qui contra fecerit poenam qua
rantene subeat.

D iij

QVOD FRATRES HOSPI-
talitatem exercean.

Consuetudo.

1.

INTER
cætera
pietatis
atq; hu-
manita-
tis offi-
cia cõ-
muni to-
tius po-
puli

Christiani consensu Hospitalitas præcipuum
locum obtinet, ut pote quæ alia omnia comple-
tatur. Ea si à bonis omnibus magno studio
colenda est, quanto maiori ab ijs, qui Hospis-
talariorum militum appellatione & cognos-
mento se notos esse uolunt. Quapropter nihil
potius nobis faciendum est, q̃ quod in nomine

præferimus, re & actis præstemus.

De probis hominibus infirmariæ.

F. Ioannes de Lastico.

VT infirmariæ nostræ status rectius & 2.
diligentius administretur, statuimus ut
per Magistrum & concilium quotannis eliz-
gantur duo probi homines ex diuersis lin-
guis. Qui quolibet die summa cura et studio
unà cum infirmario ægrotos uisitent. Et si qd
ad eorum curam deesse compererint, exactè
reparent. Quibus singulis quoq; mensibus in-
firmarius rationem impensarum, quæ in ipsa
infirmaria fiunt, in scriptis reddere teneas-
tur. Quòd si facere omiserint, is, per quem ste-
terit quominus id fiat, eo ipso priuatus officio
intelligatur.

Qualiter probi homines, et scriba infir-
marie, & Commendatarius parue
commendæ se gerere debent.

F. Fabritius de Carreto.

AD euitanda sinistra, quæ facile cōmitti 3.

DE HOSPITA. Tit. iij.

possunt statuimus, q̄ probi homines Infirma-
riæ, postq̄ à Magistro & concilio ordina-
rio fuerint electi, in eodem concilio solemne
sacramentum faciant, de bene & fideliter
officium exercendo ad refocillationem Domi-
norum Infirmorum, & quòd distinctè nota-
bunt omnes expensas, quæ quolibet die fient
tam in Apotecha q̄ in Infirmaria, de quibus
ærarium nostrum satisfactionem facere tene-
tur. Et simile sacramentum faciet scriba In-
firmariæ, postq̄ secundum antiquas consue-
tudes fuerit ab Hospitalario præsentatus Ma-
gistro & concilio, & ab eisdem acceptatus:
& pariformiter Cômendatarius paruæ com-
mendæ. Qui in uim dicti sacramenti nihil dis-
tribuet sine ordinatione Medicorum, et scitu
proborum hominum. Qui etiam de his notam
facient. Si autem præter hunc ordinē aliquæ
expensæ fiant, non admittantur.

F. Ioannes de Laslico.

4. **I**dem probi homines Infirmarie diebus sin

gulis expensas, quæ ibi fiunt, ad uesperam exami-
nabunt, & in eis nomina sua subscribāt.
Aliiter dictæ expensæ per procuratores nostri
cōmunis ærarij non admittantur.

Quod fiat inuētariū utēfiliū infirmariæ.

Idem Magister.

Sancimus ut probi homines ac Hospitalar. s.
Srius diligenter et cum uigilantia anno quos-
libet legata, dona, ac utēfilia infirmariæ per-
quirant, recognoscant, ac uideant. De omni-
bus quoq; utensilibus & bonis infirmariæ,
uidelicet uasis argenteis, aureis, stāneis, æne-
is, quibusuis lectis, coopertorijs, linteaminis
bus, papillionibus, & cæteris aptis & depu-
tatis: de omnibus alijs quoq; bonis, rebus &
utensilibus, cuiusuis generis fuerint, seruitio
capellæ, pallatij, camerarum, coquinæ, et alijs
officinis ascriptis inuētariū authenticum in
præsentia infirmarij ac prioris & testium
conficiant, signent, & bullent. Valore quoq;
eorum et æstimationē annotare debeant. ipsa

quoq; bona et utēilia aliquo caractere, signo
uel bulla muniant, & sigillent, atq; in loco tu-
to, mundo & idoneo conseruari iubeāt. Præ-
cipiētes infirmario sub pœna priuationis sui
officij, ne quouis modo præsumat aliquid ex
dictis bonis clam uel palàm, directè uel indi-
rectè extra ipsam infirmariam trāsportare,
uel mutare, uel in alios usus conuertere.

Quòd Apotecha infirmariæ uisitetur.

Idem Magister.

6. **N**E per rerum medicinalium impuritātē
infirmi detrimentum corporale patian-
tur, iubemus quòd Apotecha infirmariæ per
Hospitalarium & probos uiros accersitis me-
dicis uisitetur, quoties ipsis Hospitalario &
probis uiris uidebitur. Medici quoq; in præ-
sentia eorum diligenter, cautè & prudenter
scrutentur; si Apotecha munita sit aromatis
bus & medicinis, infirmis congruis & ne-
cessarijs: ne per aromatarij culpā infirmorū
cura omittatur, atq; paruipendatur.

F. Iacobus de Milly.

Statuimus quod infirmarius ac probi ho-
mines omnia statuta Hospitalitatem cōcer-
nentia in membrana scribi faciant, quæ tabu-
læ affixa in ægrotantiū palatio appendatur,
ut omnibus pateat: et secundū eorum seriem
infirmorum administrationi intendatur. 7.

De bulla Hospitalarij.

Idem Magister.

Ad cōseruationem bonorum & supel-
lectilium usui ægrotorum dedicatorum
statuimus, q̄ Hospitalarius uel eius uicegerēs
bullam ferri teneat: qua bullentur cooperto-
ria, paramenta, ornamenta, ac cætera supel-
lectilia, & bona mobilia, quæ bullari possūt:
ne permutentur, transferantur, aut alienen-
tur. ipsa quidem bulla ponatur in sacculo de
corio signato sigillo Hospitalarij uel eius locū
tenentis & proborum hominum, quam infir-
marius custodiet. Bona uerò utensilia, quæ
usui quotidiano applicata nō erunt aut neces-

saria, in aliquo loco sub clauibus infirmarij
& proborum hominum reponantur.

Quòd deputetur Capel. cū Priore Infirm.

F. Ioannes de Lastico.

9. **V**olumus ut Hospitalarius deputet ali-
quem Capellanū ordinis nostri, uitæ ho-
nestæ et probatæ, præsentatum prius Priori
Ecclesiæ, ut ab eo cōfirmetur. Qui in Infirma-
ria quatuor missas qualibet hebdomada cele-
bret. Prior uerò tres, ut uno quoq; die ægroti
missam audiant, in qua pro salute animæ &
corporis eorum preces fiāt. Quibus stipendiū
solitum assignetur. iidem teneantur diligēter
& accuratè confessionem audire, sanctū Eu-
charistiæ sacramentum ministrare, mortuos
sepelire, et ea omnia exercere, quæ ad salutē
animarum ægrotantium, & obsequia sepultu-
ræ defunctorum sunt necessaria.

De exemptione Prioris infirmariæ.

F. Iacobus de Milly.

10. **D**ecet Priorem infirmariæ uigilantem in

obsequijs infirmorum et assiduū esse, præsertim circa ea, quæ ad animarū salutē spectāt. Ideo iubemus q̄ Prior infirmariæ diligenter inuigilet infirmorū saluti, missarū celebratio-
ni, sacramentorū exhibitioni, & cæteris quæ ad eius officium spectant. Quod ut cōmodius fieri possit: ipsum à Carauanarum onere liberamus, atq; seruitorem unum retinēdi auctoritatem cōcedimus: pro cuius manutētionē apodixia frumenti sicut fratri militi cōcedatur, quam à cōmuni ærario accipiat.

De Medicis infirmariæ.

F. Ioannes de Laslico.

Accersantur ad curam ægrotorum Medici II.
dici periti & experientes, qui in præsentia octo fratrum linguarum & infirmarij iurare teneantur, quòd ægotantium uas-
letudini magna diligētia, & secundum probatorum medicorum regulas & scripta intē-
dent. Et saltem bis in die ægotantes omnes uisitare teneantur: & ea, quæ ad eorum cu-

ra necessaria sunt, ordinare. Idq; nulla mora
aut impedimento obstando exequatur. Illi au-
tem Medicorum uisitationi aderunt infirmas-
rius & scriba, qui in scriptis fideliter et si-
gillatim excipient id, quod pro salute ægro-
torum à Medicis ordinatum fuerit. Medici ip-
si stipendium ab ærario sument: & nihil ab
ægrotis pro opera sua accipere, aut exigere
poterunt.

De Chirurgis.

Idem Magister.

12. **S**tatuimus etiam ut ad idem ministerium
habeantur duo Chirurghi prudentes, dis-
creti, & artis suæ peritissimi. Qui prius à
medicis infirmariæ examinati, & approba-
ti sint: aliàs non admittantur.

Quòd infirm. qualibet nocte ægrotos uisi.

Idem Magisterr

13. **D**ecet infirmarium circa ægrotorum cu-
ram uigilantem esse, ne per incuriã si-
nistrum aliquid ipsis contingat. iubemus igitur ut

tur ut qualibet nocte infirmarius fido comis-
tatus seruitore hora completorij & auroræ
ægrotos prudenter & discretè uisitet, alloqua-
tur, hortetur, corroboret, & præsidio adsit.
Probi quoq; homines die sequenti, cū aderūt,
perscrutetur, si idem infirmarius uisitatio-
nem compleuerit: in quo si defecerit eum ob-
iurgent, & reprehendāt, et ad faciendum cō-
pellant. Qui si renuerit, in eius defectum pro-
uideant. Alimenta autē corpori humano quā-
to puriora et meliora sunt, tāto magis nutri-
mēto profunt. Idcirco infirmario mādamus,
ut de bonis & præstantioribus nutrimentis
pullis, gallinis, pane et uino prouideat. In quo
Hospitalarius et probi hoīes diligentē curam
adhibeant, ut de eis ægrotis subueniatur.

Quòd ægroti ī infir. modeste se gerere deb.

Idem Magister.

Insolentiam et immodestiam nonnullorum 14.
reprimere uolentes statuimus, quòd ægroti
fratres & sæculares in infirmaria modes-

sse, & temperanter, & honestè se gerant,
 & conuersentur. Nec liceat, aut permittatur
 alicui quidpiam petere, aut obtinere, nisi tan-
 tum illud quod & quale à Medicis pro eius
 remedijs ordinatum fuerit. Quod si audacia
 fretus importunè petierit: nihilominus ei sub-
 ministrari prohibemus. ipsi etiam ualitudi-
 narij ibidè silentio et honesto exercitio utan-
 tur: nec aleis, scachis, aut historiarij, uel chro-
 nicarum lectioni intendant, seu quidpiam
 exerceant, quod in perturbationem uel mole-
 stiam ægrotorum uergat. Qui contra fece-
 rit, priuetur ministratione necessariorum in
 infirmaria, ab ægrotorum quoq; comitiua
 reyciatur, suo arbitrio uitam ducens. Non
 enim medicina & medici auxilio dignus est,
 qui medicinæ dogmata paruipendit. Hanc
 quoq; regulam infirmarius obseruari faciet:
 in quo si negligens fuerit, officio priuetur. Si
 quis autem frater ex ægrotis, postq; à medi-
 cis licentiatus fuerit, mensa infirmarij pro

termino decem dierum aut minori frui uoluerit, id agendi licentiam damus. infirmario quoque de mensa ærarium satisfaciet.

F. Alphonsus de portugallia.

Fratres infirmitatis initio toto triduo possunt stare in cameris suis, & eis ministrari debent necessaria, ac si essent in infirmaria. Eo autem termino elapso tenentur adire infirmariam: aliàs denegatur necessariarum rerum ministratio Religionis impensis. Quod fratres in ingressu infirmariæ confiteantur & despropriamentum faciant.

F. Ioannes de Laslico.

Statuimus quod omnes fratres, qui ad infirmariam nostram ægroti accedunt, ut illic curentur, in ipso infirmariæ ingressu, et antequam prætereant horæ xxiiij, confiteri, & Eucharistiæ sanctum sacramentum sumere teneantur. Deinde despropriamentum, id est, rerum suarum declarationem conficere: cui sigillo Prioris infirmariæ corroborare

DE HOSPITALITATE. Tit. iij.

et plena fides adhibeatur, si uero id facere recusauerint, elapso dicto horarum spatio ab Infirmaria eijciantur, nec eis necessaria ministrentur. Præcipientes ut Infirmarius habere teneatur ad ministerium dictæ Infirmarie famulos bonæ famæ, et diligētes, ac sufficienti numero ad obsequium ægrotantium tantū, ac mulieres honestas pro expositis infantibus nutriendis: qui oēs Christiani existāt.

F. CLAUDIVS de la sengle.

17. **O**mnia desproprietate fratrum nostrorum tā in conuentu quā extra decentium in Camera nostri communis ærarij registrentur.

De testamento conficiendo per sæculares ægrotos in Infirmaria.

F. Iacobus de Milly.

18. **S**ancimus ut quotiescunq; sæculares ægrotantes in Infirmaria introducti fuerint, confiteri teneātur, Eucharistiamq; suscipiāt, & demum eos Infirmarius, Prior, & probi

homines moneant, & hortentur, ut testamē-
tum conficiant. Quod quidem testamentum
per Priorem uel scribā infirmariæ, præsentē
Priore uel alio Presbytero Prioris loco, duos
bus quoq; uel tribus adhibitis testibus confici-
ciatur: Nec illud sub pœnis iuris canonici res-
cindatur. ipse quoq; Prior & scriba dictū
testamentum auctoritatem et facultatem cō-
ficiendi, admissis testibus ad minus duobus
(tanquam si notarij publici essent) habeant.
Taleq; testamētum in aliquo libro redigatur
ad futuram memoriam, ac pro conseruatione
iuris & iustitiæ uniuscuiusq; in bonis defun-
ctorū. Si uerò sæculares infirmi testamētū
condere recusarent, uel nō possent: tunc in-
firmarius & probi homines per priore uel
scribā inuentariū de bonis eorum fieri corā
testibus iubeāt: ut infirmis ad pristinā salutē
reductis dentur, et restituantur, uel ut eis de-
fundtis, de bonis ipsorum constet ad eorum,
quorum interest, iurium conseruationem.

ipsa quoq; bona inuentariata in loco tuto sub clauibus Infirmary & proborū hominum recludantur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

19. **S**upremam autem sæcularium in infirmariis decedentium uoluntatem ipsi probi homines faciant fideliter exequi.

Quomodo fratres defuncti sepeliatur.

F. Nicolaus Lorgue.

30. **L**audabile cēseri debet, ut quo habitu fratres nostri in ingressu Religionis & in uita fuerint redimitti, eodem in sepultura & funeris pompa ornentur. Igitur sancimus ut omnes fratres hospitalis, cū ē uita decesserūt, mantellis ad rostra, id est, cum punctis et cruce alba sepeliantur.

Quòd corpora defunctorum sæcularium honeste sepeliantur.

F. Ioannes de Laslico.

21. **S**tatuimus quòd corpora personarum sæcularium in infirmaria nostra decedentium

decenter & honestè ad sepulturam efferantur, præcedentibus capellanis pro anima defuncti præcantibus. Fiant autem quatuor uestes nigri coloris, quibus hi qui funus deferunt induantur: quas ad id opus seruari, & supradicta exequi infirmarius faciet.

Quòd nullus pullatus funera fratrum comit.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Corpora fratrum nostrorum honestissimè etiam sepeliri uolumus: uerùm prohibemus ne posthac ullus oïno, siue sit frater, siue sæcularis pullatus, idest, ueste lugubri indutus funera ipsorum fratrum comitetur: neq; etiam ipsius Magistri: ubicunq; mortem obierint. 22.

De aperiendis capsis defunctorum.

F. Iacobus de Milly.

NE per incuriam bona defunctorum desperdantur, iubemus districtius ne cuiquam liceat capsas defunctorum in infirmaria aperire, aut bona recognoscere: nisi præ-

DE HOSPITA. Tit. iiij.

sentibus Hospitalario, Infirmario, ac duobus probis hominibus. Adijcentes quòd supelles etilia usui infirmorū apta & congrua in eis inuenta non debeant cuiquam exercitio deputari: nisi infirmorum usui duntaxat.

De florenis 400. à villaguto infirm. leg.

F. CLAVDIVS de la sengle.

24. **C**ongruum est testatorū deuotionē sequi. Non liceat igitur alicui fratrum nostrorum quacūq; auctoritate fungenti de illa florenorum summa Infirmariæ per fratrem Ioan nem de villaguto Castellatum Empositæ legata & postea aucta, & quæ augebitur dispo nere, nisi magno Conseruatori nostri conuen tus: cui hanc facultatem concedimus de eisdē pecunijs disponendi ad usum infirmorum, se cundum dicti testatoris uoluntatem & or dinationem.

De immunitate Infirmariæ.

F. Fabritius de Carreto.

25. **S**ancimus q̄ si delinquens aliquis confus

gerit ad Asylum & immunitatem infirmar-
 riæ: et sit dubium, an illi sit profutura, an nō:
 tunc ad instantiam Castellani & iudicis Ho-
 spitalarius aut eius locumtenens iubeat delin-
 quentem in ipsa Infirmaria securè custodiri,
 donec super eo cognitum fuerit. Quòd si im-
 munitas ualida iudicetur, cum primo nauigio
 ab hac insula, & omni nostra ditione emitta-
 tur, prout antiquitus fuit obseruatum.

Quib. casibus infirm. immunitas nō prodest.

F. CLAVDIVS de la sengle.

HI sunt casus, in quibus Infirmaria immu- 26.
 nitas nemini proderit. Latronibus,
 aut nocturnis agrorum depopulatoribus, incē-
 darijs, sodomitis, conspiratoribus, furibus:
 His quoq; qui ex insidijs, aut de industria,
 & deliberatō, uel proditione, ueneno'ue ho-
 minem occiderint: nec fratrum domesticis,
 nec percussoribus ipsorum fratrum, uel iudi-
 cum nostrorum, et aliorū iusticiæ ministrorū,
 nec ijs qui ære alieno obstricti sunt, nec eis

DE HOSPITA. Tit. iiij.

qui in ipsa infirmaria, aut spe immunitatis
eiusdem delictum commiserint, nec falsis
testibus, aut notarijs, sacrilegis, grassatoris
bus.

Idem Magister.

27. **S**tatuimus quod eleemosynæ in commēdis
nostris dari solitæ continuentur.

DE ONERIBVS COMMVNIS
æ rarij, et legibus super id condendis.
Consuetudo.

VM bo i.
na &
faculta
tes, quæ
ordo no
ster pos
sident,
piorum
hominū
liberali

tate collata sint, ad sustinendas Hospitalitatis
impensas, & propulsandos Christiani nomi
nis hostes: Certum est fratres nostros pro
prij in eis aut priuati iuris nihil habere, sed
eorum uerum dominium ac proprietatem &
ius omne ad solum ipsum ordinem nostrum
spectare. Verum cum in cōmuni rectè admiz

niſtrari non poſſent propter locorum diſtan-
 tiam, & diſſidentiam nationum maiores no-
 ſtri ea uiritim fratribus per partes regenda
 commendarunt (unde nomen commendarum
 ſumpſerūt) impoſitis annuis pēſionibus, quæ
 augerentur et minuerentur, prout & rei &
 tempori, hoc eſt, neceſſitati conuenire uſum
 eſt. Etenim, ut minimum quinta, ſæpe quarta
 fructuum pars penditur, & in cōmune æra-
 rium inferri iubetur, nonnunquam etiam di-
 midia, uel omnes etiam fructus, ſi ita à Capi-
 tulo generali fuerit ſtatutū: penes quod unū
 imponendarum, & assignandarum penſionū
 & collationum huiusmodi (quas reſponſio-
 nes & impoſitiones uocamus) ius eſt. id au-
 tem quid à quoq; ſit pendendum & ſolu-
 dum decernit, & publicè declarat. Decretū
 & declarationem ſuam Prioribus, Caſtellaz
 no Empoſtæ, & Capitulis prouincialibus per
 literas ſuas ſignificat, mandatq; ut penſiones
 à ſe impoſitas exigī, & perſolui ab admini-

stratoribus procurent. Si qui fratrum nostrorum eius mādatis & scriptis non paruerint, habitu priuentur.

Quod oēs teneātur ad solu. iuriū cōis ærar.

F. Petrus Daubuffon.

STatuimus q omnes Priores, Castellanus 2.
Empostæ, Baiuliui, Cōmendatarij, & fratres tam exempti quàm nō exempti ratione Prioratuum, Castellaniæ Empostæ, Baiuliua tuum, cōmendarum, domorum, & aliarū ad ministracionum nostrarum quarūcunq; non obstante quacunq; clausula, gratia, aut exemptione (quæ iuribus nostri cōis ærarij derogare & præiudicare nō uolumus) omni exclusa mora, excusatione, appellatiōe, oppositiōne, & impedimēto tam ratione bellorum seu deuastationum quàm aliās, realiter & cum effectu anno quolibet in Capitulo prouincialli: Et si fortasse in aliquo loco Capitulum prouinciale non celebretur, in natiuitate sancti Ioannis Baptistæ soluere iura commu-

nis aerarij pro tempore instituenda & imponenda, & reliquum debiti seu arreragia, & alia quaecunq; debita nostro cōmuni aerario teneantur & debeant, seu Receptoribus & procuratoribus eiusdem pro tempore institutendis in pecunia numerata.

Quod iura cōis aerarij integrè soluantur, nō obstāte quouis casu uel impedimēto.

Idem Magister.

3. **Q**uod si aliqui ex dictis Prioratibus, Castellania Empostæ, Baiuliuatibus, commendis, aut administrationibus nostris propter bella, inuasiones, seu exactiones principum, seu aëris intemperiem, aut alio quouis fortuito & inopinato casu ad ruinam, uastationem, etiam totale destructionē (quod Deus prohibeat) redactæ sint: nihilominus portio iurium aerarij imposita & pro tempore imponenda liquide, purè, & simpliciter (tanquam immunis et libera huiusmodi iacturis ac principum exactionibus) ad aerarium, omni oppo

sitione & mora reiecta, perueniat: Ac iactura, damnum, & exactio sit & esse intelligatur in damno Priorum, Baiuliuorum, cōmendatariorum, & aliorum administratorum: etiam si clades tanta esset, quòd id quod superesset ex fructibus ad portionē iurium soluendam non sufficiat. Administratores enim cauere, & prouidere pro fructuum necessitatibus tenentur.

De iuribus mortuarij & uacantis cōmuni nostro aerario soluendis.

Idem Magister.

Consuetudo laudabilis & inueterata in nostro ordine inoleuit, q̄ per obitū Priorum, Castellani Empostæ, Baiuliuorū, cōmendatariorum, & aliorum administratorum bonorum nostri ordinis commune nostrum aerarium percipiat iura mortuarij & uacantis, idest pro mortuario fructus Prioratus, Baiuliuatus, commēdæ & administrationis à die obitus Prioris, Baiulii, aut cōmendatarij usq;

DE COM. AERARIO Tit. V.

ad festum natiuitatis sancti iohannis Baptiste
proximè sequens, & pro uacante ab eo die
usq; ad aliud festum sancti iohannis Baptiste
proximè futurum peracto anno, præter &
ultra iura spoliolum, quæ ad idem commune
ærarium spectant. Quam consuetudinem hac
lege & statuto confirmamus, et pro lege ha-
beri uolumus, & obseruari mandamus.

De iuribus cõi ærario soluendis per eos q
cõmendã per resignationẽ obtinuerint.

Idem Magister.

s. **P**Ræterea statuimus q ex omnibus Prio-
ratibus, Castellania Empostæ, Baiuliua-
tibus, cõmendis, & administrationibus, quæ
per cessionem & resignationẽ ad manus al-
terius administratoris peruenerint, fructus
& redditus duorum annorum integrorum
ærarium ipsum percipiet. Quos nouus admis-
trator soluere tenebitur, uel si utilius uis
debitur, receptor dictos fructus ipse collige-
re, aut alteri locare debebit, Exceptis his quæ
ratione

ratione melioramenti capiendi, uel permutationis secundum formam Statutorum nostrorum factæ, dimittuntur.

Quod noui administ. cōmendæ resignatæ ad solut. debitorū resignātis teneātur, quibus erat obnoxius tēpore resign.

Idem Magister.

Insuper tenebuntur dicti Priores, Castella 6.
nus Empostæ, Baiulii, Cōmendatary, & noui administratores sic per resignationem constituti soluere oīa debita, quibus resignantes tempore resignationis obnoxij erant. Id etiam excipientes, ut qui contra statuta & consuetudines ordinis nostri prouisi fuerint, ius ad Prioratus, Castellaniæ Empostæ, Baiuliatus, commendas, & nouam administrationem non acquirant.

De oneribus solu. per possessores mēbrorū.

Idem Magister.

Statuimus quod omnes ordinis nostri fra- 7.
tres membra aut prædia Prioratuum, Ca

stellaniæ Empostæ, Baiuliuatum, cōmendarum, & administrationum possidentes iura cōmunis ærarij imposita & imponenda pro rata portione ualoris dictorum membrorum uel prædiorū soluere teneantur. Quod sic declaramus, uidelicet, q̄ quādo dimidia, tertia, uel quarta pars fructuum imposita fuerit super bonis huiusmodi, possidētes membra soluent similiter tertiam, quartam, uel dimiā partem fructuum pro rata portione ueri ualoris, præter pensionem Priori uel Cōmendatario pro recognitione reseruata.

De mortuario & uacante soluēdo per possidentes membra.

Idem Magister.

8. **S**tatuimus q̄ decedentibus Prioribus, Castellano Empostæ, Baiuliis, & Cōmendatarijs, quādo cunq; & quotiescunq; id acciderit, membra dependentia à Prioratibus, Castellania Empostæ, Baiuliatibus, & cōmendis, & illi qui ea possident, teneantur sol

DE COMMVNI ÆRAR. Tit. V. 42

uere iura mortuorum, & uacantium, quæ
admodum administrationes à quibus depen-
dent. Decernentes q̄ in literis & bullis ad
administrationū membrorū debeant expresse
reseruari iura communis ærarij & uacantis.
Quæ, etiā si nō reseruata essent, intelligūtur
implicitè reseruata, & ad id obligantur.

Qualiter solutio mortuarij & uacantis
fieri debeat per possidentes mem-
bra tempore uacationis.

F. Ioannes de Homedes.

Sancimus q̄ si frater teneat mēbrum cō-
mendæ cuius administratio uacet, habeat
etiam aliam cōmendam cuius fructus percipiat,
eo casu teneatur soluere integros fructus
membri dependentis à cōmenda uacante,
non secundum cōmunem æstimationem ordi-
nis nostri, sed secundum uerum ualorem pro
tempore mortuarij & uacantis, hoc est, quā-
ti ipsa membra tempore mortuarij & uacantis
arrendari locari uē possint. Si autē tenēs

F ij

DE COM. AERARIO Tit. V.
membrum cōmendam non habuerit, retenta
sibi pro alimentis tertia parte fructuum mē-
bri, reliquas duas ad uerum ualorem cōmuni
ærario soluere teneatur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

10. **S**Tatuimus ut idem ius in pensionibus ob-
seruetur.

De oneribus soluendis cōmuni ærario per
possidentes uillas aut grāgias.

F. Petrus Daubuffon.

11. **S**I uerò erit seruiens, aut capellanus stagij
uel obediētiae possidēs uillas aut grāgias,
pro dicto iure mortuarij & uacantis soluet
ærario duplicem pensionem, quam Priori,
Castellano Empostae, aut cōmendatario solue-
re consueuit.

Fructus cōmendae cuius nullus frater
capax est, ærario applicentur.

F. Philippus de Villers Lisleadam.

12. **S**I (quod accidere nonnunquam solet) uac-
cante administratione alicuius cōmendae,

aliqua tamen ratione in lingua seu prioratu fratres nulli sint illius capaces, disponimus, ut huius redditus cōmuni nostro ærario uens dicentur ad eum usq; diem, quo idoneus aliz quis extiterit ad eam obtinendam. Atq; tum primo mortuarij & uacātis tempora cedere, seu currere incipiant.

De iure passagij soluendi per fratres.

F. CLAUDIUS de la sengle.

Ordinamus q̄ quicumq; ordinem nostrū ¹³⁶ profiteri uolet: si in gradum militū recipi cupiat, soluet pro suo traiectu (quod passagium dicimus) nostro communi ærario aut ab eo deputatis, antequam ad professionē admittatur, scuta auri in auro centum quinquaginta, uel eorum ualorem: si inseruientem armorum, scuta centū similia in numerata pecunia. Quod si non soluerit, ancianitate non gaudeat. Nam ancianitatem numerari uolumus, à die quo passagij sui solutionem integre fecerit. Et qui eum ad professionem

DE COM. AERARIO Tit. V.

admisit non iusta solutione passagij, de suo
soluere teneatur: non obstat quacūq; licentia
ad id concessa. Nemini tamē, postq; passagiū
soluerit, super ancianitate lis moueri possit.
Nō proderit aut cuiq; si cepta iā lite soluat.

Quod bullae ancianitatū nō sint in praeiudicium
cōis aerarij, Magistri, et Priorū.

F. Petrus Daubusson.

14. **S**tatuimus q; ancianitates siue expectatiuae
quae dantur de cōmendis in futurum suas
dente aliqua iusta ratione, non intelligantur
in praeiudicium nostri cōmunis aerarij iuriū
spoliorū, mortuuariorū, uacatiū, et aliorū iuriū
ipsius impositorū et imponendorum, nec dispo-
sitionum praeminētie Magistralis, aut Prio-
ralis, nec camerarum Magistraliū: quas sal-
uas & illaesas semper esse decernimus.

Quo tempore iura cōis aerarij solui de-
beant, et de poena nō soluentiū.

F. CLAUDIVS de la sengle.

15. **Q**uia pleriq; ordinis nostri fratres admi-

nistrationem Prioratuum, Baiuliatuum, cō-
 mendarum, membrorum, & aliorum bonorū
 habentes, & alij quicunq; possessores negli-
 genter, uel potius contumaciter se gerunt in
 soluendis cōmunis nostri aerarij iuribus: Sta-
 tuimus ut qui responsiones & impositiones
 tam ordinarias q̄ extra ordinarias, mortua-
 ria & uacantia, arreragia, & alia quacūq;
 iura & debita nostri cōmunis aerarij in Ca-
 pitulo prouinciali, aut si id non celebretur, in
 festo sancti Ioannis Baptiste non soluerint,
 quòd illico Prioratus, Castellania Empostæ,
 cōmendæ, mēbra, & administrationes sint,
 & esse censeantur incorporata cōmuni æra-
 rio, et tandiu à nostris Receptoribus seu alijs
 ad id deputatis retineantur, & administren-
 tur, eorumq; fructus & prouentus colligan-
 tur, & percipiantur, aut alijs per ipsos Res-
 ceptores locentur, donec de ipsis, & de impē-
 sis super eo factis cōmuni aerario integrè sa-
 tisfactum fuerit. Quòd si fratres nostri aut

DE COM. AERARIO Tit. V.

aly Prioratuum, Castellaniæ Empostæ, Baiu-
liuatum, cōmendarum membrorum & bo-
norum aliorum possessores, aut quiuus alius
eorum nomine pertinaciter dictis Receptoris-
bus, aut alijs ad id deputatis resistēdum, rez
fragandūq; duxerūt, quominus fructus dis-
clorum Prioratuum, Castellaniæ Empostæ,
Baiuliuatum, cōmendarum, membrorum, et
aliorum bonorum percipiant, eos uē locent, et
arrendent: Tunc eo ipso absq; alia monitione
citatione, processu, sententia, seu alia declara-
tione ipsis Prioratibus, Castellania Empostæ,
Baiuliuatibus, cōmendis, membris, & alijs bo-
nis, illorumq; possessione priuati existant,
etiam si essent minores xiiij. annis, et sine cu-
ratoribus (si qui fuerint) de quibus non habe-
bitur ratio. De qua quidem resistentia et rez-
pugnantia uerbis aut literis Receptoris fides
habebitur. Præcipientes Prioribus, & Castel-
lano Empostæ ut hoc statutum faciāt in suis
Prioratibus, & Castellania Empostæ plenē

& exactè exequi, & obseruari. Quòd si neglexerint, sint & intelligantur priuati prærogatiua retentionis quintæ Camerae, & gratiosæ dispositionis commendæ ad eorum præeminentiam pertinentis: ita q̃ prouisiones de illa factæ irritæ sint.

Quòd conductores cōmendarum debitoribus ærarij non soluant.

F. Petrus Daubusson.

Volentes in executione contra male sol¹⁶. uentes facienda acrius prouidere, statuimus quòd sub pœna priuationis commendarum fratres, & uassalli sub pœna uiolati iuramenti fidelitatis, & conductores siue arrendatores huiusmodi commendarum & bonorum nullo pacto respondeant de fructibus & redditibus commendatarijs priuatis. Quòd si fecerint, huiusmodi pœnam incurrant: & nihilominus quòd per eos exolutum fuerit, non admittatur in computo eorum: quinimo iterum exoluere teneant.

DE COM. AERARIO Tit. V.
tur. Volumus etiam quod Priores, Re-
ceptores, & procuratores huiusmodi sta-
tuta super male soluentibus edita in quolibet
Capitulo prouinciali publicari faciant, et
nihilominus contra faciendo in suo robore
permaneant.

De debitoribus cōmunis aerarij.

F. Baptista de vrsinis.

17. **S**Tatuimus q̄ nullus frater ordinis nostri
cuiuscunq; fuerit conditionis, qui debitor
nostri cōmunis aerarij fuerit dignitates, com-
mendas, officia & beneficia ordinis nostri ul-
lo pacto consequi possit, quousq; debita sua eiz-
dem aerario persoluerit.

Qui debitores aerarij tēpore smutationis
fuerint, dignitates, & commendas
consequi non possunt.

F. Ioannes de Homedes.

18. **S**ancimus quòd frater qui tempore smutiz-
tionis dignitatum seu cōmendarum in lin-
gua faciendæ comunis nostri aerarij iurium

debitor fuerit (nihil ei suffragante, quod ante in manibus eiusdem ærarij pro soluendis debitis suas cōmēdas posuerit, uel post ipsam smutationem cōmuni ærario satisfecerit) diſſetas dignitates, seu cōmēdas uacantes conſequi non poſſit. immo ad eas conſequendas penitus inhabilis & incapax cenſeatur.

Quibus committi debēt cōmēdæ abſolutæ male ſoluentibus.

F. CLAVDIVS de la ſengle.

STatuimus ꝑ Prioratus Caſtellania Empoſitæ & cōmēdæ abſolutæ male ſolūētibus per Magiſtrum & conuentum cōmittantur fratribus, qui priuatorum debita ſoluere cōmuni ærario uoluerint, ſeruato ordine et ſtylo noſtræ religionis, præſerēdo omnibus alijs eos fratres, qui nōdum cabimentū ſunt aſſequuti ſecūdum gradum & turnum ancianitatis, ſi eas pro cabimēto acceptare uoluerint, ſoluendo ea quæ priuatus ærario noſtro debet. ſi autem talis frater nullus reperiatur,

DE COM. AERARIO Tit. V.
tunc indifferenter tam cōmendatarijs q̄ fratribus conuentualibus seruato ordine ancianitatis de gratia cōmitti poterunt, saluis iuribus communis aerarij. Et si forte non reperitur, qui debita priuati uelit soluere, remaneant in manibus communis nostri aerarij, donec illi integrè satisfactum fuerit.

Quòd bona frat. deceden. ad aerariũ perue.
idem Magister.

20. **O**mnia bona mobilia et se mouentia quorũcunq; fratrum nostrorũ tam in conuentu quàm extra decedentiũ, cuiuscunq; conditionis & qualitatis fuerint (que spolia uocamus) ad cōmune nostrum aerarium pleno iure pertinent, exceptis fratribus capellanis obedientiæ & seruietibus officij, quorum spolia peruenient ad illos, in quorũ Prioratibus, Bauliuatibus, aut commendis residentiam et stagium habuerint.

Quæ bona ex spolijs ad Ecclesiã pertinet.

F. Deodatus de Gozono.

Excipimus etiā uasa argentea, aurea, deaurata, quæ figuram calicis ad sanctum sacrificium dedicata, seu crucis habent: etiam uascula uini & aquæ altaris obsequio deputata, uel ad reponendas sacras reliquias. insuper ornamenta ecclesiastica quæcūq; aurea, argentea, et deaurata, atq; sericea, & oēm supellectilem, quæ ad ministerium ecclesiasticum pertinet. Necnon breuiaria & psalteria, quæ ad Ecclesiæ cultum & ornamentum relinquuntur. Excepta sunt etiam spolia senescalli Magistri, Castellani, & aliorum fratrum qui sunt in seruitio Magistri, quæ ad ipsum Magistrum pertinent.

Quæ bona ex spolijs ad statum cōmendarum relinquenda sunt.

Idem Magister.

Pro usu autem domorum commendarum relinquentur utensilia necessaria, idest, omnis supellex, uidelicet cultricæ, lecti, cooperatoria, & alia utensilia pro palatio & cameris

ris, pro penu & coquina, quibus cōmendatis
 rius, dum uiuebat, utebatur. Currus quoq;
 uehicular & omnia instrumenta rustica. Pec-
 corum uerò iumentorum, armetorum, & res
 liquorum animalium quorūcūq; quæ in dictis
 spolijs ultra statum cōmendæ reperientur, di-
 midia pars ad ipsum statum adiungetur, alia
 ad cōmune ærarium pertinebit.

F. Ioannes de Homedes.

23. **E**qui tamen & muli fratrum extra con-
 uentum decedentium, & alia animalia
 quæ equitari solent, & sella deseruiunt, cum
 suis ornamentis ad commune ærarium spe-
 ctare debent.

De armis in spolijs fratrum repertis.

F. CLAUDIVS de la sengle.

24. **A**рма cuiusuis generis siue ad offenden-
 dum, siue ad defendendū parata in spo-
 lijs fratrum in conuentu, & citra mare de-
 functorum ad ærarium pertinent, & in unū
 locum conferantur, ubi sub fida custodia ser-

DE COM. AERARIO Tit. V. 48
uabuntur ad opus & pro munitione nostri
conuētus, demptis ensibus & gladiolis quas,
dagas & pugnales uocant.

De Receptoribus.

F. Rogerius de Pinibus.

VT commodius iura nostri cōmunis æra 25.
rij recipi possint, & in agendorum ex-
peditione distribui ualeant, uolumus quòd in
quolibet Prioratu & Castellania Emposita
Receptores iuriū ipsius ærarij per Magistrū
& conuentum pro eorum arbitrio constituā-
tur. Qui iura huiusmodi exigant, recipiāt, et
teneant, atq; de eisdem secūdum ordinationē
Magistri & conuentus disponant.

De iuramento Receptorum.

F. CLAVDIUS de la sengle.

Qui quidem Receptores teneātur iurare 26.
in manibus Magistrī, si in conuentu
præsentes fuerint, aut in manibus Prioris, si
à conuētu absuerint, q̄ bene, fideliter, & dis-
ligenter ea quæ ad ipsū officium pertinent

exequentur. Quorum officium per triënum durabit. Reseruatur tamen Magistro & concilio id tempus ex aliqua iusta causa prorogare, si ita illis uidebitur.

De officio Receptorum & procuratorum nostri communis aerarii extra conuentum.

Idem Magister.

27. **A**D Receptores spectat exigere, consequi et accipere à prioribus, Castellano Empositæ, Baiulivis, Cõmendatarijs, et alijs quibuscunq; bona nostri ordinis in limitibus Prioratuum, in quibus sunt constituti, possidentibus responsiones, impositiones, passagia fratrum, debita uetera, hoc est, arreragia, & alia quæcunq; spolia fratrum, mortuaria & uacantia per mortem administratorum aerario nostro debita, & alia quæcunq; iura, bona, et debita quomodocunq; ad aerarium nostrum spectantia, & pertinentia. Quod si morte, ægritudine, uel alio quouis impedimento Receptores detinerentur: ita ut ipsi non possent

possent per se, quæ supra dicta sunt, facere: uolumus ut in eorum absentia Procuratores in dictis Prioratibus deputati id exequi te- neantur. Idem Receptores & procuratores aderunt in capitulis prouincialibus ad res- siones, impositiones & alia debita petenda, exigenda & recipienda.

Quomodo gerere se debent Receptores in colligendo iure mortuarij & spoli.

F. Philibertus de Nilliac.

STatuimus quòd quotiescūq; Receptor aut 28.
 Procurator ærarij uel alius ad id deputatus se conferet ad colligendum & habendum iura mortuarij & spoli, non accedat solus: sed assumat secum aliquem probum Cōmendatorem, uel fratrem, aut duos ex propinquo- ribus locis defuncti, aut sæcularem personam honestam, his deficientibus, & Notarium pu- blicum, in cuius præsentia uisitet, & notare faciat per inuentarium authenticum in præ- sentia testium receptum, omnia bona et uten-

filia atq; agriculturas & fructus quos inuen-
nerit. De quibus hoc facto, dimittat statum
commendæ in ea conditione & qualitate, in
qua ipsum inuenit. Et medietatem supellesti-
lis de superabundantibus ad augmentum sta-
tus dimittere teneatur, ultra statum primū,
anteq; bona transferatur. Et de omnibus quæ
gesserit per scripturam authenticam capituli
prouinciale admoneatur. si quis Receptorum
contrafecerit, & damnum marcam argenti
excefferit, poenā priuationis habitus incurrat.

De eodem.

F. CLAUDIVS de la Sengle.

29. **P**RÆTEREA Receptores ipsi uel procurato-
res, aut commissarii supradicti duo inuēta-
ria separata faciant, unum status cōmendæ,
& alterum bonorum spoliū ad ærarium per-
tinentium, & in præsentia prædictorum no-
tare faciant omnia credita fratris defuncti,
& aperiant seu aperire faciant, illis uidentiz
bus & uocatis, eius despropriamentum: quos

DE COMMVNI ÆRAR. Tit. V. so
rum creditorum, & despropriamenti exem
plum huc ad conuentum nostrum mittant.
Vbi per scribam ærarij registrabuntur in ali
quo separato libro illius prioratus: singulorū
enim Prioratum singulos libros ad id depu
tatos esse uolumus. Quod si frater defunctus
despropriamentum non fecerit, uel si fecerit
non reperietur, Receptor de eo Magistrum et
conuentum certiores facere tenebitur.

Quod Receptores in capitulo prouinciali
manifestent ea quæ receperunt.

F. Philibertus de Nilliaco.

Iniungimus Receptoribus, ut particularis
ter et per singulas summas in quolibet ca
pitulo prouinciali computum eorum quæ res
ceperunt, & quæ restant, manifestare et red
dere teneantur. Attamen Priores & capitulum
prouinciale nullā habent potestatem huius
iusmodi computa concludendi, seu quietandi:
sed duntaxat audiendi & signandi. Quorū
computorum conclusio & definitio Magistro

Et conuentui reſeruatur, atq; ſpectat. Adijci
 entes q̄ ipſi Receptores in dicto capitulo te-
 neatur manifeſtare omnes pecuniarum quā-
 titates & ſummas, quas receperunt de iuris
 bus ærarij tam mortuاريorum q̄ uacantium
 et reliquorum quorūcunq; Et Prior, finito di-
 cto capitulo, de eis eo ipſo certiores reddere
 debet Magiſtrum & conuentum. Quibus cō-
 putum duplicatum mittant Receptores: ut de
 negocijs ærarij clarā noticiam habeant. Quòd
 quidem computum apud ærariū regiſtretur.

De cedula mittenda per Recept. de ijs qui
 ſoluerūt, et qui debitores remaſerūt.

F. CLAVDIVS de la ſengle.

31. **R** Eceptores ſtatim finito capitulo prouin-
 ciali tenebūtur unā cum ſuis computis
 anni præcedentis mittere ad Magiſtrum &
 conuentum breuem cedulam, quæ contineat
 nomina eorum qui in eo capitulo ſoluerūt, et
 eorum qui debitores remaſerunt, & pro q̄-
 bus ſummis: & diſtincte omnes pecuniarum

DE COM. AERARIO Tit. V. 51
summas, quas pro quacunq; ratione seu debito recoeperint. Si quis contra fecerit, & consenta in hoc statuto & in superiore non adimpleuerit, priuetur fructibus unius anni cōmendæ: si frater conuentualis, perdat unum annum ancianitatis in fauorem filiorum Arz naldorum.

Receptores nihil capere possūt de spolijs.

F. Baptista de Vrsinis.

Statuimus q̄ Receptores in quolibet Prio 32.
ratu & Castellania Empostæ nullo modo de spolijs Priorum, Castellani Empostæ, nec cōmendatariorum, uel fratrum morietium in distis Prioratibus & Castellania Empostæ lectos aut alia utensilia uel res quasq; sumere præsumant. Qui contra fecerint, officio priuati eo ipso censeantur, ac duplum illius quod coeperint ærario persoluant: Quacunq; consuetudine in contrarium faciente in alijs quo non obstante.

Quod Recep. nihil capiāt de statu cōmend.

G ij

33. **D**E his quæ ad statum cõmentarum, & usum domorũ pertinent, Receptores in colligendo spolio et mortuario uel aliàs nihil omnino etiam capere poterunt: sed ea omnia integra & intacta relinquēt. Quod si contra fecerint, et aliquid è cõmentis abstulerint, id omne resarcire, reficere, et restituere sua pecunia teneantur: Nam ærarium nostrum ad huiusmodi quicquã obligatum esse nolumus: & præter hoc poenã ualoris mortuarij eiusdem commendæ subeāt, qui ærario nostro applicabitur. Prior uerò & Castellanus Empolæ ad instantiam cõmentarij læsi Receptorem compellat ad talem restitutionem faciendam. Quod si in eo Prior uel Castellanus Empolæ negligens fuerit, ipse suo nomine restituere & reficere teneatur, & ad hoc à Magistro & conuentu instante commendatario compellatur.
- Receptores in loco tuto pecunias quas

recipiunt reponere debent.

F. Petrus Daubusson.

STatuimus q̄ Receptores in quolibet Prio 34.
 ratu & Castellania Empositæ pecunias iu
 rium ærarij per eos receptas, & quas pro
 tempore recipient, apud tutas & fidas perso
 nas deponant. De quibus recognitionem &
 documentum authenticum, ualidamq; obliga
 tionem habeant, uel apud se in loco tuto ipsas
 fideliter conseruent. De his quoq; & apud
 quos sint securæ, Priores & Castellani Em
 positæ seu eorum uicegerentes & cōmēdata
 rios dictorum Prioratuū & Castellaniæ Em
 positæ in prouinciali capitulo, & non aliter,
 certiores reddant. Pro quorum indubitata ue
 rificatione instrumenta et recognitiones obli
 gationis ostendere teneantur: ne aliquo casu
 cōtingente pecuniæ surripi, aut occultari pos
 sint. Si quis Receptorū contra fecerit, in pri
 uationis habitus pœnam labatur.

Quod Receptores non obstante quacunq;

lite exigant iura ærarij.

F. IOANES de Laslico.

35. **S**ancimus ꝑ Receptores nostri communis
Ærarij quæcunq; iura ipsius, omni reiecto
litigantium respectu, exigant, petant, & res-
cipiant ab illis, qui quoquo modo tenent &
possident Prioratus, cõmendas, & domos, ra-
tione quarum disceptatur & litigatur: nec
propterea partium iuribus ullum præiudiciũ
generari intendimus. Qui uerò tales cõmen-
das tenebunt, si soluere recusauerint, eo ipso
pœnam priuationis incurrant, à suo quoq; iu-
re cadant, & cõtra tales tanquam inobedien-
tes & rebelles procedatur.

Quòd Receptores absq; alicuius licentia
pro mortuario & uacante commen-
darum possessionem capiant.

F. CLAVDIUS de la Sengle.

36. **S**tatuimus ꝑ: cum primum Priores, Ca-
stellanus Emposcæ, Baiuliui, cõmendatarij
& alij bonorum nostrorum administratores

DE COM. AERARIO Tit. V. 53
è uita decesserint, uel uiuētes ipsi administra-
tioni cesserint, et renunciauerint, uel eam res-
signauerint: Receptores & procuratores nos-
tri aerarij dictos Prioratus, Castellaniā Em-
postæ, cōmendas & bona, sua propria aucto-
ritate & sine licentia alicuius iudicis uel cu-
riae, eorumq; corporalem possessionem nomi-
ne nostræ Religionis capere, fructus colliges-
re, spolia mortuaria & uacantia & alia des-
bita exigere, eaq; retinere & cōtinuare per
se uel per alios, usq; ad integrā satisfactio-
nem nostri communis aerarij, debeāt. Si qui
uero fratrum nostrorum quauis occasione
dictos nostros Receptores in prædictis fru-
ctibus & spolijs percipiendis, atq; in dictis
possessionibus adipiscendis aliquo modo impe-
diuerint, Prioratibus, commendis & omni-
bus ordinis nostri officijs et beneficijs priuati
sint, & si fuerint fratres conuentuales an-
ciantatem perdant.

Contra recep. negligētes in exigen. debitis

Idem Magister.

37. **S**i Receptores fuerint negligentes in exigendis debitis & capiendis ad manū nostrī cōmunis ærarij cōmendis debitorum secundum formā statuti nostrī, eo casu ipsi sua pecunia pro debitore soluere teneantur. Idem obseruari uolumus in alijs omnibus debitis diēti ærarij: si ea, postq̃ dies solutionis aduenierit, exigere non procurarent.

Per quoscunq; processus seu sentētiās ad requisitiōē Receptorū in male soluētes factas & promulgatas à nostris constit. nō intelligatur recessū.

F. Ioannes de Homedes.

38. **C**um (ut sæpe euenire solet) nostrī ordinis Receptores, quo facilius debita iurū nostrī cōmunis ærarij à male soluentibus recuperent, cōtra eos ex præscripto priuilegiorum nostrorū, seu aliās procedant: & à plerisq; in dubium uertatur, an tunc tēporis cōstitutiones nostræ uendicent locum. ideo hāc

dubitationem tollentes, hac præfenti lege decernimus & declaramus, quòd: Et si per eosdem Receptores ex forma indultorum priuilegiarumq; Apostolicorum, seu aliàs coram quocunq; iudice ordinario seu nostri ordinis superiore: etiam contra minores xiiij. annis, non eis cõstitutis curatoribus, alios ue nostri publici ærarij debitores: etiam ad aliquas priuationes, declaratorias sententias, seu priuationem Prioratum, Castellaniæ Empostæ, Baiuliuatum, cõmendarum, & beneficiorũ, eorumq; possessionis quomodolibet processũ fuerit: nihilominus non sit neq; censeatur à constitutionibus contra eosdẽ debitores disponentibus recessum, uel aliàs præiudicatum: Quinimo statuta ipsa illæsa permanere, processus, pœnasq; ipsas, & omnia inde sequuta suam uim habere, suosq; effectus sortiri iubeamus, & uolumus.

idem Magister.

Sancimus ut libris Receptorum nostrorũ, 39.

& cedulis eorum manibus subscriptis, quo ad debitores ærarij nostri integra & indubia fides absq; alia probatione adhibeatur.

De procuratoribus cõis ærarij in cõuentu.

F. Ioannes de Lastico.

40. **C**irca iurium & bonorum publici ærarij conseruationẽ nulla satis potest esse diligens cura et uigilantia. Idcirco pro utili administratione prædictorum, ultra magnum Cõmendatarium: qui ratione sui officij huic exercitio expresse est deputatus, & ab eo dimoueri non potest: duos probos religiosos prudentes, & discretos ex Baiuliuis aut Prioribus ordinis nostri in conuentu assistentibus, his quoq; deficientibus, ex Baiuliuis capitularibus uel locateneantibus Baiuliuorum conuentualium per Magistrum et concilium summa cura eligi, iuramento interueniente, iubemus. Ad conseruationem quoq; iuriũ dictorum bonorum ipsi magnus Cõmendatarius et Procuratores capsas firmas & tutas, optimisq; scs

DE COM. AERARIO Tit. V. 55
ris clausas habeant, quarum clauium quilibet
ipforum trium unam teneat. Pariformiter res
et alia bona dicti ærarij in magasenis seu uol
tis reponant, & locis aptis recludāt sub eos
rum clauibus. De quibus nulla fiat distribus
tio, nisi prius per conseruatorem & scribam
ærarij in libris diligenter annotetur. Qui qui
dem Procuratores cōmunis ærarij rationem
sue administrationis quolibet anno reddere
teneantur Magistro & concilio.

De residētia magni Cōmēdatarij in cōuen.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Statuimus ut magnus Cōmendatarius tes 41.
sneatur facere residentiam in conuentu,
nec possit ab eo discedere, quādiu in officio
fuerit. Et q̄ alij duo procuratores communis
ærarij in eo officio per duos annos seruire, et
permanere debeant: in quo tempore licentiā
abeundi à conuētū obtinere nō poterunt, nec
simul ambo officium dimittere: sed singulis
annis unus tantum de duobus mutabitur, ita

DE COM. AERARIO Tit. V.
ut non fiat una uice nisi unus Procurator.

De ærarij conseruatore.

F. Ioannes de Lassico.

42. **P**RO cōseruatione & distributione bonorum ærarij nostri iubemus eligi unū fratrem idoneum & sufficientem, ex quacunque lingua libuerit, in Conseruatorem generalem ærarij. Qui omnium pecuniarum & bonorum mobilium ad ærarium pertinentium curā & custodiam habeat, atque recipiat, conseruet & distribuatur secundum dispositionem, ordinationem & uoluntatem Magistri & concilij cū scientia & apodixia magni Commēdatarij. Ipse autem Conseruator, si frater miles fuerit centū ducatos Rhodi, si uerò Capellanus aut Seruiens armorum extiterit centum florenos Rhodi currētes à cōmuni ærario percipiat, cum in conuentu residentiam fecerit. Quòd si ad partes ponentis mittetur, tunc stipendia ei constituentur, prout Magistro & concilio uidebitur. Qui Conseruator genera-

lis in quolibet capitulo generali mutetur, & alius subrogetur: successor tamen de lingua prædecessoris eligi non possit, nisi decennio præterito.

De auditoribus computorum.

Idem Magister.

VLtra magnum Commendatarium, & 43.
duos Procuratores cōmunis ærarij, Cōseruatorem quoq; generalē, octo fratres octo linguarum unum de qualibet lingua deputari iubemus. Qui computa & omnia ærarij negocia uisitandi, audiendi, recognoscēdi, quo modo gerantur & ministrentur, auctoritatē & facultatem habeant. Qualibet quoq; hebdomada unum diem deputent, in quo id exerceant. Quòd si aliquid reformandum compererint, ad Magistrum & concilium ordinarium referant. Qui postpositis alijs negocijs super hoc prouideāt. Dicti enim fratres sufficientes, idonei, probi, & huic officio apti à fratribus linguarum eligentur: qui sic electi

Magistro & concilio ordinario præsentetur. Constituti quoq; coram Magistro solemniter sa-
cramento adigantur, q; fideliter commodum
ærarij procurabunt, & ipsum pro eorum con-
scientia à damno conseruabūt. Dicti octo fra-
tres redditioni computorum, quæ Magistro et
concilio fiet, aderunt; intererunt quoq; solu-
tionibus per cōmune ærarium faciendis.

F. CLAVDIVS de la sengle.

44. **Q**vos auditores quolibet biennio mutari
uolumus, non omnes simul sed per in-
terualla; ut semper aliqui ex ueteribus res
maneant.

De probo homine Conseruatoris.

F. Petrus Daubuffon.

45. **S**tatuimus q; per Magistrum & cōcilium
ordinarium deputetur & eligatur aliquis
frater ordinis nostri idoneus et ad hoc aptus,
qui computum liquidum et clarum teneat dis-
ligēter de omnibus & singulis tam pecunijs
q; rebus quibuscumq; quas in dies Conseruator
generalis

generalis nomine cōmunis ærarij recipit. in quorū receptione deputatus ipse sit præsens, & etiam redditioni computorum Conseruatoris assistat. Et quòd teneantur duo libri eorum quæ recipientur, unus apud conseruato rem, & alter apud deputatum existat. Qui quidem deputatus recepta in duobus libris præfatis scribat & annotet, ut de receptis clara noticia habeatur. Quodq; Magister & concilium ordinarium eidem deputato pro sti pendio assignent ab ærario percipiendi, quod eis bene uisum fuerit. Stetq; in eo officio deputatus pro termino Magistro & concilio bene uiso. Quo elapso, ipse idem deputatus, aut alius pro comperta idoneitate & sufficientia subrogetur.

Debita frat. defunct. creditorib. soluantur.

F. Ioannes de Villers.

STatutum est quòd debita fratrum defun- 46.
ctorum, quæ legitimè atq; authenticè ap-
parebunt, creditoribus exoluantur, ex bonis

DE COM. AERARIO Tit. V.
tantum mobilibus fratris defuncti saluo statu commendæ: & si bona mobilia non sufficerent, tunc de bonis stabilibus de nouo per fratrem religioni acquisitis ipsis creditoribus satisfactio fiat, & non aliter.

De spolijs Baiuliuorum æstimandis.

F. Baptista de vrsinis.

47. **B**ona & res spoliurum Priorum, Baiuliuorum, Commendatariorum, & fratrum in conuentu decedentium per octo fratres ancianos octo linguarum, prout fieri solitum est, æstimentur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

48. **Q**uæ quidæ æstimatio fieri debet ad uerum ualorem uocatis expertis medio iuramento, de qua dimidia pars detrahi poterit. In spolijs Priorum, Baiuliuorum, & locatentium Baiuliuorum soli Baiuliu, Priores & locatenentes Baiuliuorum participare debent. In spolijs Cõmendatariorum, Commendatarij & fratres conuentuales. In spolijs fraz

trum conuentualium, soli fratres conuentuales milites.

Quòd fratres ægroti manifestet bona sua.

F. Elionus de villa noua.

Quæ fratres nostri tenent & possident, 49.
ad nostrum ordinem censentur pertinere. Quapropter cum fratres morbo tenentur occupati in uim obedientiæ censentur obligati uocare ad se duos fratres ex propinquo-
ribus locis, ubi infirmitate detenti sunt, quorū unus sit capellanus si adesse poterit, & alius probæ conditionis. Quibus quidē duobus manifestent omnia bona utensilia, pecunas, & res quas tenent. Quæ in scriptis redigantur. Et postea sigillo fratris infirmi & ipsorum duorum fratrum in eorum præsentia, quæ scripta fuerunt, sigillentur: ipsumq; scriptū ei qui administrationem aut procurationem ærarij habet præsentari debeat. Si autem cōualuerit, ipsum scriptum sibi restituatur. Nec liceat sub pœna inobediētiae ipsis fratribus, q

aderunt cum scribentur, uiuente ipso fratre
 quæ scripta sunt reuelare. Quòd si contra fe-
 cerint administratione cōmendarum decem
 annos eo ipso priuentur. Si uerò contra faciēs
 sit frater conuentualis, fiat de eo querela, et
 per iusticiā Religionis ducatur. Et si in dictis
 bonis spolijs aliquis frater, cuiuscunq; conditio
 nis fuerit, apponat manū uel aliquid capiat,
 de eo fiat querela, et priuetur cœtu et societa-
 te fratrum ordiis nostri. Si uerò frater ifirmus
 contēpserit adimplere quæ dicuntur, ipso cō-
 ualescente de eo fiat querela, & per iusticiā
 tanq; inobediens ducatur. Cum contra pau-
 pertatis uotum bona sibi ascripserit, & ea
 manifestare contempserit.

Quòd iura ærarij in litibus nō impendātur.

F. Philibertus de Nilliaco.

50. **S**tatuimus q; nullus Prior, Cōmendatarius
 aut frater possit ex bonis & iuribus cō-
 munis ærarij ac spolijs, mortuarijs et
 uacantium lites fouere, prosequi & manute-

nere, aut ea in alienos usus conuertere. Quin
imo dicta iura, spolia, mortuaria & uacans
tia ad ipsum ærarium perueniant.. Qui con
tra fecerit, uel manus dictis iuribus & bonis
iniecerit, & damnum attulerit: si ultra mar
cam argenti excessus fuerit, perdat habitū:
si infra marcam, sit in quarantena.

Quòd stipendium soluatur Oratoribus.

F. Antonius Fluiuanus.

ORatoribus & Nuncijs, quos secundum
rerum & negotiorum exigentiam ad
diuersas orbis prouincias mittere necesse fue
rit, hoc stipendium moderatè constituimus:
quia licet onera profectionis suscipiant, ordi
ni tamen seruire tenentur, & pro obsequijs
maiora consequuntur præmia, q̃ quæ suorū
laborum retributioni & compensationi ascri
buntur. Prior aut Baiulius, cui onus legatio
nis pro partibus occiduīs imponitur, à cōmu
ni ærario duos ducatos accipiet quolibet die,
sue legationis tempore durante, Cōmendatæ

H ij

rius autem ducatum unum. Si tamen Cōmen-
datarius talis cōditionis fuerit, quōd Magistri
& concilij arbitrio uidebitur ultra dictam
quantitatem promoueri, tunc dimidium duc-
tum pro quolibet die addere poterunt. Orato-
ribus uero, qui in Oriente Legationem exerc-
cebunt, Magister & conciliū stipendium pro
rerum & profectionis qualitate deputabunt.
Volumus quoq; dictos Oratores personaliter
ad conuētum reuerti debere, ut eorum relatu
Magistro & conuentui cuncta innotescant.
Quo habito, Magister & conuentus pro rerū
ingruentia provideant, & cognita Oratoris
prudencia, diligentia & curiosa agendorum
executione suis iuribus & promotionibus cō-
mendatum suscipiant.

idem Magister.

52. **M**agnas Commendas Cypri, Langonis
& Nisari, omnibus linguis communes,
nostro communi aerario unimus & incor-
poramus.

De soldeis fratrum soluendis.

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

STatuimus quòd ſoldeæ fratrum ſoluantur 53.
per totum menſem ſeptembris, quo ſuis
neceſſitatibus pro rerum ingruentia fratres
ſubuenire poſſint. Fratres autem, qui de bo-
nis ordinis noſtri habent prouiſionem aut do-
mos uel alios redditus ultra lx. florenos Rho-
di currentes, ſoldeam à cōmuni ærario non
ſumant. ſimiliter etiam, qui commendam
cuiuſcunq; ualoris fuerit poſſident, ſoldea
careant.

De locali quod capitur à magno Com-
mendatario in ſpolijs fratrum.

F. Baptiſta de Vrſinis.

STatuimus, non obſtante quacunq; conſue-
tudine in contrarium faciente, quòd ma-
gnus Cōmendatarius ſiue eius locūtenens ca-
pere de ſpolijs fratrum decedentium aliquod
iocale non poſſit: niſi ad ſummam florenorū
Rhodi currentium quinque duntaxat, & nō

plurium. Quod quidem iocale in computo tabularum aut stipendiorum, quæ ab ærario sumit, reponatur.

Quod solum generale Capitulum debita possit remittere.

E. Fabritius de Carreto.

ss. **Q**uæ communi utilitati sunt ascripta in priuatos usus conuerti non debent. Ideo statuimus quod nullus cuiusvis qualitatis gradus, officij, & conditionis existat, præsumat remittere, relaxare aut condonare quasvis pecuniarum summas debitoribus communis ærarij ab ipsis quouismodo uel causa debitas sine legitimæ causæ cognitione: quæ solummodo ad Magistrum & generale Capitulum pro tempore celebrandum spectat. si quis autem contra hanc ordinationem remiserit aut condonauerit, de suo fecisse intelligatur. Contra quos comune ærarium regressum habeat pro summa remissa, & nihilominus cui præter hanc normam remissum fuerit, ut uerus de;

DE COMMUNI ÆRAR. Tit. V. 6.
bitor non sit absolutus, donec comune ærariū
aut à donante, aut à debitore suam integram
satisfactionem receperit.

De literis Cambij.

F. Ioannes de Lastico.

STatuimus quòd vicecancellarius sub pœz 56.
na priuationis officij non faciat literas as-
signationum uel cambij pro fratribus aut sæ-
cularibus personis: nisi prius de eisdem fue-
rit deliberatum per Magistrum & conciliū.
Et postq̃ factæ fuerint, bulla cōmuni plum-
bea muniantur, & in Cancellaria registren-
tur. Et anteq̃ parti consignentur, per consers-
uatorem conuentualē & scribam nostri cō-
munis ærary sub bullæ plica signentur. Quis-
bus solemnitatibus deficientibus pro nullis ha-
beantur.

De prouisione equorū pro custodia Insulæ.

F. Baptista de ursinis.

FRatres nostri in cōuentu equos aptos pro 57.
tutione Insulæ tenere & habere debēt.

Et ærariū debet dare per totum annum mon-
stras dictis equis: q̄ per Mareſcallū ſiue eius
locūtenentem & probos homines idoneos, et
ad id deputatos et iureiurando ſolēni adaçtos
quod rectè & iuſtè iudicabunt, iudicati apti
& idonei pro ipſa cuſtodia extiterint. Illi au-
tem equi, qui repulſi et minus idonei iudicati
à prædictis Mareſcallo & probis hominibus
fuerint, monſtras non habeant.

Quòd equis detur ordeum ab ærario.

F. CLAUDIVS de la ſengle.

58. **S**tatuimus q̄ cōmune noſtrum ærariū pro
monſtra equorum ſoluere debeat cuilibet
fratrū noſtrorū pro quolibet equo ſalmas ſex
ordei. Quòd ſi ærarium ordeū non habuerit,
pro qualibet ſalma ſcutū unū ſoluere tenetur.
Fratres autē qui ab ærario ordeū accipient,
ſtatim ubi à Magiſtro aut Mareſcallo exire
iuſſi fuerint ad cuſtodia iuſulæ, obedire tene-
buntur. Quòd ſi qui reſtiterint, et alios comita-
ti non fuerint, amittant ordeū unius Anni.

QVOMODO CAPITVLVM

Generale celebratur.

Consuetudo.

Aiores 1.
nostri
solerti
mente
rerum
publica
rū sta-
tui con-
sulētes
pro uez

teri consuetudine generale Capitulum indice-
re, atq; celebrare consueuerūt: ubi Religiosorū
mores reformatur, regiminis norma di-
rigatur, & quæ statum & publicam utilitas
tem concernunt componantur. Nos quoq; ue-
ligijs ipsorum inhaerentes generale Capitū-
lum hac inueterata cōsuetudine celebrare so-

DE CAPIT. TAM GENERALI
lemus. Decens autem est in exordio atq; ini-
tio publici confessus alium spiritū (sine quo
nullum rite fundatur exordium) inuocare,
suppliciterq; exorare ut cœptis faueat, men-
tesq; dirigat ac illustret. vbi itaq; capitulan-
tes conueniunt, priusq; ad acta Capitularia
procedatur, unā cum Magistro ad Ecclesiam
accedūt. Illic quoq; de sancto spiritu sollemnis
missa per Priorem ecclesiæ in aurora cantat-
ur, cuncti quoq; spiritum sanctum deuotissi-
mè inuocāt, quatenus intellectus gratiam eis
infundat, qua illustrati recta mente de publi-
cis agendis consultent et ordinēt. Missa per-
acta, Magister cum cœtu capitulantium atq;
fratrum ab ecclesia processionaliter discedēs
ad locum Capituli procedit. Ad sunt ordine so-
lemnis processionis cāpana sonante Prior ecc-
lesiæ in ornatu pōtificiali, capellani, diaconi,
& clerici hymnum de sancto spiritu psallen-
tes. Cumq; ad Capituli locū peruenerint can-
tatur. *Vers.* saluos fac seruos tuos. & c. Dicitur.

QVAM PROVINCIALI Tit. Vi. 6;
turq; oratio de sancto spiritu. Postea capellanus
Euangelium decantat, uidelicet: Cum uenerit
filius hominis (Quære in secunda feria
Dominicæ secundæ in Quadragesima) Demû
Magister, Baiuliui, Priores, Castellanus Em
postæ, & proceres capitulâtes pro gradu di
gnitatis & præminentie confidunt. Regula
quoq; legitur, ac postea sermo per quempiam
doctum & idoneum pro rerum exigentia, de
his quæ publicam utilitatem ac animarum sa
lutem concernunt, habetur. Quibus peractis,
capellani, & qui Capitulo interesse non de
bent, discedunt. Post hæc Magister si libuerit
de statu Religionis, de publicis agendis dirigē
dis uerba facit. Postea die prima Capituli nō
feriata congregatis capitularibus deputantur
& eliguntur in ipso loco Capituli per Magi
strum & alios, qui in Concilio ordinario ad
esse solent tantum, aliqui ex ipsis Commissa
rij: qui procurationes seu procuratoria man
data Baiuliuorum, Priorū & aliorum absen

tium, qui ad ipsum generale capitulum uenire
tenentur, uocato Vicecancellario, examinent,
& recognoscant. Quæ idonea et sufficientia
repererint, admittant, cætera reijciant. Quo
peracto, Baiuliui, Priores, Castellanus Empos
stæ & proceres capitulantes bursam suo no
mine inscriptam cum quinque iānetis argen
teis, in signum despropriationis, & ei alliga
tum rotulum seu scriptum statum suorū offi
ciorum, ac sententias super his quæ ad publicū
cum commodum agenda sunt, continentem:
ipsorumq; officiorū sigillum pro cōmuni uti
litate & honore Magistro cum osculo manus
reuerenter secūdum eorum ordinē & præ
eminentiam, & Marecallus præterea suo
ordine uexillum & standardum Religionis
præsentant. Bursis autem, uexillo ac rotulis
præsentatis, in Capitulo incorporati nomi
natim describuntur. Demum rotuli ipsi ordi
ne gradus & præeminentiarum alta & in
telligibili uoce Vicecancellarij organo legun

tur. His lectis ad xvi. capitulantium electio-
nem hoc modo proceditur. Fratres capitulan-
tes et in ipso Capitulo incorporati separatim
in loco Capituli de licentia & mandato Ma-
gistri per linguas cōueniunt, ubi quælibet lin-
gua duo ex eis in Capitulo incorporatis suæ
linguæ idoneos & prudentes eligit, & Ma-
gistro præsentat. Quòd si in aliqua lingua de-
ficerent fratres, ex alia assumantur de incor-
poratis in Capitulo. Hi xvi. sic electi consti-
tuti coram Magistro et Capitulo reuerenter
iuramentum præstant, quòd omni semoto pri-
uato affectu & passione, decus & utile Re-
ligionis & fratrum consultabunt, decernēt,
& statuent. Magister uerò & cæteri capitu-
lantes in loco Capituli ad cætera agenda &
pertractanda remanentes in eos compromit-
tunt, & iureiurando promittunt tenere se et
grata habere quæcunq; per xvi. conclusa, des-
liberata & constituta fuerint. sic xvi. solēni
iuramento adacti ad locum separatū sece-

dunt, et cum eis procurator Magistri, qui habet uotum consultium, & non decisium, & Vicecancellarius pro redigendis deliberationibus in scriptis. Vbi agenda tractant, concludunt, & deliberant hac norma. Primò de portionis impositione quo ordini subueniatur: In super de ærarij gubernatione & regimine: Demũ uisitatis rotulis, de reformandis moribus, instituendisq; legibus: Ac postremò de cæteris ordinationibus alijsq; emergentibus negocijs statum publicum concernentibus discutiunt, deliberant, concludunt, & definiunt. Alij uerò capitulantes cætera negocia pro rerum ingruentia tractant. Quibus peractis, signo campanæ dato ad Magistrum & Capitulum cunctis fratribus euocatis, accedentibus quoq; Capellanis processionaliter, deliberata, conclusa, & statuta per eos palam referuntur, publicantur, & organo Vicecancellarij promulgantur. His publicatis, bursæ & sigilla ac uexillũ per Magistrum Baiuliu, Marefcallo

Marescallo ac prioribus & cæteris capitul-
lantibus secundum ordinē restituuntur. Quo
peracto, Capellani qui processionaliter access-
serunt, orant in modum infra scriptum. Quis-
bus finitis, Capitulum clauditur.

Quemadmodum finito generali & pro-
uinciali Capitulo preces fiunt.

Consuetudo.

Dignum existit ut cunctis actionibus per-
actis mentem ad Deum dirigamus, &
suam clementiā ad quietem humanā, et beati-
tudinē consequendā supplicemus. Itaq; gene-
rali & prouinciali finito Capitulo capellani
assistētes, q̄ illuc processionaliter accesserint,
preces & orationes ad Deum pro omnium
fidelium pace, uiuentium & defunctorum
quiete, ut sequitur facere solent, & sic ser-
uari iubemus.

Oratio pro Pace.

Oremus ut Deus & Dominus noster Ies-
us Christus pacem, quietem & concordiam

omnibus fidelibus christianis concedat, bella
et seditiones reprimat, infidelium rabiem re-
frenet, & omnium christianorum semitas in
uiam dirigat salutis æternæ.

Oratio pro fructibus terræ.

Oremus ut Deus & Dominus noster Ie-
sus Christus fructus terræ dare, multiplicar-
e, & conseruare dignetur.

Oratio pro Summo Pontifice.

Oremus ut Deus & Dominus noster Ie-
sus Christus Pastorem gregis sui. N. non des-
serat, sed continua protectione defendat, Fi-
dem & charitatem augeat: ut unà cum com-
misso sibi grege ad uitam perueniat sempit-
ernam.

Oratio pro Cardinalibus & Prelatis.

Oremus ut Deus & Dominus noster Ie-
sus Christus sacro sanctæ Romanæ Ecclesiæ
Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, &
cæterum uniuersum Clerū in suo sancto obse-
quio confirmare & conseruare dignetur.

Oratio pro Imperatore & Principibus.

Oremus ut Deus & Dominus noster Iesus Christus Imperatorem, Reges, & Principes Catholicos in pace & uera concordia conseruet, ac eos ad subigendam barbarorum & infidelium gentem, atq; terram sanctam Hierusalem à seruitutis iugo liberandam feruentius animare dignetur.

Oratio pro Magistro Hospitalis.

Oremus ut Deus & Dominus noster Iesus Christus Magistrum nostrum. N. ad gubernationem domus Hospitalis & Religionis nostræ fratrumq; nostrorum illustrare et instruere dignetur, ipsumq; longæuum, & in prospero statu conseruet.

Oratio pro Baiuliis & Prioribus.

Oremus ut Deus & Dominus noster Iesus Christus Baiulios, Priores, & Castellatum Empostæ ordinis nostri dirigat, & eorum mentes illustret: quo honorem & utilitatem ordinis nostri adimplere studeant.

DE CAPITVLO Tit. vi.

Oratio pro fratribus Hospitalis.

ORemus ut Deus et Dominus noster Iesus Christus fratres nostros conseruare dignetur, ac eos à uotis promissis declinare nō permittat.

Oratio pro infirmis & captiuis.

ORemus ut Deus et Dominus noster Iesus Christus omnibus infirmis & captiuis salutem tribuat: ut captiuitate ac ægitudine liberati ad Ecclesiam sanctam ueniant gratias reddituri.

Oratio pro peccatoribus.

ORemus ut Deus & Dominus noster Iesus Christus omnes peccatores à uinculis peccatorum absoluat, & æternam faciat obtinere salutem.

Oratio pro benefactoribus nrī Hospitalis.

ORemus ut Deus et Dominus noster Iesus Christus pro pijs operibus illorum dignā mercedem tribuat, & post mortem æternā salutem concedat.

oratio pro cōfratribus et consanguineis.

Oremus pro animabus cōfratrum, parentum & coniunctorum nostrorum, et pro his qui in nostris cimiterijs per uniuersum orbem requiescunt.

psalmus. Deus misereatur. etc. Psal. De profundis. & c. Kirie eleyson, Christe eleyson, Kirie eleyson. Pater noster. & c. Vers. Fiat pax in uirtute tua. Resp. Et abundantia in turribus tuis. Vers. Saluos fac seruos tuos. Resp. Deus meus sperantes in te. Vers. A porta inferi. Resp. Erue Domine. & c. Vers. Domine exaudi orationem meam. Resp. Et clamor. & c. Vers. Dominus uobiscum. Resp. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

Deus, à quo sancta desideria, recta consilia & iusta sunt opera, da seruis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem: ut & corda nostra mandatis tuis dedim, & hostiū sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla. Per Christum etc. Amen.

Quòd frat. accedant ad Cap. generale.

F. Ioannes Ferdinandus de Heredia.

3. **I**niunctum est Baiuliuis, Prioribus, Castellano Empostæ Cōmendatarijs & alijs, qui ratione sui status aut dignitatis Capitulo generali incorporati sunt, ut ad illud accedere teneantur: nisi urgentissima & penè ineuicibili causa præpediti fuerint. Quo casu procuratorem mittant cum expresso mandato. Qui contra fecerit, tanquam inobediens habitu priuetur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

4. **Q**uæ quidē pœna moderari poterit per Magistrū & Capitulū generale.
Quòd Procuratores ad Capit. generale nō admittātur, nisi sufficiētē procuratiōē suorū principalū demonstrauerint.

F. Petrus Raymondus Zacosta.

5. **M**andantes q̄ Procuratores Priorū, Baiuliuorum, Castellani Empostæ ac Cōmendatariorum, cuiuscunq; conditionis sint,

non admittantur per Magistrum et generale Capitulum, nec capitulo intersint: nisi sufficiens & authenticum procuratorium mandatum suorum principalium monstrauerint, cum speciali potestate ad comparandum in Capitulo, & concludendis ac tractandis in eodem consentiendum. Qui uero aliquo impedimento reuerti uenire, aut procuratorem mittere, non potuerint, censentur Capituli decretis consensisse, et ea grata ac rata habuisse, ac si praesentes interfuissent.

F. CLAUDIUS de la sengle.

Nulli procuratori, ad Capitulum generale constituto, liceat uirtute cuiuscunque mandati alium substituere: sed ipse praesens adesse tenebitur. Et si in procuratorio mandato ad Capitulum generale plures nominabuntur, tunc praeferatur magis ancianus: nisi aliter de uoluntate constituentis appareat.

Idem Magister.

Forma Procuratorij mandati Baiuliuorum

& Priorū pro Capitulo generali.

7. **F**rater. N. Miles Hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani Prioratus seu Baiuliuatus. N. humilis Prior seu Baiuliuus notum facimus q̄ nos confisi de prudentia, probitate, fide & industria Religiosorū in Christo fratrum nostrorum. N. & N. eos de nostra certa scientia melioribus uia et modo, quibus potuimus & possumus, fecimus, constituimus & deputauimus, & per has nostras literas facimus, cōstituimus, & deputamus nostros ueros & legitimos procuratores generales & speciales, absentes tanquam præsentes et quemlibet eorum insolidum, hoc uidelicet modo, primò præsatum fratrem. N. solum & insolidum, et in euentum absentiae uel aliquius impedimenti ipsius. N. prædictum. N. similiter solum & insolidum, & data absentia uel alio impedimento tam. N. quam N. fratrem. N. principaliter & insolidum ad comparandum pro nobis & nomine nostro

coram Reuerendissimo Domino magno Magistro & generali Capitulo in nostro Conuentu proximè celebrando, & in eo interessẽ. & interueniendum & uices nostras gerendum, specialiter & expresse ad consentiendum acquiescendum & assensum liberũ & uoluntarium præstandum omnibus & quibuscunq; decretis, constitutionibus, statutis, deliberationibus, & ordinationibus dicti generalis Capituli & Reuerendorum Dominorum xvi. Capitularium, et generaliter omnia alia singula faciendum, procurandũ, & exercendum, quæ in prædictis & circa prædicta necessaria et opportuna quomodolibet fuerint, & quæ nos ipsi faceremus, aut facere possemus, uel etiam deberemus, si præsentẽs in dicto Capitulo adessẽmus: etiam si talia forent quæ specialius mandatum exigereẽt, uel magis generale q̃m præsentibus sit expressũ. Promittentes bona fide habituros nos ratum & gratum & integrè obseruatueros quicquid

per eos aut aliquem ex eis modo, forma, &
ordine in rebus suprascriptis actum, gestum,
factum & procuratum fuerit. In cuius rei
fidem præsentem literas manu nostra sub-
scripsimus, & sigillo nostro muniri fecimus.
Datum, &c.

Idem Magister.

Formula literarum Procuratoriarum
Commendatariorum Prioratum.

2. **N**OS. N. N. Commendatarij in Prioratu.
N. unà cum Reuerendo D. fratre. N.
Priore dicti Prioratus, ad celebrandum Ca-
pitulum nostrum prouinciale uel Assemblea
congregati notum facimus quòd &c. In cuius
rei fidem præsentem literas manu secre-
tarij, uel notarij et sigillo ipsius Capituli sub-
scribi & muniri fecimus.
si per Assembleam fieret procuratorium, &
non haberent copiam sigilli Prioratus, aut in
eo Prioratu sigillo uti solitum non esset, tunc
Commendatarij, qui in Assemblea aut Prior-

ratu adessent, procuratorium manibus suis
uel secretarij capituli aut alterius notarij sub
scribi faciant, & sigillis suis uel duorum aut
trium ex ipsis sigillabunt.

Quòd is ex xvi. de cuius negotio tractat
tur, in illius deliberatione nō assistat.

F. Petrus Daubusson.

A Ratione absenti uidetur, ut quis simul 2.
& semel in aliquo negotio particulari
deliberando sit pars et iudex. ideo statuimus
quòd quotiescūq; euenerit, ut proponatur alis
quod negotium consultandum & definiendū
inter venerandos xvi. Capitulares tangens
particularitatem alicuius in ipsorum conclau
incorporati, qui se pro parte formata gesser
rit, in tali consultatione & deliberatione tan
tū à cæteris excludatur: Et nihilominus quod
per reliquos consultatum & conclusum fue
rit, robur & uim xvi. Capitularium secun
dum tenorem statuti habeat & obtineat, &
ei contradici non liceat.

Quòd nulli frat. liceat appellare uel protestari de his quæ per xvi. tractata aut conclusa fuerint.

F. Baptista de Vrsinis.

10. **A**D nonnullorum insolentiam reprimens Adam, qui iudiciorum subterfugiunt definitiones, ut hos qui ius optimum fouent expensis & laboribus defatigent: imitati etiam maiorum inueteratas consuetudines secundum quas xvi. uiratus capitulares, idest Domini xvi. capitulares, qui per Capitulum iuramento adacti eliguntur, ut de rebus ordinis nostri tanquam suprema auctoritate fungentes ordinant ac disponant (Nec enim pro ueteri more alicui fratri ordinis nostri Dominorum xvi. qui etiam potestatem & uim compromissi habere dignoscuntur, statutis, ordinationibus & sententijs refragari conuenit, quinimo omnes his ordinationibus humiliter ceruices flectere solent: Attamen quidam iuramentum per eos prestitum paruipendentes, plerumque

contra hanc institutionem agere satagunt in
pessimum exemplum & graue incōmodum,
nisi talium insolentiae leges & cōsuetudines
obijcerentur) Ea propter temeritati contuma-
cium obuiare cupientes statuimus, consuetu-
dinibus antiquis inhæretes, quòd nulli fratrum
ordinis nostri in Capitulo generali incorpo-
ratorum, aut eorum qui in eo interfunt, quos-
cunq; honore aut dignitate fungētium protes-
tari, appellare, aut prouocare à Dominis xvi.
capitularibus: aut eorum statutis, sententijs,
deliberationibus, & ordinationibus contradi-
cere seu refragari quouis modo liceat. Qui cō-
tra fecerit, si commendas uel beneficia possi-
deat, eis eo ipso contra faciendo priuatus cen-
seatur. si uerò conuentualis frater fuerit, an-
cianitatem incontinenti perdat.

Quot dies Capit. generale durare debeat.

Idem Magister.

Instituimus ut Capitulum generale apertū 11.
durare intelligatur diebus xy. non ferias

tis, in quibus res & negocia commodius tra-
ctari & concludi possint. Postquam autem
clausum fuerit, secundum reservationem
dicti Capituli aliquot diebus pro rerum exis-
gentia designatis ac præfixis Magister &
concilium completum, quæ in dicto Capitulo
proposita fuerunt, & nondum deliberata,
concludant & exequantur.

Qui teneantur accedere ad Cap. prouin.

F. CLAVDIUS de la sengle.

12. **O**Mnes & singuli Baiuliui & Commen-
datarij in prouincijs degentes ad Capi-
tulum prouinciale sui Prioratus quolibet an-
no accedere tenentur. Qui contra fecerit, du-
plicem responsionem cõmuni ærario soluat:
nisi iusto aliquo impedimento detineretur,
quod Capitulo prouinciali per suum procura-
torem significare tenebitur. In quo quidẽ Ca-
pitulo Prior adesse sub eadem pœna debeat.

De moderatione Capitulantium.

F. Petrus Daubusson.

Statuimus ut priores, Castellanus Empo^{13.}
 stæ, Cōmendatarij, et fratres cuiusvis gra
 dus fuerint in Capitulis prouincialibus &
 Assembleis maturitatem, grauitatem, tempe
 rantiam ac modestiam seruare debeant: qua
 tenus unusquisq; pro sua qualitate & gradu
 loquatur, opinetur, ac suum uotum & suffra
 gium emittat reiectis contumelijs, iniurijs, cō
 uicijs & gestis indecentibus: quinimo inten
 dant pacificè ad honorem & cōmodum Res
 religionis. Qui contra fecerit, quarantenæ pœ
 nam subeat.

Priores in Capitulis prouincialibus nulli
 particulariter fauorem præbeant.

E. Antonius Fluuianus.

Inhibemus Prioribus & Castellano Empo^{14.}
 stæ ne in Capitulis seu Assembleis prouin
 cialibus in fratris absentis uel præsentis fa
 uorem aut odium procurent, loquantur, aut
 insistant: quinimo quietè & attentè negocia
 intelligant, & pro rectitudine dijudicent, nec

uerbo aut facto iura cuiuspiam perturbent.

Quòd Regula & Statuta legantur in

Capitulis prouincialibus.

F. CLAVDIVS de la sengle.

15. **N**ihil est quod maius dedecus & damnum afferat q̃ ignorantia Statutorum et consuetudinum ordinis, quibus Religio gubernatur, regitur & administratur, ubi potissimè ignorantia crassa et affectata esse dignoscitur, quibus ex causis plerunq; plura committuntur Religioni incommoda. Idcirco super his prouidere cupientes, & ne de cætero ignorantia prætendatur, statuimus quòd Statuta quorum series sequitur, sub bulla communis plumbea mittantur ad omnes & singulos Prioratus, præsententurq; auctoritate nostra Prioribus et Castellano Empostæ Receptoribusq; cõmunis ærarij. Quibus præcipimus & mandamus in uim obedientiæ iniungentes, ut in quolibet Capitulo prouinciali, anteq̃ ad aliquos actus Capitulares procedant:

dant: missa spiritus sancti celebrata et lecta
 Regula: ad omnium intelligentiam legantur
 publica uoce, & à quibusuis obseruentur. si
 autem Priores & Castellanus Empositæ &
 Receptores id facere contempserint aut neg-
 lexerint, eo ipso pœnâ incurrat inobediētiae.

De Regula.

- i. Regula Hospitalariorū et militiæ ordinis
 sancti iohannis Baptistæ Hierosolymitani.
- ii. De pœna transgressionis Regula.

De communi ærario.

- i. De oneribus cōmunis ærarij, & de legis
 bus super id condendis.
- ii. Quòd omnes teneantur ad solutionem ius-
 rium communis ærarij.
- iii. Quòd iura communis ærarij integrè sol-
 uantur non obstāte quouis casu uel im-
 pedimento.
- iiii. De iuribus mortuarij & uacantis cōmu-
 ni nostro ærario soluendis.
- vij. De oneribus soluēdis per possessores mēs

DE CAPITVLO Tit. vi.

- brorum, cum tribus sequentibus.
xiiij. De iure passagij soluendi per fratres.
xv. Quo tempore iura cōmunis ærarij solui debent, & de pœna non soluentium.
xviij. De debitoribus nostri communis ærarij, cum sequenti,
xx. Quòd bona fratrum decedentium ad ærarium perueniant, cum tribus sequentibus.
xxviij. De officio Receptorum & Procuratorum nostri cōmunis ærarij extra conuentum, cum tribus sequentibus.
xxxviij. Contra Receptores negligētes in exigendis debitis.

De Capitulo.

- xij. Quòd omnes teneantur accedere ad Capitulum prouinciale.

De Prioribus.

- v. De Iurisdictione Priorum.
xij. De sigillis Priorum, cum sequenti.

De officio Fratrum.

- ij. De custodia Fortalitiorum, cum sequenti.

De Commendis.

xxxi. De resignationibus, cum sequenti.
 xlvij. Quòd non dentur membra aut prædia
 sæcularibus.

lvij. Quòd fratres non impetrent cõmendas
 aut beneficia extra ordinem nostrũ.

lix. Quòd sæculares non deputentur ad res
 gimen commendarum.

De visitationibus.

i. De uisitatione commendarum, cum duobus
 sequentibus.

De contractibus & alienationibus.

v. Quòd bona ordinis nostri nõ alienentur.

vi. Quòd nullus frater impignoret aut obliget
 bona ordinis nostri, cũ sequenti.

vij. Quòd in Capitulis seu Assebleis prouincialibus
 non tractetur de alienatione bonorum nostri ordinis,
 cum sequenti.

x. Quòd fratres nõ alienent bona acquisita.

De Locationibus.

i. Quòd locatio mortuarij & uacantis fiat

DE CAPITVLO Tit. vi.

in Capitulo prouinciali.

iiij. Quòd durante mortuario & uacante nò
fiant reparationes.

De prohibitionibus & poenis.

xiiij. Ne fratres occupent còmendas.

xv. Ne fratres impetrent literas còmendatis
cias pro obtinēdis còmendis, cū sequēti.

xliij. Ne quis apponat manū iuribus ærarij.

lv. De obedientia.

lvi. De malis administratoribus.

FORMA QUÆ IN IVDICIIS
ordinis nostri seruatur.
Consuetudo.

voniam 1.
fratres
nostri
Hospit
talitatis
& ar
morum
exerci
tio pos
tius q̃

iudicijs animū intendere debent. Mos est no
bis antiquus à maioribus nostris relictus, ut
in causis quæ inter fratres nostros oriuntur,
summatim et sine aliqua forma iudicij uerbo
tantum & non scripto procedatur, idest, q̃
nulla causæ acta scribantur: sed partes ipsæ
sua iura uoce propria deducunt, & allegāt,

K iij

super quarum nudo sermone iusticia admini-
stratur. Possunt tamen ad probanda iura sua
litteras antea cōfectas producere, ueluti proz
uisiones, testificationes, & alia huiusmodi.
Testes quoq; afferre possunt, qui à concilio
uel à commissarijs ab eo deputatis audiuntur
tur: quorum dicta, si res ita postulauerit,
scribuntur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

2. **Q**uem morem longa consuetudine con-
seruatum obseruari uolumus, & pro
lege haberi.

Qui in concilijs ordinis nostri interz
uenire debent.

Consuetudo.

3. **D**vplex habemus concilium, ordinarium
uidelicet & completum. In ordinario
interueniunt Magister & Locumtenens Ma-
gistri seu Magisterij: si quis erit. Episcopus
Meliten. qui nuper introductus est. Prior Ec-
clesiæ. Et octo Baiuliui conuentuales seu eorū

locatenētes. Præterea Priores prouinciarum
 Baiulii per Capitulum qui in conuentu des-
 gent. Thesaurarius siue eius locumtenens. Et
 senescallus Magistri, qui non habet suffra-
 gium. in concilio cōpleto præter supradictos,
 qui etiam adsunt, adhibentur alij duo fratres
 ex qualibet lingua. in utroq; interuenit Vice-
 cancellarius. Soli tamen octo Baiulii conuen-
 tuales aut eorū locatenētes necessario inter-
 esse debent: sine quibus concilium haberi nō
 potest. Alijs uocatis & non uenientibus, soli
 octo Baiulii conuentuales aut eorum loca-
 tenētes concilium tenere, & de omnibus rez-
 bus ad illud pertinentibus determinare poss-
 sunt. Concilium tamen sine Magistro, uel eius
 licentia haberi non potest.

Forma iuramēti admittendi in Conciliū.

F. Baptista de vrsinis.

Nvllus admittatur in cōcilium, nisi prius 4.
 in manibus Magistri solemniter iura-
 uerit, quòd tractata uel decreta & conclusa

K iiij

DE CONCILIO Tit. vij.

in ipso concilio cuiq; non reuelabit: nec amore, odio, spe, timore, dolo, aut pretio sententiā feret: præterea quod statuta & consuetudines ordinis nostri tam in iudicijs quàm in publicis negocijs sincerè & fideliter obseruabit. Qui contra fecerit, sit inhabilis ad obtinendas administrationes & officia nostri ordinis, & pro periuro habeatur, & sententiæ sic latæ nullæ censeantur.

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

5. **P**ROHIBEMUS ne aliquis frater ordinis nostri cuiusvis cōditionis fuerit citetur, nisi per Magistrum et concilium ordinarium deſiberetur, an sit citandus.

De moderatione Consiliariorum.

F. Baptiſta de Vrſinis.

6. **V**T maturius res & negocia in concilijs agantur, tractentur, & deliberentur, statuimus quod Magister Baulhui, Priores, & Castellanus Empoſtæ, et qui concilijs interſunt, cum ſilentio partes coram ipsis diſ-

ceptantes, eorumq; rationes & allegationes
intelligent, & absq; alia uocis aut sermonis
interruptione audiant, ne fauor alicui partiũ
dari dignoscatur: quinimo æqualitas erga
quẽlibet esse uideatur. Quòd si aliquis præfa-
torum contra fecerit, pars quæ in hoc se læ-
sam senserit contra facientem siue Magistrũ
siue alium pro suspecto allegare possit, qui
tunc non reddita suspicionis alia causa à con-
cilio illico discedat.

Quot causæ in Concilijs proponi possũt.

F. CLAVDIUS de la sengle.

Expeditioni causarum consulere uolentes 7.
statuimus ut in uno quoq; concilio trẽs
tantum causæ proponantur. Et teneantur par-
tes, antequam ad concilium accedant, uenire
in Cancellariam, & ibi nomina sua & caus-
sæ rationẽ inscribi facere: quæ postea in con-
cilio per Vicecancellarium uocabuntur iuxta
ordinem ab eo scriptum. in numero causarũ
non cõprehenduntur petitiones cõmissariorũ.

Quomodo testes examinantur.

Idem Magister.

8. **S**Tatuimus quòd testes hic in conuētu producti coram partibus iuramentum præstare teneantur, & in earum absentia examinentur. Qui quidem testes diuissim interrogabuntur super re de qua fuerit quæstio. Qui autem illos examinabunt, diligenter eos interrogabunt de loco, tempore & scientia, et quomodo res de qua agitur acciderit. Quæ quidem dicta testium, si necesse fuerit, scribantur.

In disceptatione causarum compareant tantum duo Procuratores.

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

9. **A**D euitandas confusiones & iudiciorum prolixitatem statuimus, q̄ quādocunq; erunt differentie inter fratres aut linguas, seu Priores & Castellanium Empostæ, uel Prioratus & Castellaniā Empostæ: pro quibus differentiis discutiendis & decidendis

debeant comparere procuratores coram concilio, s'gadio uel cōmissarijs: nō debeant, nec possint coram prædictis comparere, nisi duo procuratores tantum pro qualibet parte, & quod unus illorum loquatur cum informatione quam habebit, ueniantq; cum decenti habitu longo & sine armis. Qui contra fecerint, plectantur pœna quarantenæ, quam obseruent sedendo & comedendo.

F. Philibertus de Nilliaco.

Optima ratione suasi sancimus quod sc̃s 10.
cularis persona non assistat in concilio ordinis nostri.

Quod frater pro fratre in conuentu præsentē non procuret.

F. Ioannes Ferdinandus de Heredia.

Quia ad submouendas lites & differen 11.
tiarū prolixitates iudicia in nostro ordine ex ueteri cōsuetudine summaria censentur: ne fratres nostri litibus impliciti ab armorum exercitio studium retrahant: Idcirco

prohibemus sub pœna quarantenæ quòd frater nomine alterius fratris in conuentu præsens non procuret, nisi morbo implicitus esset, propter quod comparere non posset. si autem pro fratre absente procurauerit, procuratorem sufficientem ad id agendum exhibere teneatur, de cuius sufficientia per superiorem dignoscatur. Fratres autem Angli et Alemani, si aliud idioma in cōuentu uulgatū præter maternum ignorauerint, præsentes etiam procuratores habere poterunt.

F. CLAVDIVS de la sengle.

12. **S**i uerò linguæ uitio aut alio impedimento quis explicandis suis rationibus aptus esse non uideretur, per procuratorem agere ei licebit: quod Magistri & concilij iudicio reslinquimus.

Quòd Baiuliui & Priores possint habere procuratores.

F. Petrus Daubuffon.

13. **S**tatuimus quòd quandocunq; inter Baiu-

liuos capitulares aut conuentuales, Priores et Castellani Empostæ ex una, & commens datarios ac fratres conuētuales partibus ex altera differentia uertitur, in quocunq; iudicio existat, Baiulii & Priores ipsi ad dictā litem procuratores instituere possunt: qui suo nomine cōtra cōmendatarios et fratres conuētuales coram iudicibus iura sua defendant.

Quòd nemo extraneus ordini nostro admittatur ad procurandum in iudicijs ordinis nostri pro Religiosis.

F. Philippus de villers Lisleadam.

NE iudicia ordinis nostri, quæ summaria 14. esse debent, falsis interpretationibus, argumētis et cautelis subuertantur & prolongentur, statuimus quòd sæculares persone seu alterius ordinis regulares cuiuscunq; gradus uel qualitatis admitti non possint ad agendum & procurandū pro Baiuliis, Prioribus & alijs Religiosis nostris coram Magistro & concilijs ac generali Capitulo, nec

DE CONCILIO Tit. vij.

in iudicio sgardiorum, uel ab ipsis aut Prior
re Ecclesie uel Mareſcallo conuentus noſtri
commiſſis & deputatis. Per hæc tamen non
intendimus derogare conſuetudini, quæ per
mittit perſonis ſæcularibus deſenſionem cau
ſarum ſuarum in capitulis noſtris prouincias
libus ac alijs iudicijs.

Quòd cæ militũ, capellanorũ et ſeruiẽtiũ
per Magiſtrũ et conciliũ concludãtur.

F. Ioannes de Laſtico.

15. **C**vpidi erga fratres noſtros æqua iuſti
tiæ ſtatera procedere, et ne minor à ma
iori opprimatur, ſed unicuiq; iuſtitie æqua
litas appareat: ideo omnes differentias, quas
ratione cabimenti uel melioramenti oriri con
tigerit inter fratres milites ex unà, ac fra
tres capellanos uel armorum ſeruientes par
tibus ex altera, Magiſtro & concilio deci
dendas reſeruamus, et eas ab ipsis decidi de
cernimus & uolumus.

De modo tractandi in concilijs,

F. Baptista de Vrsinis.

Statuimus quòd in concilijs, quando de ali 16.
 qua re agi oportet, antequam ad suffragia danda deueniatur, eo de quo deliberari debeat in medium propositò, quilibet còsiliarius ordine non seruato pro suo arbitrio allegare, dicere, proponere quod ad rem pertinere, omni semota reprehensione, ualeat. Et cum res peroptimè discussæ & agitæ fuerint, quot opiniones reperientur per suffragium balottarum scrutinium recipiant: & pars quæ plures balottas obtinebit, pro se sententiam & conclusionem habuisse censeatur. statuente quòd omnes res & negocia cuiuscunq; naturæ fuerint, quæ per concilia tractantur aut deliberantur, per scrutinium balottarum còcludantur, aliàs deliberationes nullæ censeantur.

F. Ioannes de Homedes.

Idem obseruari uolumus in Capitulis provincialibus et Assembleis. Quod secus actū 17.

fuerit, sit irritum & inane.

De modo & ordine balottandi.

Idem Magister.

18. **M**Aiores nostri maximè interesse Reipublicæ existimauerunt, ut libera essent iudicia, & suffragia quàm occultissima. ideo usum balottandi inuenerunt: sed quia nihil scriptis mandatum est, placuit nobis paucis uerbis perstringere. Quare statuimus ut quādocunq; plures q̃ duo fuerint competitorēs dignitatis uel officij, pro uno quoq; balottetur, ac in suffragia eatur ordine ancianitatis: nisi aliquis eorum sit ex primoribus nostri ordinis (quos magnæ crucis appellamus) nam pro eo primò in suffragia eundum erit, hac forma. Post iuramentum præstitum statutis ordinatum prius nominato competitore, pro quo primum balottandum est, vicecellarius duas urnas uidelicet albam & nigram in manibus gestans primum Magistro, postea cuiq; cōsiliario quo sederit ordine præsentet:

sentetur in utram uoluerit pixidem calculū
 seu balottam dimittat. si suffragari uelit, in
 albam: si uerò refragari, in nigrā. Quo per
 acto, calculi palam numerentur, & vicecan
 cellarius suffragia albæ scriptis mandet. Eas
 dem ratione pro secundo, tertio, & pro reli
 quis (si tot fuerint competitores) est balot
 tandum. Deinde numeratis calculis omnium:
 is qui plures balottas uel suffragia habuerit,
 pronunciat electus à vicecancellario. At si
 ad æquilibrium suffragiorum uenerint, tunc
 ancianior in Religione electus promulgabit
 tur: nisi filius Arnaldus fuerit magnæ cruz
 cis, nam ille electus promulgabitur: uel si fue
 rit eiusdem passagij, ad concilium completum
 remittetur electio. In alijs uerò cōtrouersijs,
 si ad æqualitatem calculorum deuentum erit,
 res ipsa decidenda & diffinienda ad idem
 concilium completum absq; alia appellatione
 deducatur.

F. Remondus Berengarius.

L

19. **S**ancimus cōsuetudinē et usum statuto scripto praeualere nō posse: ubi uerō nō fuerit statutum scriptū, usus & cōsuetudo militet.

De Appellationibus.

F. CLAVDIVS de la Sengle.

20. **A** decretis Capituli generalis (quod est summum & supremum ordinis nostri iudicium) nulli fratrum nostrorum liceat appellare. In causis item criminalibus non appellatur, aut si de correctione regulari agatur. Nec etiam ab electione fratrum & commendatariorum in Baiuliuos magnæ crucis: à promotione tamen potest appellari, id est, à translatione Baiuliuorū ad alias dignitates. In creationibus quoque officialium appellatio locum non habet. A declaratione quoque super suspitione commissariorum aut consiliariorū non datur appellatio. Nec ab executione aut mandato exequendi. Neque à sententijs Capitulorum prouincialium, quæ summam scutorum centum non excedant, & id inter fratres

tres: sed in causis uertentibus inter fratres
 & laicos pro quacunque summa, re & ne-
 gocio non liceat fratri à sententia Capituli
 prouincialis appellare. in alijs autem casibus
 & controuersys omnibus, liberum cuique esto
 appellare. Incidentes autem & emergentes
 in controuersys casus omnes iudicabuntur
 per commissarios ad id deputatos, à quibus
 ad eos, à quibus fuerint deputati, appellari
 poterit: A quorum sententia super istiusmo-
 di appellationibus lata nulli appellare licebit.

intra quod tempus appellandum est.

Idem Magister.

Intra decimum diem à publicata & proz 21.
 nunciata sententia appellandum est, si in
 conuentu feratur: si uero extra, intra idem
 tempus, dummodo pars fuerit præsens aut eius
 procurator: quòd si non adfuerint, numeran-
 tur à die quo de sententia factus fuerit cer-
 tior, aliter illi consensisse intelligitur. A sen-
 tentia autem super incidentibus à commissariis

rijs lata eodē uel postero die appellandū erit.
De ordine appellationum.

Idem Magister.

22.

A Priore & Assemblea & à Priore solo appellatur ad Capitulum prouinciale: & inde ad concilium ordinarium. Quòd si causa in Capitulo prouinciali initium habuerit, ab eo ad concilium ordinarium, & deinde ad completum: ita tamen, quòd si Capitulum prouinciale confirmauerit sententiā Assembleæ uel Prioris, aut concilium ordinariū sententiam Capituli prouincialis (si in eo lis cæpta fuerit) talis sententia executioni mandabitur, non obstante appellatione. si uerò lis coram concilio ordinario inchoata fuerit, ab eo appellatur ad completum: & inde ad Capitulum generale. Verum quod per concilium completum fuerit iudicatum: etiam si ad Capitulum generale fuerit appellatum: exequendum erit.

De tēpore prosequēdæ et finiēdæ appellois.

Idem Magister.

Si à Priore & Assemblée, uel à Priore so- 23.
lo ad Capitulum prouinciale fuerit appel-
latum, tenetur appellans in proximè sequenti
capitulo appellationem suam prosegui & fis-
nire. Quòd si non fecerit nullo legitimo impe-
dimento prohibitus, appellatio ipsa deserta cē-
seatur. si uerò à Capitulo prouinciali ad con-
cilium ordinariū, datur illi annus, & ex ius-
ta causa biennium ad causam proseguendam
& finiendam. Si à concilio ordinario ad cō-
pletum, conceduntur quatuor menses. si à cō-
cilio cōpleto ad Capitulum generale, in pro-
ximo Capitulo proseguiri et diffiniri procuret.
Aliter (ut supradictum est) pro deserta has
beatur. Appellatio autem à sententia super
incidentibus à commissarijs lata intra decim-
um diem ab ea interiecta proseguenda &
finienda est.

De appellat. frat. Capellanorū obedientiæ
et seruiētium officij extra conuentū.

L iij

idem magister.

24. **L**iberum erit fratribus capellanis obedientie, & seruientibus officij uel stagij (si à suo Priore uel cōmendatario, cuius obedientie suppositi sunt, grauati fuerint) ad Priore & Assembleam uel ad prouinciale Capitulum appellare. Per quod etiam decidentur cōtrouersiæ, quæ inter dictos fratres obedientie, officij, uel stagij & Priores uel commendatarios oriri contigerit.

Quod sententiæ scribantur et publicentur.

idem magister.

25. **S**tatuimus q̄ decreta & sententiæ capitulorum generalium conciliorum & sgardiorum in conuentu scribantur per vicecancellarium, capitulorum autem prouincialium & Assemblearum per secretarium, & per eos publicentur & pronuncientur: Et fiant de eis libri & registra.

De moderatione fratrum in congregationibus linguarum.

F. Petrus Daubuffon.

Quoniam plerunq; contingit contra om-
nem modestiam, honestatem & reue-
rentiam, ueræ, illibatæq; obedientiæ, q̄ fra-
tres in congregationibus linguarum utuntur
gestis & actis indecentibus nulla reuerentia
in Baiuliuos & superiores seruata: quinimo
consultationes & deliberationes, in dedecus
ordinis & præiudicium publici cōmodi, per-
turbant: Ea propter statuimus quòd Baiuliui,
Priores. Cōmendatarij & fratres cuiuscūq;
conditionis fuerint, in congregationibus lin-
guarum in conuentu debeant uti modestia et
temperantia in sedendo secundum eorum or-
dinem & gradum, audientes Baiuliuos uel
eorū locatenentes in his quæ proponunt, etiā
procuratores tam dictæ linguæ fratres q̄ al-
terius, aut partes in causarum disceptatione,
ita q̄ non dent eis molestiam uel aliquā per-
turbationem. Et ita cum maturitate & quie-
te intellectis propositis ac differentys debeāt

DE CONCILIO Tit. vij.
pro eorum ordine & gradu dare suffragiū,
& loqui: lingua quoq; compleat suam delibe-
rationem. Cui si quis contradixerit, aut pro-
pterea se senserit grauatum ab illa delibera-
tione ad Magistrum & concilium ordinariū
habeat recursum. Coram quibus sua iura al-
legabit, iusticia quoq; partibus auditis mini-
strabitur. Qui contra fecerit, in pœnam quas
rante nœ labatur.

De usu balottarum in linguis.

F. CLAVDIVS de la sengle.

27. **V**T liberius fratres nostri suffragia &
uota sua in linguis dare possint, statui-
mus quòd quandocunq; in dictis linguis aut
Prioratibus tractari contingeret de gratijs fa-
ciendis, aut de nominandis fratribus ad Ba-
iuliatus & dignitates, debeant uti balottis,
prout in concilio fieri solitum est. Gratia au-
tem facta nō censetur, nisi concordi omnium
fratrum uoto facta fuerit.

De collectis linguarum.

F. Baptista de Vrfinis.

Statuimus, antiquam & ueterem consuet^{28.}
tudinem sequentes, quòd in collectis Alber
giarum per fratres tantū deliberari & tra
ctari possit de uineis, domibus, cameris &
possessionibus linguæ uel Albergiæ. Caue
antq; fratres sub inobediētiae pœna, ne in dis
ctis collectis tractare aut cōcludere de rebus
quæ quouis modo ordinis Rempublicam con
cernant, aut aliquod arduum ultra antiquam
consuetudinem audeant uel præsūmāt. Quod
si contra fecerint, nullius roboris censeatur,
pœnamq; inobediētiae incurrant.

De eodem.

F. Fabritius de Carreto.

Quia bonū uniuersale totis uiribus pro^{29.}
mouendum est, statuimus q; quando
cunq; in cōgregatione cuiuslibet linguæ siue
collectæ disceptabitur, de ædificatione, uel in
stauratione domorum siue Camerarum, &
cultiuatione siue directione uinearū, et alias

rum possessionum stabilium linguarum, & duæ partes fratrum dictæ linguæ deuenierint concordēs in unam sententiam, eadem mandetur executioni: quam tertia pars dissentiens non possit impedire. Cætera autem negocia dictarum linguarum remanent intacta in sua antiqua consuetudine & robore.

De licentia Baiuliuorum & Priorum

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

30. **S**Tatuimus q̄ Magister non possit dare licentiam recedendi de conuentu Baiulii conuentualibus & capitularibus, Prioribus & Castellano Empostæ sine scitu & consensu concilij completi, ita q̄ tres partes in una opinione concordent: aliàs deliberatio sit nulla. Et si Magister contra fecerit, licentia nulla sit. Et nihilominus cōtra eos, qui uigore talis licentiæ recessissent procedatur tanq̄ contra eos, qui sine licentia de conuentu recedere præsumunt.

F. Petrus Daubusson.

Attamen Magistro & concilio ordinaz 31.
 ario pro negocijs publicis ordinis nostri
 aliquem ex prædictis destinare ad partes oc-
 ciduas seu extra conuentum liceat.

De literis expediendis per Magistrum

& Concilium.

F. Baptista de Vrsinis.

Statuimus q̄ literæ saluorum conductoriū, 32.
 licentiarum recedendi de conuētū, instru-
 ctiones, literæ missiue, & aliæ patētes, quæ
 per Magistrum & concilium ordinariū siue
 completum deliberantur & cōceduntur, per
 vicecancellarium tantum expediātur, manu
 propria ab eo signentur, ac in Cancellaria
 saluo vicecancellarij iure registrentur: aliās
 concily auctoritatem non habeant.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Volumus & mandamus quod omnes liz 33.
 teræ supradictæ magno sigillo Magis-
 tri in cæra nigra sigillentur.

De audientia publica.

F. Philibertus de Nilliaco.

34. **L**audabili institutione sancitum est quod qualibet hebdomada die ueneris Audientia publica celebretur. In qua assistant Magister siue eius Locumtenens, Baiulii conuentuales, & per Capitulum Priores, Castellanus Emposta, & ceteri qui adesse solent in concilio ordinario, præterea Castellanus, iudices appellationum, & ordinarius, & vicecancellarius. Vbi sæcularium querelæ, & supplicationes quorumcunq; legantur & audiantur, & secundum casum emergentiam, meritis causarum sapienter discussis, super his provideatur: ut querelarum materia prorsus extinguatur, & cuiq; ius suum tribuatur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

35. **C**apitaneus & iudex ciuitatis nostræ, & magister notarius Castellaniæ in Audientia adesse solent. Licitum est etiam Magistro & concilio ad illam uocare aliquos probos uiros iuris peritos, prout eis necessas

rium uidebitur.

De officialibus syndicandis.

Idem Magister.

AEquum est ut unusquisq; actionū suarum rationem reddat. statuimus quòd Castellanus, uicecastellanus, iudex appellatiorum, & ordinarius, capitaneus, iurati, iudex, & omnes & singuli officiales ciuitatis nostræ soliti syndicari, debeāt syndicari per duos commissarios unum religiosum & aliū literatum per Magistrum & concilium ordinarium eligendos: prout hactenus consuetum est: ut, si qui deliquerint, puniantur.

De Bulla Magistri & conuentus.

F. Nicolaus Lorgue.

AD deliberatorum exploratam indubita tamq; noticiam non immeritò sigillorū ac bullarū impressiones cuneiq; inuenti sunt. Hinc firma sanctione decretum est ut duo cunei ferrei fabricentur, quibus Magistri & Baiuliuorum imagines sculpantur, et his tan-

DE CONCILIO Tit. vii.

quam bulla conuentuali conuentus utatur. Hac bulla omnes & singulæ concessiones, procuraciones, permutaciones, obligationes, prouisiones & cætera, quæ per deliberationem Magistri & conuentus, seu concilium, & generale Capitulū expediuntur, & quæ sub bulla plumbea cōmuni expediri consueuerunt, muniantur & bullentur.

Quòd procuratores cōis ærarij in causis ad id spectantibus non excludatur.

F. Petrus Daubusson.

38. **S**ancimus quòd in cognitione & decisione causarum communis ærarij excludi non possint uenerabiles magnus Cōmendatarius & Procuratores dicti ærarij, qui pro inueteratā cōsuetudine interesse solent. Quia priuatas eorum causas nō agunt, sed cōmunes.

F. CLAVDIVS de la sengle.

39. **I**ta tamen quòd inter litigandū nō loquantur quod ad causam pertineat: sed procuratorem deputent, qui causam ipsam nomine

erarij agat & prosequatur.

Quòd frater fratrem ad aliud iudicium
non trahat quàm ordinis nostri.

F. Philibertus de Nilliaco.

Absurdum & penitus ab ordine nostro 40.
alienum est (cui grauiſſimum plerunq;
attulit detrimentum) quòd fratres nostri fidei
catholicæ tuitioni aſcripti litibus implicen-
tur, et iugo obedientiæ reiecto ſe ad aliud tri-
bunal extra noſtrū ordinē conferāt. ſtatutis
enim et cōſuetudinibus ſubiectioni ſunt, quibus ſua
iura defenduntur, et iudicātur per ordinis no-
ſtri iudiciū nō dilatoriū, quatenus cauſæ bre-
uitate ſopiantur, et fratres noſtri litibus im-
munes armis exercendis liberius uacare poſſint.
Prudenti igitur ſanctione ſtatutum eſt, qd fra-
tres noſtri quacūq; ex cauſa nullo pacto uas-
leant aut poſſint extra noſtrū ordinem corā
quocūq; iudice eccleſiaſtico uel ſæculari fra-
tres ordinis noſtri in cauſam trahere, et con-
tra eos procedere, ſeu lites cōteſtari, uel pro-

DE CONCILIO Tit. vij.

cessum conficere declinando ab ordinis nostri iudicio. Quòd si quis contra fecerit, ancianitatem perdat, & per quinquenniū omni administratione priuetur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

41. **P**Ræterea causam perdāt. Qui uerò à sententijs nostris extra Conuentum, aut nostri ordinis iudices appellauerint, uel prouocauerint (etiam si appellationem uel prouocationem prosecuti non fuerint) à causa sua cadant, & re de qua contēditur eo ipso priuati existant.

DE FERIIS.

Feriæ quæ seruari debent in iudicijs
nostræ Religionis.

In Ianuario.

Circuncisionis Domini.

Antonij Abbatis.

Fabiani & sebastiani.

Conuersionis sancti Pauli.

Februario.

In Februario.

Purificationis B. Mariæ.

Blasij episcopi & martyris.

Agathæ uirginis.

Cathedræ sancti Petri.

Mathiæ apostoli.

Martio.

Gregorij papæ.

sancti Ioseph.

Annunciationis B. Mariæ.

Aprili.

Georgij martyris

Marci euangelistæ.

Maio.

Philippi & Iacobi apostolorum.

Inuentionis sanctæ Crucis.

sancti Iohannis ante portam latinam.

Iunio.

Barnabæ apostoli.

Iohannis Baptistæ cum tota octaua.

Petri & Pauli apostolorum.

M

DE CONCILIO Tit. vij.

Commemorationis sancti Pauli.

Iulio.

Visitationis B. Mariæ.

Mariæ Magdalænæ.

Iacobi apostoli.

Sanctæ Annæ.

Augusto.

Petri ad uincula.

Dominici confessoris.

Transfigurationis Domini.

Laurentij martyris.

Assumptionis B. Mariæ.

Bartholomæi apostoli.

Augustini episcopi.

Decollationis sancti Ioannis Baptistæ.

Septembri.

Natiuitatis B. Mariæ.

Exaltationis sanctæ Crucis.

Mathei apostoli & euangelistæ.

Michaelis archangeli.

Hieronymi confessoris.

DE CONCILIO Tit. vij. 90

in Octobri.

Francisci confessoris.

Lucæ euangelistæ.

simonis & Iudæ.

Nouembri.

Omnium sanctorum.

Commemorationis animarum.

Martini episcopi.

Præsentationis B. Mariæ.

Catherinæ uirginis.

Andræ apostoli.

Decembri.

Nicolai episcopi.

Ambrosij episcopi.

Conceptionis B. Mariæ.

Luciæ uirginis.

Thomæ apostoli.

A uigilia Natiuitatis Domini usq; ad diem
Epiphaniæ, cum duobus sequentibus.

Feriæ Mobiles.

A die Iouis ante Carnispruium usq; ad diē

M ij

DE CONCILIO Tit. vij.

Cinerum inclusiue.

A die sabbati ante ramos palmarum usq; ad
octauam Paschæ inclusiue.

Die Ascensionis Domini.

Die Pentecostes, cum duobus sequentibus.

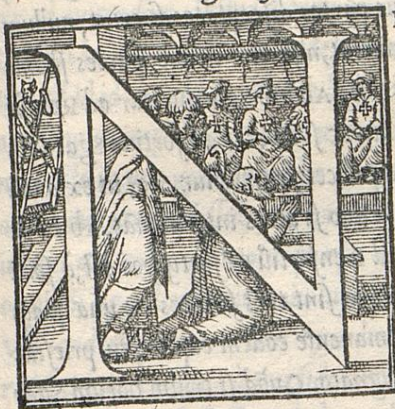
Die corporis Christi, cum octaua inclusiue.

Forma

FORMA TENENDI

sgardij.

E fratrum
nostro-
rum ani-
mi lon-
gis litis
bus im-
plici à
sua pro-
fessiois
officio

euocarentur: maiores nostri breue quoddam
& expeditum iudicij genus excogitarunt:
quod sgardium appellarunt. id ita habetur.
Assumuntur fratres octo ex singulis linguis
singuli, quibus additur nonus ex qua libuerit
lingua nullo delectu, is caput seu præses sgar-
dij uocatur, & à Magistro assignatur, uel à
Marescallo: cum fratres ex eius sunt iuris-

M iij

dictione, Reliqui octo à Baiuliis conuentualibus ad significationē magistri scutiferi nominantur, ita tamen quod Baiulii linguarū, de quibus partes disceptātes fuerint, nullum aliū nominent, nisi eum in quē partes sponte consenserint. Ab hoc sgardio itur ad Renfortiū sgardy (ac si diceret ad fortius sgardiū) duplicato scilicet fratrum numero, ut ex qualibet lingua duo fratres interueniāt. Ab eo deuenitur ad Renfortiū Rēfortij, hoc est, à forti ad fortius: ut sint tres fratres ex una quaque lingua, remanente eodem capite seu præsidente primū assignato. Quod si trium horum sgardiorum sententiæ partes stare noluerint, adhibetur sgardium Baiuliorum: quod ex octo Baiuliis conuentualibus, aut eorum uicegerentibus constat. is datur à Magistro alter præsens ex Baiuliis quissiam aut Prioribus, uel Prior ecclesiæ. Quod si præsens à Magistro datus, fuerit Baiulius cōuentualis, tūc in eius locum ad sgardiū surrogatur frater

aliquis eadem lingua ancianus. In hoc iudicio
singuli unico suffragio utuntur præter præ-
sidentem sgardij Baiuliuorum, cui duo concedū-
tur ad euitandam suffragiorum paritatem.
Quod si in aliqua linguarum defuerint fra-
tres ad id idonei, uel penitus nulli fuerint, ex
alijs linguis implebitur numerus: ut sint om-
nino octo in uno quoq; sgardio. Præterea si
altera aut utraq; dissidentiu pars fuerit Ba-
iulius aut Prior, eo casu præses & caput
omnium sgardiorū erit Baiulius aut Prior.
Vbi tandem partes coram sgardio compa-
ruerint interrogatur à Præsidente: Num quem
ex eo numero suspectum habeant? Quibus
reiectis (si qui fuerint) & alijs in eorum lo-
cum suspectis, ad cognitionem causæ proces-
ditur, actore actionem suam proponente: etiā
si Reo petente sgardiū concessum esset. Quæ
quidem causa planè & summatim tractabitur.
Nam neq; libellus ullus, neq; scripta peti-
tio datur: sed iura sua partes uerbo profes-

quantur. Testes tamen producuntur, quorū dicta auribus tantum, non autem scripto excipiuntur. Nec admittuntur procuratores, nisi pro ijs qui à conuentu absunt, aut quibus per statuta nostra permittitur. Postq̃; uerò partes ipsæ iura sua coram sgardio deduxerint, dimittuntur: & fratres sgardij secedentes de tota causa inter se cōferunt, remq̃; accurate examinant. Tum demum afferuntur duo pixides siue urnulæ, affirmatiua scilicet & negatiua. Qui pro auctore sententiam ferre uoluerint, in affirmatiuā spherulam (quā balottam, idest, calculum dicimus) mittent. Qui pro Reo, in negatiuam. Hæc est suffragiorum dandorū ratio. In quibus dandis gradus ancianitatis unicuiq̃; seruatur. Collectis spherulis aut balottis, priusq̃; caput seu præses sgardij sententiam ferat, uocantur partes & rogatur: An sgardij sententiæ stare uelint, necne? Si consenserint, exclusis iterum illis, caput sgardij suffragium suum dat inie-

Ea balotta in pixidem. De hinc pixides corā
sgardio aperiūtur, & balottæ palām nume-
rantur. Pro parte quæ plures habuerit stabit
sentētia. Ea per vicecancellariū scribitur, &
partibus pronūciatur. Quod si partes aut ear-
um altera negauerit, se id iudiciū suscipere
uelle, numeratis per vicecancellariū balottis
& suffragijs, scriptis mandat, id est, quot
quæq; pars balottas habuerit. id scriptū apud
sgardij præsidē deponetur: ubi secretū per-
maneat, & ad Renfortiū procedetur. si neq;
hoc partes contentæ erunt, ad Renfortium
Renfortij, & deinde ad sgardium Baiulioꝝ
rum deuenitur: ultra quod progredi non est.
Cum autem Renfortium Renfortij, Baiulioꝝ
rumq; sgardium habetur, præses primi sgar-
dy cum aliquibus fratribus eorum qui in pri-
mis sgardys interfuerunt, adesse debet, ut
audiant an partes quicquam allegabūt, præ-
ter id quod in primis sgardijs allegarunt: non
enim eis licet aliud quidpiam ad confirmanz

dam suam causam adducere in hoc postremo iudicio, quàm id quod in primo sgardio attulerunt & proposuerunt. Etenim ipsum hoc cum Prioribus unum & idem iudicium esse censetur. Partibus tandem quātum satis erit auditis secedēt primi sgardij fratres præter præsidem, qui in Renfortio et Renfortij Renfortio suum locum semper obtinet. Postremo, cum ad sententiam sgardij Baiuliuorū uentum erit, præses primorum sgardiorum ante præsidem sgardij Baiuliuorum per balottam suffragium dabit. Apertis postea pixidibus & numeratis balottis, præses priorum sgardiorum ipsorum suffragia scripta profēret, astātibus aliquot fratribus qui in ipsis prioribus sgardys interfuerunt. Quibus suffragys cum ultimis Baiuliuorū numeratis, pro parte quæ plures habuerit feretur sententia: quæ executioni mandatur. Sgardiorum autē suffragia occulta esse debent, nō solum partibus, uerū etiam sgardys ipsis inter sese, do-

nec controuersia sit diffinita. Hoc iudiciū maiores nostri iusticiam domus appellarunt: in quo cōtra etiam absentes legitimè citatos per contumaciam proceditur. A cuius sententijs appellare non licet, q̄a uim cōpromissi habet.

Pro quibus rebus celebrātur sgardia.

Consuetudo.

Quædam sgardia oriuntur ex querelis 2. siue planctis per Magistrum siue eius locutēentem uel Mareſcallum aut alium superiorem faciendis. In sgardys autem quæ oriuntur ex talibus querelis, interesse debent tantum octo Baiuliui conuentuales siue eorū locatenentes, uel fratres octo, & præſidens siue caput per Magistrum assignandum, qui sit Prior uel Baiuliuus, aut per Mareſcallum (cum de planctis suis agitur) aliquis frater: qui unico suffragio fungatur. Nec de tali re curritur ad Renfortium et alia sgardia, sed hoc primum sententiam dat diffinitiuam. In quo Baiuliuus linguæ, cuius est is de quo sit

querela, interesse potest, & debet. Quodq;
per maiorem partem decisum fuerit, exequi
debet. In sgardio autem quod celebratur per
querelam Marescalli aut alium superiorem
præter Magistrum & eius Locumtenentem
adsunt fratres ex octo linguis, uel alij pro ip-
sis ubi ex his nō reperiuntur. Nec de tali res-
curritur ad Renfortium sgardij, sed illud
sgardium primum diffinit. Alia quidem sunt
sgardia, quæ procedūt ex demanda siue dif-
ferentia et lite inter aliquos uertēte. Ex quibus
sgardijs siue causa sit ciuilis siue criminalis
recurritur ad Renfortium et Renfortiū Ren-
fortij, ac etiam sgardium Baiuliuorum.

Quod super mandato superioris potest
peti sgardium.

F. Guillelmus de villareto.

3. **S**I quid à Magistro uel alio superiore cuius-
piam fratrum ordinis nostri præter tenorē
statutorum nostrorum & consuetudinū
mandatum fuerit, frater ipse sgardium per-

tere poterit. Quòd si Magister illud dare recusauerit, aut distulerit: perscueret nihilominus frater in eo petendo. Nec tali mandato obedire teneatur, donec per sgardium cognitum iudicatumq; fuerit.

F. Ioannes Ferdinandus de Heredia.

Interlocutorijs sententijs sgardiū non utitur. Aut incidentia iudicanda suscipit ante diffinitam totius causæ summā, ad quam solum respicit & tendit. 4.

Idem Magister.

Non datur sgardium super re ulla aut negotio concluso aut definito, uel etiam cœpto in concilijs: nam quicquid in illis cœptum iudicatum ue fuerit, sequitur formam illius iudicij. 5.

F. Ioannes de Laslico.

Neq; super controuersijs motis aut mouendis inter fratres milites ex unā, et capellanos uel seruientes armorum ex altera partibus: neq; super emergentibus aut de-

DE SGARDIO Tit. viij.
pendentibus ab illis.

F. Petrus Daubusson.

7. **N**eq; etiam ubi agitur de iuribus cōmunis nostri ærarij aut ipsius prærogatiuis: nec super præeminentijs & auctoritate Magistri: ac in his rebus, quæ ipsum uel eius præeminentias & auctoritatem directe, propriè & immediatè tangunt.

Concilium completum cognoscere debet,
an tenendum sit sgardium, uel non.

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

8. **V**T multis controuersys occurratur, quæ oriuntur ex modo concedendi sgardia, statuimus quòd quandocunq; aliquis frater petet sgardium à Magistro, & pars aduersa contradicet, eo casu cognoscatur per Magistrum & concilium completum, an tale sgardium dari debeat. Quòd si nulla partium obſtiterit, quominus sgardium concedatur, tunc Magister illud absq; ulla mora & dilatione dare teneatur.

Quod caput et fratres sgardiorū assignē
tur absq; dilatione, & de suspitione
habita de fratribus sgardij.

F. Baptista de Vrsinis.

AD omnem iusticiæ dilationem, & suspi
tionem remouendam statuimus: q̄ quos
tiescunq; sgardium fratrum ex consensu par
tium, aut per Magistrum & Concilium com
pletum datum et concessum fuerit, à die con
cessionis infra terminum duorum dierum Ma
gister caput sgardiorum assignare teneatur.
Aliàs urgente necessitate concilium ordinariū
dilatione semota caput deputet. Baiulii autē
& rilerij linguarum in termino unius diei
pariformiter suarum linguarum fratres pro
sgardijs deputēt idoneos. Quod si renuerint,
ipsum Concilium prouideat. Si partes suspec
tos aliquos allegauerint, causas suspitionis
legitimas ostendere Magistro & concilio or
dinario obligātur: qui de hoc deliberare de
beant. Capita enim & fratres sgardiorum

cum silentio & attentione partium rationes audire teneantur, absq; aliqua interruptione uocis aut sermonis: ne fauor alicui dari uis deatur, sed æqualitas erga omnes seruetur. si quis contra fecerit, pars quæ se læsam senserit, contra facientem siue caput siue fratrem pro suspecto allegare possit. Qui tunc, non reddita suspicionis alia causa, ab sgardio discedat.

De moderatione fratrum in sgardio.

Idem Magister.

10. **S**Tatuimus ut præses uel caput sgardiorū summa attentione, silentio & prudentia partes ante sgardium constitutas audiat: & caueat ne uerbo aut facto sermones et rationes earum interrumpat: immò eas loqui permittat. Post quàm dicendi finē fecerint, fratres sgardij sibi assistētes consulat & præsentibus partibus, interroget: si rationes & allegationes partium intellexerunt. Quòd si intellectæ non fuerint, tunc partes ipsæ suas rationes

rationes & iura compendio & breuiter ad
intelligentiam assistentium resumant. Quod
si scripturæ uel bullæ præsentatæ fuerint,
eas explicari fratribus sgardij per vicecan-
cellarium sinat: ut audiētium mentes omnem
ueritatem accipiant.

Quod fratres sgardij iuramentum
præstare teneantur.

F. Petrus Raymondus Zacosta.

STatuimus ut per caput sgardij sumatur 11.
Solemne iuramentum ab illis, qui sgardiū
intrabunt, quod secretum tenebunt, quicquid
illic dictum & deliberatum fuerit, & nullo
unquam tempore reuelabunt, ac iuste secun-
dum statuta & laudabiles consuetudines ius-
dicabunt. Qui contra fecerint, inhabiles ad
obtinendas commendas & officia ordinis no-
stri in perpetuum censeantur.

F. Ioannes Ferdinandus de Heredia.

SAncitum est quod super sgardio nec peti, 12.
nec dari possit aliud sgardiū inter easdē

DE SGARDIO Tit. viij.
partes, donec primum fuerit finitum.

Consuetudo.

13. **D**E re etiam per sgardium definita &
iudicata non datur aliud sgardium.

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

14. **S**ancimus quòd causæ sgardiorũ tractentur & agitentur extra Ecclesiam: nisi ea quæ sunt pro correctione & punitione fratrum, ut consuetum est.

QVOD FRATRES OBE-
diant Magistro.

F. Alphonsus de Portugallia.

Elia est
obedien-
tia q̄ ui-
etima.
Nihil
quoque
existit,
quod ma-
gis Reli-
gionis

obseruantia conseruet, q̄ uera illibataq; obe-
dientia, qua inferiores superiori ceruicem
submittunt. ideo recte sancitum est, quod
omnes Hierosolymitani fratres, quacunq; au-
toritate fungantur, Domini Iesu Christi sal-
uatoris et Redemptoris nostri amore Magis-
tro obedire teneantur.

Declaratio obedientie.

Consuetudo.

2. **I**N Regula cauetur, quòd frater obediat in omni re, quam præcipiet suus Magister. In quo Regula non excludit aliquam rem. Nihilominus est intellectum quòd habeat terminum & limites: quia nulla res rectè ordinata est sine termino & limitibus: & iste terminus est regula, statuta, & bonæ consuetudines Religionis. Et id ostendit statutum, quod cauetur ut omnes fratres teneantur obedire Magistro contemplatione Christi: Quia quādo Magister præcipit extra illud quod promisit, est malum & peccatum, & pro Christo non debet cōmitti malum & peccatum: quinimo omne bonum. Ea propter præceptū Regulæ est clarum, & in hoc determinatur. Et ideo est sancitum quòd quando superior facit aliquod præceptum, quod non est secundum statuta, usus & consuetudines Religionis, frater debet petere sgardium fratrum:

quia nostra obedientia non est ad aliud intellecta, & non debemus esse magis astricti de obedientia, nisi quantum nostra Regula & bonæ consuetudines ordinant. Quæ superior noster promisit tenere: & si facit contra iuramentum, frater non debet sibi obedire.

Quod Magister sit frater miles, & nobilibus parentibus legitime procreatus.

F. Hugo Reuel.

Debet ut, qui militiæ præest, militarem dignitatem præ se ferat. Hinc statutum est quod nullus assumi, aut eligi in Magistrum sacri Hospitalis Hierusalem possit, nisi sit frater miles ipsius ordinis Hospitalis, atq; ex nobilibus parentibus, legitimoq; matrimonio procreatus existat.

Electus Magister à conuentu absens non excedat limites commissionis à conuentu datæ.

F. Fabritius de Carreto.

Statuimus qd electus in partibus occiduis 4.

Magister in suo ad conuentum aduentu pro
usu publico Religionis non possit expensis
communis ærarij ex quibuscumque rebus emere
& conducere, aut pecunias à Receptoribus
aut Depositarijs Religionis capere, nisi tantum
quantum à concilio fuerit commissum & or
dinatum. Si autem modum exceſſerit, de suo
fecisse intelligatur.

Quod commendæ, dignitates, officia &
beneficia promoti ad Magisterium
uacare censeantur.

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

s. **S**tatuimus quod quando aliquis ex fratri-
bus nostris ad Magisterium promouetur,
adepto per electionem Magistratu, eo ipso ad
ministrationes commendarum, Prioratum,
Baiuliatum, dignitatum et officiorum, quæ
prius ante Magisterij adeptionem possidebat,
uacare censeantur. Quorum concessio & pro-
uisio deuoluatur Magistro & conuentui, &
secundum formam statutorum & laudabi-

les consuetudines concedantur.

Quòd per promotionem ad Magisterium
sit mortuarium & uacans.

Idem Magister.

Volumus quòd per promotionē alicuius 6.
ad Magisterium sit mortuarium in Ma
gisterio, & uacans in Prioratu, Castellania
Empostæ, Baiuliuatu, commendis, & bonis
nostri ordinis, quæ possidebat ante promo
tionem illius, qui promotus erit ad Magi
sterium.

Quæ bona Magister potest retinere
ex spolio sui prædecessoris.

F. Antonius Fluuianus.

Sancitum est quòd ex spolio magni Magis 7.
tri defuncti successor Magister quæ se
quantur sumere debeat, uidelicet, de frumen
to, & uino quātitatem sibi necessariam usq;
ad diē natalis Domini ab electione Magistri
proximè sequuturam. Residuū uerò frumen
ti, commeatum, & uini ad ærarium perue
ti.

N iiij

niat. De uasis autem argenteis, applicentur
statui magisterij pro Magistro usque ad sexce-
tas marchas argenti & non ultra. De ioca-
libus autem sumet unam cuppam auri, &
unum uas aquarium, si in spolio reperiatur,
& non aliud. Cætera uero præter hæc æra-
rio nostro ascribantur.

De Cameris magistralibus.

F. CLAUDIVS de la sengle.

8. **I**am olim à tempore cuius nō est memoria,
ad sustinenda & supportanda Magistrat-
us ordinis nostri onera, & ut Magister ipse
decentius & commodius eam dignitatem ge-
rere posset, fuerunt illi assignatæ & ipsi Ma-
gistratus annexæ et in perpetuum unitæ per
singulos Prioratus singulæ commendæ (quæ
Magistrales dicuntur) quæ nunquam ab ipso
magistratu separari possunt. solet tamen
Magister eas locare, uel ad certam pensionē
dare fratribus sibi beneuolis. Quæ quidem
commendæ sunt quæ sequuntur.

- In Prioratu S. Egidij cōmenda de Pesenas.
 In Prioratu Tholosæ cōmenda Podij subreani.
 In Prioratu Aluerniæ cōmenda de Salins.
 In Prioratu Franciæ commenda Hannoniæ.
 In Prio. Aquitaniæ cōmenda tēpli in Rupella.
 In Prioratu Campaniæ cōmenda Metensis.
 In Prioratu Lombardiæ cōmenda Inuerni.
 In Prioratu Urbis commenda Mugnani.
 In Prioratu Venetiariū cōmenda Truvisij.
 In Prioratu Pisarum cōmenda Prati.
 In Prioratu Capuæ cōmenda Ciciani.
 In Prio. Baroli cōmen. Brūdisij siue Marugij
 In Prioratu Messanæ cōmenda de Polizi.
 In Prioratu Cathalonix cōmenda de Masdeo.
 In Prioratu Nauarræ cōmenda de Calcetes.
 In Castellania Empostæ cōmenda de Aliaga.
 In Prioratu Castellæ cōmenda de Olmos.
 In Prioratu Portugalliæ cōmenda della Coua.
 In Prioratu Angliæ cōmenda de Pescen.
 In Prioratu Alemaniæ cōmenda de Bucz.
 In Prio. Bohemiæ cōmenda Vvladislauicæ.

Quod Magister locutenētē cōstituere possit.

F. Petrus de Corniliano.

9. **M**agister in conuentu residens locumtenentem ac uicegerentem designare et constituere pro suæ uoluntatis arbitrio, auctoritatem quoque sibi bene uisam pro suæ præeminentie facultate concedere potest.

Hæc sunt quæ magister fratribus permittere potest.

Consuetudo.

10. **P**rimum potest dare licentiam tenēdi uel stes proprias & aliam supellectilem. Itē peregrinandi deuotionis gratia. Item comedendi in uilla uel ciuitate, & residēdi extra conuentum. Item recedendi à conuentu & ad eum redeundi. Item ieiunandi & abstinendi. Item faciendi fratrem Hospitalis. Item congregandi linguas. Item Baiuliuus, præcipiendi aquæ potum : quem nullus remittere potest post campanæ sonum. Id enim reseruatur soli Magistro.

Quæ delicta Magister remittere potest.

F. CLAVDIUS de la sengle.

Magister nulli ante condénationem par
cere potest, neq; in perpetuum habitu
priuatis: nisi de capituli generalis consensu:
quod non nisi ex causa fieri debet. Poterit au
tem Magister pœnam commutare eorum, qui
propter effusum alterius fratris sanguinem
habitu secundum formam statutorũ nostrorũ
priuantur (dummodo à conciliũ Baiuluis id
facere sit rogatus) & loco priuationis habi
tus delinquenti unum annum de ancianitate
uel plures, circumstantijs & qualitate delicti
consideratis, demere. Quæ quidem ancianita
tis diminutio cedat in cõmodum filiorũ Ar
naldorum, & hoc ubi mors & mutilatio mē
brorum nō fuerit subsequuta, quoniam in his
casibus statuta ad literam seruari iubemus.

Quòd Magister non alienet prouen
tus magisterij.

F. Fabritius de Carreto.

12. **S**tatuimus quòd donationes, quæ à Magistro pro tempore existenti fient de iuribus, prærogatiuis, præeminentijs, & prouentibus magisterij in præiudicium successorum irritæ sint: & in uim præsentis statuti præfata iura, præeminentia, & prouentus donatore uita functo eo ipso deuoluti ad Magistrum censeantur: nisi donationes ipsas capitulum generale confirmauerit. Quòd sine certâ scientia & causâ legitima facere non debet.
- De bulla plumbea & cærea Magistri.

F. Nicolaus Lorgue.

13. **S**tatutum est quòd Magister bullam plumbeâ, in cuius cuneo superiori imago personæ eius sculpta sit, habeat. Quodq; cuneo inferiori bullæ cõmunis cuneus ipse iungatur. Qua quidem bulla utatur in his expediendis, bullandis & corroborandis, quæ auctoritate & præeinentia Magistrali expedita fuerint. Bullam quoq; argenteam teneat, qua in cæra nigra bullentur literæ patentes &

clausæ, atq; alia quæ sub dicta bulla expediri solent.

De prouisione uictualium facienda.

F. Petrus Raymondus Zacosta.

STatuimus quòd Magistri pro tempore existentes faciant debitam & necessariam prouisionem milij & frumenti. ita quòd ad minus sit semper munitio unius anni iuxta suam possibilitatem.

De quatuor Capellâis palatij Magistralis.

F. Fabritius de Carreto.

VT sanctæ Reliquiæ, quæ in palatio Magistrali sunt, debitè uenerentur: Statuimus quòd quatuor capellani dicti palatij uacante Magisterio et in absentia Magistri diurno ac nocturno tempore diuina officia assidue celebrent ac peragant, ac si Magister præsens esset. Et quando è conuentu discedent, soluant eorum carauanas, prout hactenus fuit obseruatum.

De bonis status Magisterij.

Idem Magister.

16. **S**Tatuimus quòd contingente casu uacatio
nis Magisterij magnus Commendatarius
sue eius locumtenens & Conseruator gene
ralis unà cum alijs commissarijs tunc à Con
cilio deputatis per inuentarium ab officiali
bus palatij Magistralis medio solemni iura
mento integrè recipiant omnia utensilia, quæ
præterito Magistro seruierunt, & ea bene
custodita conseruēt. si qua fuerint subtracta
per inquisitionem Cōmissariorum reperian
tur. Et simile seruetur circa equitaturas Ma
gistri & status magisterij. Vasa autem au
rea & argentea ad commune ærarium spe
ctant. Cassanturq; malæ introductiones ab
officialibus factæ.

Absente Magistro, regentes negocia Reli
giōis ea tractēt cū deliberatiōe cōcilij.

Idem Magister.

17. **S**Tatuimus etiā quòd in absentia Magistri
à conuentu, qui regimini Religionis pro

tempore fuerint deputati, debeāt ardua Religionis negocia ex deliberatione Cōcily tractare, & super his discernere, & similiter officiales remouere, & alios ponere, ac de officijs, commendis & beneficijs prouidere, & remissiones facere ex dicta deliberatione, quæ per scrutinium balottarum seruata forma statutorum sumantur. Quæ autem præter hunc ordinem facta fuerint, nullius roboris censeantur.

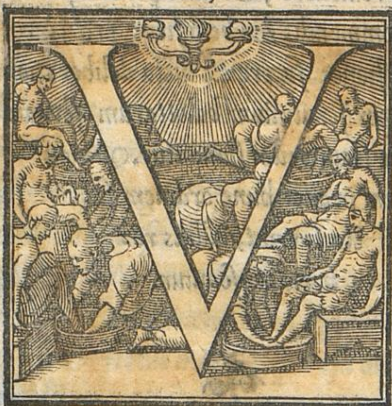

DE ORIGINE BAIU

liuorum.

Consuetudo.

I.

T Magi
ster Re
gimini
atq; gu
berna
tioni or
dinis no
stri ma
turius i
tendere

posset, maiores nostri senatum & Conciliū,
quod Magistro adesset, instituerūt: & uiros
graues titulis dignitatum insignitos senatui
ascripserunt. Hinc orti sunt & instituti in
Religionis primordijs conciliarij nuncupati,
magnus Cōmendatarius, Marefcallus, Hospi
taliarius, Admiratus, Draperius, & Turcopo
lerius,

lerius, qui Baiuliui conuentuales dicuntur: quæ
suarum linguarum præfides existunt.

Qui fratres suppositi sint obedientie
Marescalli.

F. Alphonfus de Portugallia.

Sacer ordinis cætus id expostulat, ut inferior
superiori pareat. Hinc statutum est
quod omnes & singuli fratres tam milites
quàm seruiantes armorum Marescallo obediant: à cuius obedientia exempti sint Baiuliui,
eorumq; locatenentes, Priores, Castellanus
Empostæ, & Baiuliui capitulares, Mares-
gistriq; comites siue socij.

Quod gentes armorum in mari sint suppositi
Admirato, & si Marescallus sit
præfens, eidem pareant.

F. Guillelmus de villareto.

Statutum est quod Admiratus habeat potestatem
super omnes galeas & nauigia
armata per Religionem, quodq; possit retinere
remiges, & galliottes, ac armorum gentes,

eisq; faciat solutionem in aerario: atq; tam in mari q; in terra sint suppositi armigeri maritimi auctoritati Admirati. si uerò Marefcallus erit in armamento, Admiratus et reliqui sint ad mandatum Marefcalli. Et omnes armigeri, qui descendunt in terram stare debent ad mandatum illius quem Marefcallus suo loco deputabit. Cum autem erunt supra mare eundo & redeundo, sint ad præceptum Admirati, nisi Marefcallus adesset.

Idem Magister.

4. **C**um Marefcallus cōgregationes seu Assembleas conuocat & celebrat, ad eas uenire & ipsis interesse Prior ecclesiæ tenetur.

De uexillo Religionis per Marefcallum commendando.

Idem Magister.

5. **M**arefcallus ordinis nostri ex prærogatiua sui officij potest dare & commendare in exercitio armorum cui sibi placuerit

uexillum siue confalonem ordinis nostri. id tamen cum consilio Magistri uel eius locum tenentis facere teneatur.

Idem Magister.

Fratribus delinquentibus pro delictorum 6.
qualitate potū aquæ præcipiat Marescal-
lus in eorum domibus. Quod quidem alius
Baiulius facere non potest, nisi à Magistro
querat.

Quòd fratres in armorū exercitio sup-
positi sint præcepto Marescalli.

Idem Magister.

Si in omnibus obediētia laudāda est, in ar 7.
morum exercitio profectò magnopere cō-
mendanda existit. Igitur in armorum exer-
citio fratres præcepto Marescalli suppositi
sunt, exceptis Baiuliis conuētualibus & ca-
pitularibus, Prioribus, Castellano Emposcæ
& socijs Magistri. Et si Magister erit præs-
sens, tunc Marescallus & alij obediētiæ Ma-
gistri supponuntur. Absente uerò Magistro

eius locumtenenti parere teneantur.

De potestate Admirati super armamētis.

Idem Magister.

8. **A**dmirato ordinis nostri ex sui officij præeminentia omnes fratres & sæculares expeditionis & classis maritimæ submittimus, cui parere debeant, & super his Admiratus potestatem exerceat. Si uero Magister aderit, aut eius locumtenens, tunc Admiratus & reliqui Magistro uel locumtenenti obediant. Illi quoque maritimi homines, qui ad stipendium Religionis exisunt, super eorum solutione quantum spectat ad marinariam, ipsi Admirato subiecti sunt.

De prærogatiua Admirati.

F. Deodatus de Gozono.

9. **Q**vando Religio armabit triremes seu alia nauigia, Admiratus iniunget remigibus & nautis, ut triremes & nauigia conscendant, stipendia quoque ab ærario summet, seu illi quos deputabit, ut remigibus &

nautis exoluantur. Magister tamen pro remigibus & nautis suis suorumq; nauigiorū & triremium sumet necessarios cōmeatus, & quæ opportuna fuerint.

Quòd Baiuliui officiales ab eis deputatos priuare non possint officijs.

F. Philibertus de Nilliaco.

Non decet graues uiros & qui regimini præsunt uariabiles esse. Itaq; nō est permisum Baiuliuis, qui semel in uim suæ præminentiae officiales elegerint, aut constituerint, eos ab officijs sub prætextu alicuius delicti aut aliter destituere: nisi prius per Magistrum & concilium ordinarium declaratum & decisum fuerit, ipsos officiales in exercitio officiorum deliquisse, & propterea priuationem officij incurrisse. Quicumq; Baiulius contra fecerit, subeat poenam quarantenæ, & nihilominus quicquid egerit irritum censetur.

Quòd cōmendatarij uoltæ, granarij, pars

uæ cōmendæ reddant computū quolibet mense magno Cōmendatario.

F. Antonius Fluuianus.

11.

AD conseruationem rerum & bonorum ordinis nostri statuimus, quod Cōmendatarij uoltæ, granarij, & paruæ commendæ de administratis & rebus ad sua officia spectantibus quolibet mense computum magno Commendatario reddere teneantur, & reliqua siue residua manifestare. si autem contra fecerint, seu male & dolosè administrauerint, priuati officijs & benèficijs censeantur, atq; quinq; annos inhabiles ad consequendum cōmendas existant. Omnes quoq; expensas & satisfactiones, quas cōmendatarius uoltæ faciet, in præsentia magni Cōmendatarij (si interesse poterit) uel in eius absentia, Thesaurario generali præsentē, facere teneatur.

De officio magni Baiului uenerandæ
linguæ Alemanicæ.

Idem Magister.

PRæminentias, ac dignitatē pariter, onus 12.
officij magni Baiuliuatus uenerandæ lin-
guæ Alemaniæ ad omnem ambiguitatē remo-
uendam, ad utilitatē & congruam opportu-
namq; custodiam Castelli nostri sancti Petri
in ditione Turcarū situati (in quo certē non
parum pondus honoris & decoris ordinis no-
stri consistit: cum ad ipsum chrislicolæ seruis-
tutis iugo pressi libertatis consequendæ gra-
tia sæpenumero confugiunt: idē quoq; castel-
lum uisitatione & reformatione circa stipen-
diarios, armaq; eorum, ac munitiones eiusdē
castelli, & prouisiones plerunq; egere uide-
tur) Declarantes, et his quidem rebus arduis
prouidere cupientes statuimus, quòd magnus
Baiuliuus conuentualis dictæ linguæ Alema-
niæ Præses, qui pro tempore huiusmodi offi-
cium magni Baiuliuatus gerit, seu eius locū
tenēs anno quolibet semel ad minus, aut pro-
ut necessitas postulauerit, ad dictum castellū

uifitadi gratia personaliter accedere debeat
 trireme Rhodia aut alio nauigio uectus, pro-
 ut ei melius & comodius faciendum uidebis-
 tur. Volumusq; fratres & familiares cum ip-
 so magno Baiuliuo uel eius locutenente uisita-
 tionis causa ad dictum castellum accedentes
 sumptus à comuni aerario percipere, quem-
 admodum fratres & familiares in triremis
 bus ordinis percipiunt.

De modo uisitationis in castello s. Petri.

Idem Magister.

13. **Q**uia in omni rerum executione modus
 & norma potissimè est admittenda :
 ideo in uisitatione dicti castelli exequenda ma-
 gnus Baiuliuus eiusq; locumtenens hunc ser-
 uabunt morè. stipendiatos utiles beneq; ar-
 mis munitos ac paratos eorum in statu et sti-
 pendijs conseruare retinereq; teneantur ac
 debeant. Inutiles uerò & ineptos cassare, et
 à stipendijs remouere, abdicareq; debeant, et
 alios habiles & idoneos loco eorum subroga-

re, ponere & substituere. Quod si utiles & sufficientes stipendiarij aliqui potentes, tamē armis bene muniti non comperiantur, terminum congruum & competentem talibus assignent, in quo armis muniti sufficientes existant: aliās stipendio eis ordinato frustrantur & priuentur.

De restrictione exercitij magni Baiulij.

Idem Magister.

Capitaneum certē & præfectum, qui à nobis dicto castello præficitur & deputatur, meritò ab exercitio dicti officij magni Baiulij exemptum esse conuenit. Ideo statui mus quòd potestas & auctoritas dicti officij ad capitaneum, & eius familiares, & ad illos qui fuerunt in conquesta eiusdem, ac stipendiatos, qui à ciuitate smyrnarū ad ipsum castellum habitandi gratia migrarunt (qui certē à stipendijs destitui non possint, nisi de licentia Magistri) nullo pacto extēdatur: uerū à dicta potestate eximuntur. volumus

tamen ad robur dignitatis magni Baiuliui, q̃
illa quæ per capitulum generale fuerunt or-
dinata, ipsam dignitatem cōcernentia, in of-
ficio & stipendijs plenariam firmitatem ob-
tineant.

Quòd Capitaneus castelli s. Petri præstet
fauorem magno Baiuliuo uisitanti.

Idem Magister.

15. **N**ihil est quod magis status conseruet,
quàm uera illibataq; obediētia. statui-
mus itaq; quòd in uisitatione dicti castelli per
magnum Baiulium seu eius locūtenentē faci-
enda, capitaneus castelli eiusdē, qui pro tēpo-
re fuerit, eidem magno Baiuliuo, aut suo lo-
cūtenenti in dicta uisitatione exequenda obe-
diat, & pareat: consilium quoq; auxilium, et
fauorem præstare debeat, quoties ab ipso ma-
gno Baiuliuo aut eius locūtenente fuerit re-
quisitus. ipsa quoq; uisitatione peracta, cum
magnus Baiulius Rhodum reuersus fuerit,
de omnibus compertis & occurrentibus uer-

bo & scriptis plenariam relationem Magistr
stro faciat.

De horrei comendatario, & probis homi
nibus, & de præeminentia magni

Commendatarij super eo.

F. Ioannes de Laslico.

Circa comineatuum & granorum conseruationem diligens custodia adhiberi
debet, ne per negligentiam pereant. Idcirco
incommoditates uitare cupientes statuimus q
omnia frumenta, hordea, aliq; grana, biscoz
sta, & alij comineatus ad comune ærarium
pertinentia in horreo, loco apto, tuto, & idoz
neo reponantur, & conseruetur sub clausu
ra duarum clauium. Ad ipforum quoq; con
seruationem religiosus probatæ uitæ & ex
pertæ discretionis eligatur in granarij com
mendatarius, qui alteram dictarum clauium
tenebit: Atq; per Magistrum & conciliū or
dinarium duo religiosi idonei & ad hoc suf
ficientes ex diuersis linguis elegantur, qui al

teram clauem custodiant. Talesq; probi homines trimestri duntaxat fungantur officio, intendantq; conseruationi, & distributioni frumenti & cōmeatuum. Computum quoq; de recēptis datisq; teneant, prout per cedulas magni Cōmendatarij ordinatum fuerit: & ipsum computum Magistro et concilio singulo trimestri dare teneantur. Quòd si in huiusmodi distributione augmentatio uel diminutio contigerit, id in cōmodum uel damnum ærarij cedat. Hoc adiecto, quòd granaria & magazeni, ubi prædicta recluduntur, bullentur magni Cōmendatarij bulla. Præfati tamen magazenum unum liberum habeāt, ubi assiduas distributiones facere possint. Cōmendatarij autem uoltæ & granarij stipendium florenorum xxv. tantum pro quolibet annuatim præter tabulam & soldeam ab ærario capiant.

De probis hominibus parue cōmendæ.

Idem Magister.

VT super officio parue cōmendæ diligen- 17.
tius intendatur, statuimus ut per Magi-
strum & conciliū deputentur duo probi re-
ligiosi ex diuersis linguis, qui delicta perquis-
rant, & magno Cōmendatario significant,
quibus illico remedium apponat, aliter ad Ma-
gistrum & concilium deferatur, qui secun-
dum casuum emergentiam prouideant. Am-
plius officiales horrei, uoltæ, parue commen-
dæ, & eleemosynæ quolibet biennio mutari
mandamus.

Quòd Marescallus neminem liberet
à turris custodia.

Idem Magister.

Symma cura uigilatia quoq; adhibenda est 18.
insulæ nostræ custodiæ & excubijs, quæ
tot tantisq; inimicis circūsepta est. iubemus
igitur ut omnes fratres suppositi præeminen-
tiæ Marescalli æqualiter omni seclusa excus-
satione excubias & uigilias, ad turrim depu-
tatam fieri solitas, teneantur perseueranter

exercere. A quo onere Mareſcallus per ſe aut alios liberare et immunem reddere quēpiam non poſſit, ſeu quouiſmodo excuſare: Tamen qui vinum collectæ pro conſuetudine mittūt, hac ſarcina excubiariū exēpti ſunt.

Quod eq̃ paſſagij Mareſcallo præſentetur.

Idem Magiſter.

19. **E**Quos paſſagij Mareſcallo ac duobus religiſis, qui ad hoc deputentur, præſentari iubemus, atq; uolumus. Qui quidem equi, cū apti et idonei pro paſſagio dijudicati fuerint, tunc per ſcribam ærarij in libro ipſius ærarij Mareſcalli iuſſu annotentur.

Probi homines ſuper officio magiſtri ſcutiferi eligantur, & Mareſcallus deſectus corrigat.

Idem Magiſter.

20. **O**Mnem fraudem & negligentia exclu dere cupiētes ſancimus q̃ Magiſter et concilium ordinarium duos religiſos diſcretos eligant, qui intendāt ſuper his quæ per

tenent ad magistri scutiferi officiū, & quæ dicto officio supposita sunt. In quibus si alis quod indebitum inuenerint, illud Mareſcallo ſignificent, qui dilatione ceſſante provideat, remediumq; apponat, & pro caſus exigentia puniat. Quod ſi non fecerit, ad Magiſtrum & concilium reſeratur, qui de remedio providebunt opportuno.

Quod Hoſpitalarius eligat inſirmarium, quem Magiſtro et concilio præſentet.

Idem Magiſter.

PLurimum intereſt, ut exercitio Hoſpitalis 21.
lis & curæ ægrotorum uir prudens & diſcretus deputetur, qui exercitiij inſirmorū ductor, rector, & director exiſtat. Itaq; uolumus & ſtatuiamus quod Hoſpitalarius conuentus noſtri fratrem ex lingua Franciæ, ſi in ea idoneum tali exercitio cōperiat, in inſirmarium eligat, ſi uerò in ipſa lingua ſufficientem non inuenerit, aliquem ex alijs linguis indifferenter pro eius arbitrio in inſir-

marium eliget. Quem sic electū Magistro et concilio ordinario præsentabit. Qui præsentati idoneitatem discutient, ipsum quoq; confirmabunt, uel reijcient, si minus idoneus esset, tunc Hospitalarius de alio providebit ordine prædicto. Infirmarius autem sic electus exercitio huius officij per biennium dūtaxat præerit. Quo finito, Magister & concilium diligenter inquirent de cura, diligentia, & obsequio ab eo in ipso termino præstitis. Quod si bene, & iuste, et laudabiliter seruitijs infirmariæ ipsum intendisse cōperient, pro alio biennio in eo officio confirmari possit. Alias ab officio destituatur, et alius modo prædicto eligatur. Scriba quoq; infirmariæ, sicut infirmarij, biennio quolibet mutetur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

226 **I**Ta tamen quòd ad officium infirmarij eligatur frater seruiens armorum, ut solitum fuit.

De quibusdam prærogatiuis Draperij.

F. Ioannes

F. Ioannes de Laffico.

Statuimus quòd magnus Còmendatarius ^{23.}
aut eius uicegerens, ac procuratores no-
stri còmunis ærarij tempore solutionis sol-
dearum debeant dare & consignare Drape-
rio uel eius locumtenenti omnes & singulos
pannos lanæ, lini, canauassæ, & camelotos
pro soldearum solutione deputatos. Quodq;
Draperius & in eius comitiua Còseruator
generalis distribuât huiusmodi soldeas. Dra-
perius quoq; seu eius locumtenēs interueniat
& adsit contractibus pannorum, telarum,
camelotorum, & canauassorum pro soldeis
soluendis: adsit quoq; spolijs fratrum distri-
buendis.

Quòd Draperius det licentiam scin-
dendi & faciendi uestes.

Idem Magister.

Non licet fratribus obedientie uinculo ^{24.}
laxatis pro suo uiuere arbitrio, sed in
omnibus obedientiam præ se ferre tenentur.

P

DE BAIVLIVIS Tit. x.

ideo statuimus q̄ fratres uestes breues aut longas scindi facere & ordinare, ipsisq; uti non audeant aut præsumant sine Draperij licentia. si quis contra fecerit, de eo Draperius Marefcallo querelā faciat, & delinquēs pœna septenæ, toties quoties contra fecerit, puniatur.

Quòd Turcopolerius nō destituat Turcopulos absq; causæ cognitione.

Idem Magister.

25. **N**on decet, nisi meritò quēpiam ab officio destituere. ideo prohibemus ne Turcopolerius Turcopulos officio priuare de facto absq; causæ cognitione debeat. Quòd si errasse aut deliquisse cōpererit, tales ab officio suspendat, sicq; suspensis in præsentia testium fide dignorum decem dierum terminum assignet: In quo delinquentes corā Magistro & concilio ordinario debeant comparere responsuri obiectis, quo iusticia ministratur. Ipsis uerò delinquentibus termino præ-

fixo non comparentibus per contumaciã of-
ficium auferatur, & alios eorum loco Tur-
copolerius subroget & constituat.

De pastu quem Turcopolerius à Tur-
copulis accipit.

Idem Magister.

IN lustratione et circuitione Insulæ nostræ 26.
per Turcopolerium faciendæ pastum duos
dierum quolibet anno tantum non con-
tinuorum, sed diuerso tempore à Turcopulo
sumat Turcopolerius, ne expensarum onere
subditi nostri nimium grauentur.

De stipendijs Baiuliuorum.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Qui officijs præsumt, ut onere, sic etiam 27.
honore, emolumentoq; frui decet: labor
quoq; præmijs spe consouetur. Baiuliis itaq;
conuentualibus ordinis nostri, cum in conuen-
tu præsentés fuerint, stipendiũ cuilibet scu-
torum sexaginta duntaxat deputamus et as-
signamus, si uerò absentes à conuentu fue-
rint

rint, ipso stipendio careāt. Eorum locatenētes, qui onera albergiarū supportabunt, quadraginta quinque ab ærario recipiant. Prior autem ecclesiæ quadraginta octo. Thesaurarius generalis totidem. Cuius locūtenens medietatem tantum percipiet: nō obstante quocunq; statuto in contrarium faciente.

De Thesaurario generali et eius prærogat.

F. Ioannes de Lastico.

28. **T**hesaurarij generalis ordinis nostri dignitatē linguæ Frāciæ perpetuò ascribimus, qui Baiulivus capitularis esse cēseatur. Is quoq; assiduam residentiam in conuentu facere tenetur, habetq; in custodia bullā ferream cōmunem in sacculo sub sigillis Magistrī & Baiuliuorum, qui sigillare consueverunt, reclusam. In concilijs quoq; aderit, loco & suffragio Baiuliui capitularis gaudebit. In redditione quoq; computorum ærarij unā cum Baiulivis interueniat, & stipendium annuū ab ærario, si frater miles fuerit, seu

ta auri quadraginta octo, si uero armorum
seruiens, aut capellanus, florenos Rhodi cur
rentes centum percipiet.

De praesidentia & ordine Baiuliuo
rum & Priorum.

Idem Magister.

Statuimus q̄ Baiuliui, Priores, & Castel 29.
lanus Empostæ tam in conuentu q̄ extra
sedeant atq; stent in sessione, deambulatione,
& loquutione in concilio & alijs locis, quæ
admodum præteritis temporibus facere &
stare consueuerunt.

Quod donati obediant Baiuliuis.

Idem Magister.

Si fratres ordinis nostri superiori obedire 30.
tenentur, non minus certè donati obsequio
ordinis nostri ascripti superioribus parere
astringuntur. Quare iubemus ut donati des
beant seruire in Albergia in qua fuerunt se
mel recepti, atq; parere in omnibus rebus li
citis & honestis Baiuliuo uel eius uicegeren

ti Albergiæ ipsius. Quòd si contra fecerint, perdant soldeam & mensam, quam ab ærario capiunt: nisi legitima excusatione præpediti fuerint, à Magistro & concilio cognoscenda.

Quòd magnus Cõmendatarius præsentet officiales granarij et parvæ cõmẽdæ.

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

31. **S**tatuimus quòd magnus Cõmendatarius de qualibet lingua fratres sibi bene uisos Magistro et concilio ordinario præsentet pro officijs granarij & parvæ commendæ, quos Magister & concilium acceptent, si sufficere fuerint. si minus idonei extiterint, alios præsentet idoneos, quos Magister & concilium acceptare tenentur.

De Prærogatiuis magni Commendatarij & Admirati super officio Terzinalis & uoltæ.

Idem Magister.

32. **A**d pacificandum differetiam, quæ est in

inter uenerabiles magnum Cōmendatarium
 et cæteros fratres linguæ Prouinciæ ex unâ,
 & Admiratum ac alios fratres linguæ Itæ
 liæ partibus ex alia super officio Tercinalis
 & uoltæ, auditis & intellectis dictis partis
 bus & earum rationibus, dictam differentiã
 determinamus, & per sententiam diffinitiuã
 statuimus & ordinamus auctoritate huius
 præsentis Capituli, quòd de cætero magnus
 Commendatarius debeat & possit ponere et
 eligere Cōmendatarium dictæ uoltæ & Ter
 cinalis, habens talem præeminentia ipse ma
 gnus Commendatarius, sicuti consueuit. Qui
 Cōmendatarius uoltæ teneatur reddere bo
 num computum quolibet mense omnium res
 rum per eum administratarum ante audito
 res computorum, qui per Magistrum & con
 cilium ordinariũ erunt ordinati, & de qua
 libet re computum particulariter conficiat,
 ut statim quid de qualibet re restabit, & qd
 deficiet sciatur. Et qd Admiratus non præ

iudicando dicto officio præfati Cōmendatarij
 Tercinalis) ultra dictum Commendatarium
 possit & debeat ponere unum officialem no-
 minatum probum uirum sibi bene uisum, qui
 possit ædificare intra limites dicti Tercina-
 lis, ad intrandum dictum Tercinale exeun-
 dumq; domum. Qui probus uir teneatur ha-
 bere unum librum, in quo scribat omnes res
 quæ essent emptæ & cōductæ sicuti ferrū,
 ligna, remi, filum, stupa, arma, uela, & alia
 omnia, de quibus debeat onerare dictum Cō-
 mendatarium: & omnes expensæ quæ fient
 quolibet die sint uisæ et uerificatæ per dictū
 probum uirum, aliās non admittantur in cō-
 putis: & quòd nō absit de uolta quolibet die
 quando operabitur pro ærario: & q̄ omniū
 rerum sit factum unum inuentarium, cuius
 copiam teneat magnus Cōmendatarius, unā
 Admiratus, & unam dictus probus uir, qui
 pro tempore erit, augendo & diminuendo,
 quando res augebitur & diminuetur, et om

nia reponantur in tuto loco et competenti, ad eorum conseruationem; Et quòd dictus probus uir & Còmendatarius, quilibet teneat unam clauem magazeni. Insuper eliget dictus Admiratus unum scribam, & deputabit eum dicto officio Tercinalis, qui teneat registrum ad praeceptum Admirati omnium rerum quae sunt intra dictum Tercinale pertinentium ad artem marinariam. Quae non debeant remoueri à locis solitis. Et toties quoties uoluerit dictus Admiratus scire à scriba quae res sint in dictis locis, uel si sint bene custoditae & in bono ordine, possit ad suam placitum facere, & similiter idem magnus Còmendatarius. Et quòd praefatus probus uir & scriba subiaceant iurisdictioni ipsius Admirati, qui eos deponere à dicto officio, & in eodem constituere possit. Et quod omnes cedulae expensarum sint sigillatae signeto dicti magni Còmendatarii, sicut solitum est. Dictus Còmendatarius Tercinalis & uoltae habeat gagia

florenorum xx. & similiter probus uir: scriba autem gagia solita. intelligēdo quod nullo modo possint supra dicti extrahere à dicta uolta Tercinalis aliquid, utputa, remos, stuzpas, uela, & cætera supradicta sine licentia Magistri: nisi fuerit pro armamentis galearū & fustarum Religionis. Dicti autem Comendatarius uoltæ & probus uir mutentur de biennio in bienniu, sicut cæteri officiales.

De institutione Cancellarij noui Baiului.

Idem Magister.

33. **I**NSITUIMUS & creamus alium Baiulium conuentualem, qui octauus sit, et postremū locum post septem alios Baiuliuos conuentuales teneat, & Cancellarius nuncupetur, ipse autem Baiuliuus Cancellarius stipendijs Baiuliuorum conuentualium gaudeat. Et hanc Baiuliuatus dignitatem perpetuò cōcedimus, atq; ascribimus uenerādæ linguæ Hispaniæ. Quam in duas linguas sub una Albergia constitutas diuidimus, q̄ Natio ipsa militibus or-

dinis nostri fulcita sit ornatissimis, & de nostro ordine benemerita. Non præiudicantes per hoc quouis modo nominibus, honoribus, dignitatibus, præidentijs, & præeminentijs, prærogatiuis & utilitatibus aliorum Baiuliuorum conuentualium & linguarum, ac Thesaurarij generalis, cui ex officio incūbit bullā communem ferream custodire: sed singulis prædictis fortiori munimento roboratis, reuocantes, cassantes, & annullantes (consentientibus ad hoc uniuerfis linguarum fratribus) quasuis scripturas, literas, & bullas promissionum, & obligationum dudum quouis modo ratione discordiarum inter septē linguas uigentium confectas: Quibuscunq; statutis, consuetudinibus, usibus, et naturis ordinis nostri, & quibusuis alijs in contrarium facientibus in aliquo non obstantibus.

De electione Cancellarij.

Idem Magister.

VT Baiuliuus Cancellarius nuncupatus 34.

forma qua cæteri Baiuliui ordinantur, eligatur: nec ad ipsius Baiuliuatus apicem quispiã assumatur, nisi scribere ac legere sciat, statuiamus atq; decernimus.

De præeinentijs Cancellarij.

F. CLAVDIVS de la sengle.

35. **S**tatuimus ut Cancellarius uirum doctum & idoneum vicecancellariũ habeat Cancellariæ nostræ exercitio deputatum, & uacante vicecancellariatus officio, duos uel plures fratres ordinis nostri doctos, idoneos, & ad ipsum exercitium sufficientes successiuè Magistro & concilio ordinario præsentet, ex quibus unum Magister & concilium acceptabunt.

De officio Vicecancellarij.

F. Petrus Raymondus Zacosta.

36. **S**tatuimus quòd vicecancellarius prouisionēs quascunq; Cancellariæ expediat, ac more solito signare debeat, & eius fructus, redditus & emolementa recipiat, prout hæc

Et enus Cancellarij recipere consueuerūt. Nec literæ bulla communi plumbari possint, nisi Cancellarius seu eius locumtenens præsens fuerit in concilijs, qui literas bulla communitas duntaxat sub plica gratis signabit, saluo iure senescallatus.

De scripturis Cancellariæ.

Idem Magister.

Quia Cancellariæ scripturæ omnibus ad 37.
iura sua tutanda sunt communes: ideo statuimus q̄ Vicecancellarius absq; alia licetia scripturas & extracta ex libris Cancellariæ petentibus dare, si ad eorū causam pertineāt, saluo iure Cancellariæ teneatur.

De residetia Baiuliuorum conuentualiū.

F. Petrus Daubuffon.

Baiuliui conuētuales tanq; uiri consulas 38.
res Magistro adesse debent, quorum consilio & prudentia negocia ordinis nostri dirigantur. Quare eos abesse à conuentu non decet. sed cum sæpe accadat, re aut tempore

ita postulante, ut quosdam ex illis necesse sit ab ipso conuentu discedere, statuimus quòd hoc casu tres tantum Baiuliui conuentuales secundum gradum & ordinem suum possint à conuentu abire: ita tamen quòd intra annos quatuor à die sui recessus ad ipsum conuentum redire teneantur. Quòd si facere omiserint, eo ipso & absq; alia monitione aut citatione suis Baiuliuatibus priuati censèantur, ad quos alij per Magistrum & concilium ordinarium eligi poterunt.

Electus absens à conuentu in Baiuliũ cõuentualẽ ìfra duos annos ad cõuentũ accedere teneatur, nec magnã crucem assumat extra conuentũ.

F. Ioannes de Homedes.

39. **Q**ui autem absentes à conuentu in Baiulios conuẽtuales electi fuerint, in termino duorum annorum à die suæ electionis numerandorum ad conuentum accedere teneantur. Et interim prærogatiuis et præmi

nentijs Baiuliuorum conuentualium in confe-
quendis dignitatibus et beneficijs ordinis uti
possint. Aliter dicto termino elapso, cessante
iusto impedimento, nisi præsentes in conuen-
tu fuerint, nulla Baiuliui conuentualis præro-
gatiua potiantur. Quinimo dictis Baiuliuatiz-
bus eo ipso sine aliqua citatione, aut moni-
tione priuati censeantur. Et Magister & con-
cilium ad alterius electionem eius loco proce-
dere debeant, salua tamen smutatione lingua-
rum. Adijcientes quòd supra dicti, qui à con-
uentu absentes in Baiuliuos conuentuales ele-
cti fuerint, magnam crucem sibi assumere et
gestare non præsument, donec in cōuentu co-
ram Magistro et cōcilio se præsentaauerint.

Quādo Marefcallus parcere pōt iudicatis.

Consuetudo.

SI Marefcallus fecerit planctam de fratre, 40.
& posuerit eum in iusticia, potest eam
remittere & parcere antequam exeat eccle-
siam, & non post. Et si Marefcallus fecerit

placitam de fratre, fratres possunt precari pro delinquente, & Marefcallus potest parcere ante sonum Campanæ. sed post, uenia reſeruatur Magiſtro uel ſuo locūtenenti. Item ſi Marefcallus uel alius cōmendatarius facit querelam ex mandato Magiſtri, tunc eam nō potest remittere, uel parcere. Et ſimiliter de præcepto factō ex ordinatione Magiſtri.

F. CLAVDIVS de la ſengle.

41. **S**Tatuimus q̄ Marefcallus fratrem aliquē ſmilitem ſibi beneuiſum officio conſaloneriꝝ ſue uexilliferi loco ſæcularis deputare poſſit. Non obſtante quocunq; ſtatuto uel conſuetudine in contrarium faciente.

De linguarū, Baiuliūorū, ac Priorū nūero.

Conſuetudo.

42. **Q**uamuis ordo noſter à ſue originis inſtitutione, cum rerum amplitudinem comparaffet, conſiliarios quosdam titulis dignitatum ornatos Magiſtro aſſiſtentes haberet: neceſſarium tamen uiſum eſt ſuccedenſe tempore,

te tempore, linguas & prouincias distinguer
re & partiri, Baiuliuos ampliare, Priores in
stituire; ut suis limitibus ac ditionibus reli
giosos coarctati, quietius professioni et regimi
ni intenderent. Hinc sequuta est olim & pro
temporum succedentiū opportunitate linguarū
octo distinctio, Baiuliuorum conuentualium
qui linguis præesset ampliatio: ac Priorū insti
tutio, qui prouincijs præsideret, additiq; sunt
quidam tituli, qui Baiuliui capitulares dicun
tur, qui capitulis ascripti sunt, cōcilioq; inter
sunt: Quorum annumeratio hæc est.

Linguae Prouinciæ: magnus Cōmendatarius,
Prior sancti Egidy, Prior Tholose, Baiuliuus
capitularis Manoasce, qui sedet in Magistra
tu fratre iacobo de Milly fuit institutus.

Linguae Aluerniæ: Marefcallus, Prior Aluer
niæ, Baiuliuus capitularis de Lureil, qui sedet
in Magistratu fratre Baptista de Vrsinis
ordinatus est; nunc uerò Baiuliuus Lugduni
dicitur, mutato nomine tempore fratris Phiz

DE BAIVLIVIS Tit. x.

lippi de villers Lisleadam Magistri .

Linguae Franciæ: Hospitarius, Prior Franciæ, Prior Aquitaniæ, Prior Campaniæ, Baiulius capitularis Moreæ iam dudum institutus, Baiulius capitularis Thesaurarius generalis, qui sedente in Magistratu fratre Ioanne de Lastico ordinatus existit.

Linguae Italiæ: Admiratus, Prior Urbis, Prior Lombardiæ, Prior Venetiarum, Prior Pisarum, Prior Baroli, Prior Messanæ, Prior Capuæ, Baiulii capitulares S. Euphemie, sancti stephani prope Monopolim, sanctæ Trinitatis de Venusio, S. Ioannis de Neapoli iam dudum instituti .

Linguae Aragoniæ, Cathalonie, & Nauaræ: Draperius, qui nunc magnus Conseruator appellatur, sedente in Magistratu fratre Ioanne de Homedes sic dictus, Castellanus Empostæ, Prior Cathalonie, Prior Nauaræ, Baiulii capitulares Maioricarum, qui sedente in Magistratu fratre Antonio Fluuiæ

no, & de Casso sedente Magistro fratre Baptistista de Vrsinis instituti fuerunt.

Linguae Angliæ: Turcopolerius, Prior Angliæ, Prior Hybernæ, Baiulius capitularis Aquilæ.

Linguae Alemanicæ: Magnus Baiulius, Prior Alemanicæ, Prior Bohemicæ, Prior Hungariæ, Prior Daciæ, Baiulius capitularis de Brandenburg.

Linguae Castellæ, Legionis & Portugaliæ: Cancellarius, Prior Castellæ & Legionis, Prior Portugalliæ, Baiulius capitularis de la Boueda.

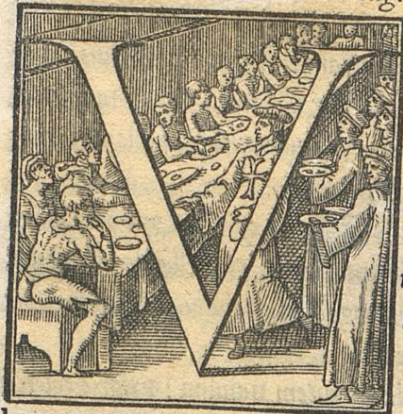
Capitulares autem Baiulii: Prior Ecclesiæ ordinis, Præceptor Cypri, & Preceptor Langonis communes sunt omnibus linguis, Baiulius uerò capitularis Negropontis cōmunis est duabus linguis Aragoniæ et Castellæ ex concordia inter eos habita.

DE PRIORIBVS Tit. xi.

DE LOCVM TENENTIBVS
Priorum.

F. CLAVDIVS de la sengle.

1.

T res or
dinis no
stri me
lius &
diligen
tius ad
ministrē
tur Prio
res &
Castel

lanus Empostæ, cū à suis Prioratibus aut Ca
stellania Empostæ discedent, debent consti
tuere & nominare aliquem fratrem militem
ordinis nostri de ancianis eiusdem Prioratus
sufficientem, idoneum, habilem, benemerentē
& capace ac rerum ordinis nostri expe
rientem Locumtenentem & Vicarium suū.

Qui in eorum absentia Assembleas conuocet
& congreget, & petentibus iusticiam mi-
nistret, in capitulis prouincialibus intersit,
aliaq; omnia circa cōmunia negocia exequa-
tur, quæ ad officium Prioris & Castellani
Empostæ pertinent. Si autem Prior præsens
fuerit, & aliquo legitimo impedimento deti-
neatur, tunc enim capitulis prouincialibus et
Assembleis præsideat Baiuluus, si quis ad-
fuerit, uel frater magis ancianus.

De modo eligendi locūtenentes Priorū.

F. Hugo Reuel.

STatuimus quod Prioribus & Castellano^{2.}
Empostæ in partibus ultramarinis uita
functis, commendatarius in cuius commenda
mortem obierint, duodecim commendatarios
alios, si tot reperire poterit: sin minus quan-
to plures poterunt inueniri in ipso Prioratu
& Castellania Empostæ uiciniores & pro-
pinquiores ipsius cōmendæ congregare &
conuocare debeat. Qui una congregati matuz

ro consilio præhabito aliquem ex fratribus dicti Prioratus et Castellani Empostæ, qui uicem & locum Prioris & Castellani Empostæ teneat idoneum & sufficientem ac illi administrationi & oneri aptiorem eligant. Cui quidem sic electo omnes & singuli dicti Prioratus fratres parere & obedire teneantur, quousq; obitus eius Prioris et Castellani Empostæ ad noticiam Magistri & cōuentus peruenerit, & aliter ab eis fuerit prouisum. Si autem Prior et Castellanus Empostæ extra limites sui Prioratus et Castellani Empostæ in alio quouis loco præterq; in conuentu defunctus fuerit, is quem ipse à Prioratu & Castellania Empostæ discedens locumtenentem seu uicegerentem suum reliquerat, etiam duodecim fratres conuocari procuret, qui electionem locumtenentis, prout supradictum est, faciant.

F. CLAVDIVS de la sengle.

3. SI autem Prior uel Castellanus Empostæ

obierit in aliqua commendarum suarum seu camerarum Prioralium, cōmendatarius proz
 propinquior tali cameræ eodem modo & forma
 duodecim cōmendatarios uocabit, q Prioris lo
 cūtenentē eligant. si uerò Prior de suo Prio
 ratu discedens nullum locūtenentem reliques
 rit, & mortuus fuerit, eo casu aliquis frater
 magis ancianus fratres modo supra decla
 rato conuocet, & cum eis ad electionem los
 cumtenentis procedat.

Nullus frater potest esse locumtenens
 Prioris alieni Prioratus.

Idem Magister.

Sancitum est q nullus Prior possit esse lo 4.
 cumtenens alterius Prioris, aut in alieno
 Prioratu præesse: neq; frater quispiā alius,
 qui non habeat cōmendam in iurisdictione il
 lius Prioratus, in quo uices Prioris geret, &
 sit in eo Prioratu receptus, præterq; in lin
 guis Prouinciæ & Italiæ, ubi Prioratus &
 commendæ sunt communes.

Priores & Castellanus Empostæ ciuilem
& criminalem iurisdictionem & corre
ctionem regularem habet unâ cum Capitulo
prouinciali seu Assemblea in omnes fratres
ordinis nostri, cuiuscunq; qualitatis fuerint,
qui in limitibus suorum Prioratuum aut Ca
stellaniæ Empostæ commorantur, aut in eis
reperi fuerint: qua quidem semper usi sunt,
& uti possunt seruata forma Statutorum no
strorum: Non derogando iurisdictioni cōmen
datariorum in fratres capellanos obedientiæ
& seruientes officij uel stagij, qui in suis cō
mendis obedientiam uel stagium habent, nec
auctoritati & iurisdictioni Prioris Ecclesiæ
conuentus in fratres capellanos à statutis no
stris illi concessæ.

Quod fratres capellani et clerici sub
sint obedientiæ Prioris Ecclesiæ.

F. Guillelmus de Villareto.

Prior Ecclesiæ, qui capellanis & clericis præest, optima ratione in eos iurisdictionem exercet. Hinc est quod fratres capellani & clerici ordinis nostri in conuentu existentes, & qui pro tempore ex partibus ultramarinis in conuentu uenient, sint subditi Prioris Ecclesiæ præceptis, exceptis capellanis Magistris. Prior autem his qui sub eius potestate sunt constituti potest inungere, ut officium Ecclesiæ diligenter celebrent, confessiones audiant, Eucharistiam fratribus & confratribus præbeant, & cætera Ecclesiæ sacramenta administrent: si ea alijs præpeditus negocijs uel causis Prior ipse exequi nequaquerit.

Quod priores in suis prioratibus & commendatarij in suis cõmendis habent iurisdictionem super frat. capellanos.
F. philibertus de Nilliac.

Impunitas plerunq; mali occasionem affert, 7.
& nonnulli ob correctionis absentiam pro-

niores ad delicta comittēda redduntur. Cum itaq; Prior Ecclesiæ conuentus, qui in capellanos delinquentes iurisdictionem exercet, in conuentu assiduam gerit residētiam, propter quod eius absentia obsistente super delictis capellanorum extra conuentum in Prioratibus & commendis degentium cōmodè prouidere & ipsos corrigere, quoties necessarium existit, non potest. ideo, ne occasio delinquendi præbeatur, statutum est quòd Priores & Castellanus Empostæ in Prioratibus suis, et Cōmendatarij in cōmendis quas possident, super fratres capellanos in ipsis residentes iurisdictionem pro delictorum qualitate & correctionem exerceant, toties quoties deliquerint, quemadmodū Prior Ecclesiæ in conuentu facere consuevit. Vbi autem ipsi capellani extra conuentum degentes per Priores & Cōmendatarios suos superiores super eorum delictis admoniti fuerint, et nihilominus perseuerauerint, possunt per Priores corrigi &

puniri, prout fratres milites & seruientes Religionis delinquentes secundum formā statutorum puniuntur. si tamen Prior Ecclesiæ in partibus occiduis ac Prioratibus & commendis præsens aliquando fuerit, ubicunq; personaliter adsuerit, iurisdictionē in fratres capellanos exerceat, eosq; corrigat, visitet quoq; et reformat ecclesias, diuinumq; officiū decenter fieri ordinet, ac defectus corrigat. Non obstantibus supradictis: quæ nullo pacto Prioris Ecclesiæ iurisdictioni, cum præsens fuerit, præiudicium generent.

F. CLAVDIVS de la sengle.

IN fratres tamen capellanos & seruientes 8.
 armorum in conuentu receptos nullus iurisdictionem exercere potest præter Priorem & Castellanum Empositæ cum Assemblée uel capitulo prouinciali, ut in militibus ordinis nostri fieri consuetum est. si quis contra facere præsumpserit, pro inobediente habeatur.

Quòd Priores non habent auctoritatē priuandi fratres habitu, cōmendis, membris uel ancianitate.

Idem Magister.

2. **V**etitum est Prioribus, Castellano Emposite & Capitulo prouinciali ne in quemq; fratrum nostrorum suę iurisdictioni subditorum priuationis habitus, commendę, membri, beneficij, & aliorum bonorum, aut ancianitatis, uel perpetui carceris sententiam ferant. Si quis uerò in eam pœnam incidisse repertus fuerit, Prior, Castellanus Emposte, & Capitulum prouinciale uel Assemelea cōfecto eius processu magistrum & concilium de eo certiores facient: qui prout iustum fuerit prouidebunt. Quod secus factum fuerit irritum sit, & qui contra fecerit pro inobediente habeatur.

De registris faciendis per Priores.

F. Elionus de villa noua.

10. **T**enentur Priores & Castellanus Empo-

ſtæ fieri facere duo regiſtra de ualore omz
nium cōmendarum, domorum, locorum, præ-
diorum, poſſeſſionum, & beneficiorum ſui
Prioratus tam in capite q̄ in membris par-
ticulariter & nominatim. Quorum regiſtroz
rum unum mittatur Magiſtro & cōuentui,
& alterum Priores cuſtodiant. De quibus
etiam Cōmendatarij unum tranſumptum ha-
beant, de his uidelicet quæ pertinent ad com-
mendas quas poſſident.

De archiuis per Prioratus faciendis.

F. CLAVDIVS de la ſengle.

Statuimus ut Priores et Caſtellanus Em- 11.
poſtæ ſub pœna perditionis fruclutū unius
anni ſui Prioratus cōmuni ærario applican-
dorum deputent aliquem locum tutū & ſe-
curum in primaria & principali domo prio-
ratus & Caſtelliæ Em-poſtæ, aut alia quæ
eis ad id commodior & tutior uidebitur, &
archiuum unum conſtrui faciant impenſis tā
Priorum ipſorum & Caſtelli Em-poſtæ q̄

Commendatariorum: in quod reponantur omnia priuilegia, instrumenta, acta, et literæ authenticæ tam Prioratus & Castellaniæ Empostæ quàm commendarum & beneficiorum, quæ in eorum limitibus sunt. Et quod commendatarij dictarum commendarum, qui dicta instrumenta, titulos, priuilegia, aut literas apud se habeant, ea in eundem locum conferre teneantur, & ad id cogantur à Prioribus & Castellano Empostæ per sequestrationem fructuum commendarum & administrationum quas possident, quæ nostro communi ærario applicentur: donec paruerint. Poterunt tamē commendatarij apud se retinere trāsumpta dictarum literarum & priuilegiorum.

De sigillis Priorum.

F. Philibertus de Nilliaco.

12. **A** Deuitandas fraudes et dolos, iubemus
ut Priores et Castellanus Empostæ sigillorum suorum Prioratum impressiones, characteres & sculpturas in cæra in capsu

la bene compacta repositas, ne alterationem recipiant, Magistro & conuentui mittere te-
neantur. Quæ postea in conuentu in loco æra-
ry sub sigillis Magistri & Baiuliuorum con-
uentualium custodiantur: ut his sigillorū cha-
racteribus pro rerum ingruentia ad fraudes
reijciendas uti possint.

De custodia sigillorum Prioratum.

F. Antonius Fluuianus.

Volumus et statuimus quòd sigilla Prior 13.
ratum custodiantur & seruentur sub
secretis signetis Priorum & Castellani Em-
postæ & Cōmendatariorum Capituli siue
Assembleæ prouincialis uel maioris partis ip-
sorum. Et q̄ nullæ literæ aliquo pacto sigila-
lari possint nisi in præsentia Prioris et Com-
mendatariorum in Capitulo siue Assemblea
prouinciali existentium. Quodq; in literis sigila-
tis sub plica quatuor ad minus Cōmenda-
tarij se subscribant. Quòd si secus factū fue-
rit nullius roboris & momenti esse censea-

tur. si autem literæ obligationū per aliquos
Cōmendatarios & fratres factæ fuerint, tal-
les quoq; literæ modo prædicto subscribatur.
Decedentibus quoq; Cōmendatarijs aut fra-
tribus debitoribus, si debita persoluta nō fue-
rint, qui subscripti fuerint ad ea debita pers-
oluenda expresse sint obligati: ne talia debi-
ta in detrimentum cōmunis ærarij quisspiam
facere præsumat.

Quot Priores residere debent in cōuentu.

F. Petrus Raymondus Zacosta.

14. **S**tatuimus quòd tres Priores ordinis nos-
stri secundum gradum uocationis suæ à
Magistro & conuentu faciendæ per bienniu
à die quo in conuentum appulerint incipien-
dum, in eo personalem residentiam facere te-
neantur. Quòd si aliqui contumaces fuerint,
pro dicto biennio quo in conuentu residere te-
nentur, fructus melioris & propinquioris
cameræ prioralis de his quas possident cōmu-
ni nostro ærario applicentur.

Priores

Priores & Baiuliui nō utantur præmi-
nentijs, quousq; diligentia adhibuerit
consequendi earum possessiones.

F. Antonius Fluuianus.

Priores, Castellanus Emposta, & Baius 15.
liui honoribus & præminentijs suarum
dignitatum non gaudeant, donec debitam se
diligentiam adhibuisse de consequenda ipsa-
rum possessione Magistro & concilio authen-
ticè constare fecerint. Quod cum osten-
derint, ad Magistri & concilij dis-
cretionem dictis honoribus uti
poterunt.

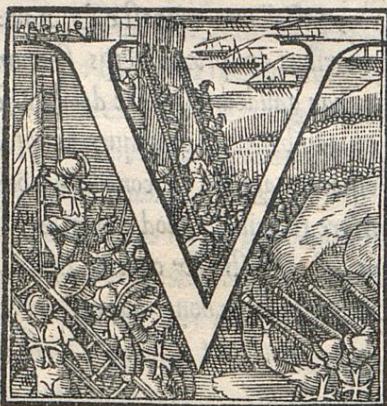

R

DE OFFICIO FRATRVM Tit. xij.

QVOD OFFICIA ORDINIS
nostri fratribus committantur.

F. Philibertus de Nilliaco.

olumus
q̄ offi-
cia ordi-
nis fra-
tribus
nostris
idoneis
cōmittā-
tur, qui
ea exer-

ceant. Si tamen fratres ad ea officia exercenda pro tempore apti non reperirentur, magister & concilium sæculares personas idoneas ad ipsa exercenda ad tempus poterunt deputare.

Quòd frat. seruiētes solita officia exercent.

F. Ioannes de Lastico.

Volumus quòd fratres seruientes armorum officia quæ pro consuetudine sibi spectant, prout sunt uolta, granarium, parua commenda, & alia officia suo statui consue- ta regant & administrent. Frater quoq; miles, qui ea postulabit, reputetur ex eodẽ gradu & ordine fratris seruientis: & nihilomi- nus illud officium assequi non possit, nisi Ma- gistro & concilio ad illud exercendũ aptus & idoneus uideretur. Quibus peractis, per eos quibus spectat probi homines ordinẽtur, qui dictorum officiorum reformationi atten- dant: & qui deliquerit, pro delicti exigẽtia puniatur. Quolibet quoq; biẽnio dicti officia- les mutantur.

De custodia Fortalicionum.

F. Petrus Raymondus Zacosta.

Deputentur ad arcium & fortalicionum nostrorum custodia fratres milites aut seruientes ordinis nostri. Quòd si non repe- riantur, deputentur sæculares fideles &

idonei in fratrum absentia.

F. Baptista de Vrfinis.

4. **S**tatuimus q̄ fratres ordinis nostri præsci-
antur à cōmendatarijs custodijs fortali-
ciorum et castellorum ordinis nostri in par-
tibus occiduis sine damno & onere commu-
nis nostri ærarij.

De honesto uestitu fratrum.

F. Petrus Raymondus Zacosta.

5. **D**ecet uiros religiosos animæ & corpo-
ris mundiciam atq; honestatem summo
studio obseruare. Hinc est quòd districtius
iniungimus fratribus ordinis nostri, ut decẽ-
tes atq; honestos habitus deferant, qui con-
gruere uideantur ueris religiosis. Prohiben-
tes ne de cætero quouis colore excusationis
quæsito audeant portare tunicas uel habitus
indecentes: sed utantur tunicis et habitu lon-
go & decenti, honestè ordinato, cum clamys-
dibus rotundis longis ad minus sub genu, uel
rostratis siue ad punctas uulgariter dictis.

Breui autem ueste quæ sit etiam honesta nõ
 utantur, nisi in itinere, uel in triremibus, aut
 alijs nauigijs, uel in gardijs & custodia for-
 taliorum Religionis. In conuentu autem &
 castello ac extra ad miliare non utantur bre-
 ui ueste, nisi de licentia Magistri aut Mares-
 calli. Qui licentiam non det, nisi urgente ne-
 cessitate, uidelicet, ob exercitium alicuius pu-
 blici officij, aut casu obsidionis, uel parandæ
 ciuitatis ad tuitionem in euentu rumoris bel-
 li. Colores autem omnis generis & speciei
 prohibemus, nisi duntaxat nigrum, griseum,
 uioletum, ac azureum: alio autem colore non
 utantur, nec in tunicis, mantellis, caligis, bire-
 tis, diploidibus & caputijs. Tunicæ autē sint
 aut nigræ, aut uioletæ, aut griseæ, uel azu-
 reæ obscuræ. Tamen uioleto & azureo crux
 affigi non possit, nisi cameloto obscuro dunta-
 xat, aut nigro, aut griseo obscuro. Biretis au-
 tem & caligis tantum niger color permittit-
 tur. Habitus autem cuiusuis generis fuerint,

DE OFFICIO FRAT. Tit. xij.
qui contra præsentem institutionem deferen-
tur, ipso facto ærario applicentur, uel ualor eo-
rum de soldeis defalcetur. Executor autem
contra facientium sit Mareſcallus, & si ne-
gligens fuerit dicti habitus ualor de ſuis ſli-
pendijs defalcetur in ærario: quibus non ob-
ſtantibus huiusmodi habitus colorum ſemper
ærario applicentur, toties quoties portabun-
tur: Et Draperius de contra facientibus fa-
ciat plactam Mareſcallo, qui (ut dictum eſt)
ſit executor. Adijcetes huic prohibitioni ul-
tra prædicta pœnam acriorem cōtra eos, qui
ſeſtreſtre perſeuerauerint illi contra faciēdo,
quòd ancianitatem duorum annorū perdant.
Si autem in his perſeueranter & contuma-
citer continuauerint, reddantur inhabiles ad
commendas obtinendas.

De eodem.

F. Petrus Daubufſon.

6. **D**ecet ut qui dignitate & prærogatiua
Religionis præditus & inſignitus eſt,

DE OFFICIO FRAT. Tit. xij. 132
à sæcularibus habitu separetur et dignoscas-
tur. Adhærentes igitur statutis prædecesso-
rum nostrorum statuimus & ordinamus q̃
deinceps nullus fratrum nostrorum audeat
seu præsumat in conuentu extra exercitium
armorum ferre more sæculariũ cappas, uez-
stes, robas, caligas, diploides, siue porpones,
& sayos (quos bendatos & bigarratos ap-
pellant) ex uarijs coloribus inhonestis: etiam
quòd dictæ diploides siue porpones sint exer-
citio armorum apti. Et prohibentur apertus-
ræ collarium spatularum nuditatẽ ostenden-
tium honestati Religionis contrariam. Atq;
mandatur, ut unaquæq; uestis, diplois, cappa,
caligæ, roba, & sayus sint unius coloris. si
quis autem contra fecerit, pœna septenæ pu-
niatur, & indumenta hanc limitationem ex-
cedentia eo ipso perdat, quæ communi nostro
erario applicentur.

Quòd frat. non egerint mulos aut mulas.

F. Baptista de Vr̃sinis.

R. iij

7. **A**D hoc ut detur occasio habendi & res
 nēdi equos pro tuitione insulæ nostræ,
 nulli fratrum nostrorum in conuentu liceat
 habere aut equitare mulos aut mulas sub pœ
 na quarantenæ: nisi sit Baiulius aut Prior,
 & frater natus annos amplius quinquaginta,
 aut aduersa ualitudine detentus, quæ quidē
 ætas & ualetudo iudicetur per Magistrum
 & concilium ordinarium. De quorum
 licentia frater prouectæ ætatis & imbecillus
 mulam equitare poterit.

Quo fratres in Albergijs gerere se debeāt.
 F. CLAVDIVS de la Sengle.

8. **P**Ræcipimus fratribus nostris ut Baiulios
 uos seu capita Albergiarū reuereātur, et
 honore prosequantur, atq; in ipsis albergijs
 ubi comedunt modeste & temperate se gerant,
 nullamq; turbationem, tumultū aut strepitum
 faciant: sed quiete & in silentio comedant,
 à mensa non surgant, priusq; ab aliquo
 capellano gratiæ Deo actæ fuerint, quas stan-

DE OFFICIO FRAT. Tit. xij. 133

tes audire debeant, nisi legitima causa & im-
petrata à pilerio licentia. Qui contra fecerit,
pro prima uice sit in septena, pro secunda in
quarantena, pro tertia in turri ad uoluntatē
Magistri & concilij.

Quòd fratres in armis se exercean.

Idem Magister.

PRæcipimus fratribus conuentualibus ut 9.
in armis quotidie se exercean, & saltē
die uno qualibet hebdomada, quando in con-
uentu fuerint illi rei uacēt, ut puta ludo sclop-
porum aut ballistarum, aliorumq; cuiusuis
generis armorum.

Quòd fratres quolibet anno confis-
ciant de spropiamentum.

Idem Magister.

STatuimus quòd Priores, Baiului, Cōmen 10.
datarij, & fratres quolibet anno de spro-
priamentum facere teneantur, in quo res &
bona eorum quæcunq; debita etiam & cres-
cita, ac status omnis suarum facultatum con-

DE OFFICIO FRAT. Tit. xij.
tineantur. Qui extra conuentum erunt, il-
lud ad Capitulum prouinciale portare tene-
antur: ut in capsam publicam ad id deputa-
tam clausa & sigillata reponantur. Qui in
conuentu agent, in manibus Magistri aut
procuratorum nostri communis aerarij etiam
clausa & sigillata consignabunt. Quæ
quidem despropriamenta uiuentibus
illis non aperientur.

FORMA ELECTIONIS MA
gistri Hospitalis Hierusalem.

ptima 1.
ratione
ductino
stri an
tecessor
res pru
denter
et cautè
ad Ma
gistri

electionem procedere consueuerunt. In capis
te nāq; & superiore designando atq; eligen
do status ordinis consistit, multumq; refert
qualis tam nobili coetui præsideat, ac Religio
nis administrationem teneat. Hæc igitur nor
ma in Magistri electione à maioribus nostris
sancita, traditaq; seruanda est. Magister cum
gravi morbo implicitum se cognoscit, debet

DE ELECTIONIBVS Tit. xij.

pro ordinis indemnitate bullæ ferreæ & argentæ cuneos, signetum quoq; secretū, quibus uti solet, alicui probo, discreto, & idoneo Religioso cōmendare, aut aliter tuto loco reponi iubere: ne his fraudulentè aliquis uti possit. Quòd si præpeditus ægritudine, aut aliter facere negligeret, qui senescallus præest, id effici procuret & studeat. ipso uita functo, qui ea in custodia habet, illico ad concilium ordinarium deferat, ubi franguntur: ut eorum usus penitus pereat. Demum funeris pompa pro more cum decore & deuotione ordinetur. Qua peracta, congregetur concilium completum, in quo Locumtenens Magistrij eligitur, cuius officium usq; ad electionem præceptoris electionis perduret. Postea de spolio & Magistrij, statu cum diligētia, anteq; ad electionem procedatur, ordinetur. Quibus rebus compositis, dies electionis indicitur. Cum uerò dies indicta aduenerit in aurora signo campanæ publicæ Aßemblea con-

DE ELECTIONIBVS Tit. xij. 135
uocatur. Magisterij quoq; Locutenens ac fra-
tres in conuentu cōmorantes in ecclesia con-
ueniunt, ubi post missarum solemnias peracta
more & loco solito publicarum Assemblearū
Locutenens ipse præsideat. Baiuliui quoq; et
Priores ac proceres pro ordine consueto se-
deant, causa quoq; congregationis Locumten-
entis organo explicata, iubeat omnes fratres
octo linguarum separatè congregari. Qui suo
ordine (excepto q̄ illius linguæ fratres, cuius
Locumtenens esse censetur, ultimo iurent) in
præsentia ipsius Locutenentis seu uicgeren-
tis totiusq; Assembleæ solemniter iuramento su-
per crucem habitus præstito astringantur, q̄
unum fratrem ex sua lingua illic præsentē,
idoneum & probum pro electionario præce-
ptoris electionis & trium electionariorū Ma-
gistri, scilicet, Militis, Capellani, & seruien-
tis armorum eligent. Facta octo fratrum ipso
ordine electione, ipsi octo electionarij reuer-
enter coram Vicegerente comparebunt, ges-

DE ELECTIONIBVS Tit. xiiij.

nibusq; flexis tota Assemblée audiente et cōspiciente tactis sacris Euangelijs iurent, quòd ritè & iustè unum fratrem militem probū, discretum, & idoneū ex tota Assemblée uel ex ipsis in Præceptorem electionis eligent. Hi siquidem iuramento adacti conclauim intrant, ubi Præceptorem electionis eligunt: et demum sic electum Locumtenenti & Assemblæ significant. Qui uerò in Præceptore electionis designatus fuerit reuerenter genuflexo coram Vicegerète compareat, iuretq; sub forma præacta q̃ Præceptoris electiōis officium ritè iusteq; exercebit. Eo ipso uicegerēs Magisterij officio abdicatur, & Præceptor electionis præsidet. Coram quo electionarij octo prædicti iterum iuramentum in præfatā formam præstabunt, quòd unum fratrem Militem, unum fratrem Capellānum, & unum fratrem seruiētem armorum idoneos, probos & sufficientes pro tribus electionarijs aliorum collegarum electionariorū Magistri

DE ELECTIONIBVS Tit. xiiij. 136
nominabunt & eligent. Ipsum quoq; iuramē-
tum Præceptor electionis in manibus uicege-
rentis præstabit, si de numero octo præfatorum
fuerit, aliter enim in Assemblée remanens
præsideat. His completis, octo electionarij
sic iuramento adacti conclauim intrant,
ubi secreto tres huiusmodi electionarios, Militem,
Capellanium, & seruientem eligent. Quibus electis,
Præceptor electionis, ac toti Assemblæ electos significant intimantq;.
Electione triuuiratus, uidelicet, Militis, Capellani,
& seruientis promulgata, octo electionarij officio functi
censentur, ac ipsi tres religiosi Miles, Capellanus, &
seruiens coram Præceptore electionis cœtuq; publico compar-
rentes forma prædicta iuramēto se adigunt,
quod iuste riteq; reliquos electionarios Magistri
hoc ordine eligent, uidelicet, quartum ex
alia lingua q̃ ex suis, & quartus electus modo
præmissio iuramēto adstrictus ad tres accedit,
ipsiq; quatuor quintum, & sic deinceps

usq; ad octo semper ex alijs linguis, ita q; posterior electus pro electione sequentis addatur prioribus. Octo quoq; sic electi nonum eligent, & decimum ipsi nouem, & sic usq; ad numerum xvi. tantum, ita q; ex qualibet lingua sint duo fratres. Facta enim electione octauis, reliqui sumuntur per gradum & ordinem linguarum. Si autem aliquo casu contingente, aliqua lingua his duobus ob defectum fratrum supplere non posset, ex alia sumantur. In eadem autem electione & ex electionarijs possint esse duo capellani, & tres seruientes, & non plures: sed omnino esse debet unus capellanus, unus seruientis ad minus, cæteri uerò milites existent, omnes quoq; legitimo matrimonio nati. Inter hos xvi. electionarios Miles ille triumuir, qui prius ab octo fuit. pro milite electus (qui & electionis Miles uocatur) præsidet. Hic quoq; Magistri electionem cæteris astantibus promulgat. Quilibet quoq; xvi. electionariorum

unico

DE ELECTIONIBVS Tit. xij. 137
unico suffragio utitur, excepto Milite electio-
nis, qui ad euitandam suffragiorum paritatē
in Magistri electione duobus utitur suffra-
gijs; atq; ille frater, qui maiorem suffragiorū
partem, hoc est, qui plura uota obtinet, in Ma-
gistrum electus sumptusq; censetur. Postq;
autem dicti xvi. hac norma fuerint electi, mo-
nitu ac iussu Præceptoris electiōis cōfessionē
sacerdoti peragunt, Missamq; deuotē audiūt,
& Eucharistiam reuerenter recipiunt: ut à
uitijs purgati & diuina gratia illustrati Ma-
gistrum dignum, probum, & uirtuosum eli-
gere ualeant. His quidem peractis, electiona-
rij xvi. coram Præceptore electionis ac toto
religiosorum cœtu assistente humiliter com-
parent, reuerenterq; nudi caput, genua fle-
ctunt, superq; sanctum Crucis lignum sacro
sancta; Euangelia & Missæ præfationē ma-
nibus apposis glibet singulariter unus post
alium alta & intelligibili uoce iuret in hæc
uerba: Ego. N. promitto et iuro per hoc sacra-

tissimum Crucis lignum, ac sancta dei Euangelia, & sacrosancta Præfationis uerba omni reiecto odio, timore, amore, præmij spe, aut inordinato affectu, sed in Deum ac Dominum nostrum Iesum Christum oculos & intellectum dirigens ad diuini Nominis gloriam et laudem, Religionisq; Christianæ honorem et cōmodum, ordinisq; nostri decus & utilitatē ritē, iustē, canonicē, secundum dictamen rectæ conscientie pro facultate iudicij propriæ rationis nominare & eligere in Magistrum Hospitalis sancti Iohannis Baptistæ Hierosolymitani et uniuersi ordinis nostri ex omnibus religiosis ordinis nostri fratribus militibus tam præsentibus q; absentibus unum fratrem militem legitimo matrimonio natum, idoneum, probum, uirtuosum, & sufficientem, Magistrumq; capacem, & ita iuro & promitto, sic Deus me adiuuet & sacratissimum Crucis lignum, sanctæq; scripturæ quas manibus tango, & si contra fecero, in periculum

& damnationem perpetuā animæ meæ esse
 censeatur. Quo peractō lignū osculetur Cru-
 cis, atq; scripturas sacrosanctas. Deinde sic
 omnibus electionarijs iuramēto adactis, Præ-
 ceptor electionis ac omnes et singuli fratres
 Assembleæ super crucem sui habitus promit-
 tant & iurent se pro Magistro & superiore
 admissuros, & ratum ac firmum habituros,
 quem præfati electionarij pro maiori parte
 uotorum elegerint. Dicti enim xvi. electio-
 narij sic iuramēto astricti illico nullos quavis
 de causa alloquētes, aut nutu seu signo quid-
 piam significantes, à conspectu Præceptoris
 electionis & totius Assembleæ discedunt, lo-
 cumq; secretum adeunt, conclauimq; intrant,
 portisq; clausis, ita ut nulli pateat aditus, de
 eligendo Magistro disceptāt. In cōclauī enim
 oēs electionarij pro libero rōnis arbitrio intre-
 pidē, quod libuerit proponāt, mores, uirtutesq;
 ac uitia doceant, de hisq; disceptent. Habitoq;
 diligenti scrutinio, per tacita suffragia (hoc

DE ELECTIONIBVS Tit. xiiij.

est balottas in pixides secreto iniectas) Magistrum eligūt. Pro uno quoq; eorum de quibus disceptatio habita fuerit separato balottetur, prout in concilio fieri solet. Sic qui plura suffragia habuerit in Magistrum electus censetur, quem & nō alium electionis Miles haud dubiō promulgare debeat. Electiōe peracta, electionarij à conclauī discedunt, comparentq; coram Præceptore electionis ac uniueris fratribus cœtu, trinaq; rogatione facta: Si ratum habent, quod egere? terq; affirmantibus gratum habere, tunc electionis Miles alta & intelligibili uoce cæteris electionarijs assistentibus Magistrum nominat & promulgat. si electus affuerit, reuerenter ad altare maius ducitur, ubi super Statutorum uolumine positus manibus promittit & iuramento solemni iurat Regulam, Stabilimenta, & laudabiles ordinis consuetudines se seruaturum, & quod ordinis negocia de consilio procerū reget, ordinabit, & executioni demandabit.

si autem electus absens fuerit, cum ad conuentum uenerit, pari iuramento astringatur, antequam Magistrali gaudeat præeminētia. His peractis, electo absente concilium completum eius uicegerentem eligit, qui usq; ad Magistri aduentum officio fungitur. si electus præsens fuerit, de locumtenente prouidet.

F. Nicolaus Lorgue.

STatuimus quòd fratres ordinis nostri, in 2.
loco ubi electio Magistri celebratur, arma gestare non præsumant. si quis contra fecerit, statim suffragio priuetur, et si de eo plura fiat, habitum perdat.

Quòd electio Baiuliuorū et Priorū fiat per Magistrum & conciliū ordinarium.

F. Petrus Daubusson.

Ex antiqua consuetudine electio Priorum, 3.
Castellani Empostæ, & Baiuliuorum ad Magistrum & concilium ordinarium pertinet. Quapropter prohibemus omnibus ordinis nostri fratribus cuiuscunq; conditionis

DE ELECTIONIBVS Tit. xij.
fuerint, quouis quæsito colore aut prætextu
ad ipsorum electionem aut assumptionem pro-
cedere, aut in talibus cōgregationibus suffra-
gium dare uel interesse. Qui autem contra
fecerint, eo ipso habitu priuati censeantur,
quem nunquam recuperare possint. Eaq; ele-
ctio nulla sit: Electus quoq; , si quouis modo
eam procurauerit, habitu priuetur, prout con-
suetum est: salua tamen semper linguæ no-
minatione.

De modo electionis Priorū et Baiuliuorū.

F. Baptista de Vrsinis.

4. **S**tatuimus q̄ quandocunq; Magister &
concilium ordinarium ad electionem Ba-
iulii conuentualis procedent, postquam au-
diti fuerint qui Baiuluatum more solito pos-
tulant, discussis prius petentium moribus et
uirtutibus per eos qui in concilio aderunt, nō
seruato ordine sed pro arbitrio, per Magistrū
ante usum balottarum iuramentum solemne
super crucem habitus præstitū de Baiuluis,

DE ELECTIONIBVS Tit. xiiij. 140
Prioribus, et assistentibus in concilio pro electione facienda recipiatur, quod uirum idoneum, utilem, dignum, atque præstantiorem, habita potius ad sufficientiam & benemerentiam quam ancianitatem consideratione, Basilium eligent. Et sic per scrutinium balotarum electio fieri debeat. Pariformiter Priorem Ecclesiæ cæterosque Priores et Baiulios capitulares eligi & creari præcipimus, linguarum smutatione pro ueteri consuetudine semper reseruata.

De electione Prioris Ecclesiæ.

F. Iacobus de Milly.

Quanto magis dignitas spirituale cõcer nit, tanto magis in promouendo ad eam dignitatem uiro consideratio habenda est. igitur statuimus quod uacante Ecclesiæ nostræ Prioratu, Magister & concilium ordinariū matura & graui deliberatione ad Prioris Ecclesiæ electionem conueniant & procedant: atque de capellanorum nostrorum omnium lin

DE ELECTIONIBVS Tit. xij.

guarum moribus, uita, doctrina, sufficientia
diligenti discussione habita, unum capellanū
probatæ uitæ, diuinorumq; expertum, peritū,
doctumq; in Priorem assumant & eligant.
Qui electus assiduam in conuentu residentia
facere teneatur. Et si aliqua urgente necessi-
tate extra conuentum mittatur, terminus q̄
citius remeandi à Magistro & concilio ordi-
nario ei præfigatur.

Quod tam præsentēs q̄ absentes eligi
possunt in Priores & Baiuliuos.

F. Antonius Fluuianus.

6. **S**tatuimus q̄ Magister & concilium fra-
tres in cōuentu præsentēs ac etiam absen-
tes ad Baiuliatus, Prioratus, et Castellania
Empostæ dignitatem assumere possint, habita
ratione uirtutis, prudentiæ, sufficientiæ et
meritorum eorum qui sunt eligendi. ita tamē
q̄ (prout est statutum) annos professionis et
residentiæ in conuentu compleuerint.

De ancianitate assumendorum in

Priores seu Baiuliuos.

F. Ioannes de Lastico.

Decens est & necessariū ut qui ad statum ordinis nostri assumēdi sunt, illius peritiam, atq; experientiam rerum nostrarū habeant; idq; fieri nō potest, nisi per multum tempus in eo uersati fuerit. Quapropter statuimus quōd nullus fratrum nostrorum in Baiulium aut Priorem assumi seu eligi possit, qui non annos xv. habitum nostrum portauerit ab eo die numerandos, quo in conuentum primum uenerit, et receptus fuerit, atq; sub uera obedientia nostri ordinis inculpate uixerit.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Dummodo de illis annis xv. decē simul aut per interualla hic in conuentu residentiam fecerit: exceptis his, qui nunc habiles & idonei sunt ad petendas & cōsequendas dignitates, uel intra quinquennium à die publicationis huius statuti, iuxta tenorem ue-

teris statuti habiles et idonei reperientur, qui soli ab obseruatione huius legis excepti sunt.

Quod in petitione dignitatum fratres iniurijs uerbis non utantur.

Idem Magister.

2. **P**robibemus fratribus nostris in petitione dignitatum, competitorum suorum uitia aut errata uel turpe quidpiam quomodolibet publicare, aut allegare, iniurijsq; aut conuitijs alter alterum afficere, neq; quidpiam in eos dicere, quod in eorum uita & moribus notā inurere possit. Poterunt tamen pro iure suo tuendo allegare defectus, per quos tenore statutorum nostrorū à petitione & consequutione dignitatum excludi possūt, utpote debitorum cōmunis aerarij, residētiae non factae, deteriorationis cōmendarum, melioramētorum non factorum, & aliorū huiusmodi. Qui contra fecerit, à petitione sua cadat. si uerò quis uis alius non competitor huiusmodi crimina inter petēdum obiecerit, ipso facto antequam

DE ELECTIONIBVS Tit. xij. 142
ad electionem procedatur, priuatur ancianis
tate duorum annorum.

De electione Procuratoris generalis
in Romana Curia.

F. Iacobus de Milly.

IN quolibet capitulo nostro generali procurator ordinis nostri in curia Romana reuocatus intelligitur: alius itaq; eius loco ab ipso capitulo est subrogandus. Nihilominus, si Magistro & conuentui certis de causis uidebitur, poterunt inter duo capitula de alio pro uidere, priore reuocato. Magister igitur & capitulum generale procuratorem constituentes, diligenter conspiciant & maturè prouideant, Religiosumq; dignum, prudentem, & benemeritum in generalem procuratorem eligant. Qui quidem electus in Romana curia resideat, & honestis uestibus decentiq; ornatu incedat: ordinis quoq; nostri priuilegia, gratias, libertatesq; tutetur: concessionem, donationes, & prouisiones Magistri et conuentus

DE ELECTIONIBVS Tit. xij.
tus defendat: Fratribus rebellibus & inobedi-
entibus resistat & obsistat, ipsosq; cum ri-
gore prosequatur: obediētes uerò foueat, ad-
iuuet, & gratis omni reiecto munere defen-
dat: Magistrum & conuentum certiores de
negocijs reddat. Nec aliud à fratribus no-
stris pro labore exigat, sed communis ærarij
stipendio contentus existat.

De modo eligendi Thesaurariū generalē.

F. Petrus Daubusson.

- II. **S**tatuimus q̄ Thesaurarius generalis ue-
nerandæ linguæ Franciæ Baiulius capitu-
laris eligatur per Magistrum & conciliū
ordinarium modo & forma, qua alij Baiuli
ui capitulares eliguntur, de fratribus dictæ
linguæ tam in conuentu q̄ extra, habito po-
tius respectu ad benemerentiam & sufficien-
tiam q̄ ancianitatem: salua tamen smutitio-
ne ipsius linguæ. Quodq; ipse Baiulius The-
saurarius retento titulo Baiului Thesaurarij
possit è conuentu discedere cum licentia con-

cedenda eo modo, quo alijs Baiuliis capitularibus per Magistrum & concilium completum conceditur, & gaudeat prærogatiuis tã præsens q̃ absens à conuentu, quibus gaudet cæteri Baiuli capitulares. Intellecto quòd habeat custodiam bullæ ferreæ sub sigillis cõsuetis modo solito. In eius autem absentia à conuentu Magister & concilium eligant & deputent locutētem Thesaurarij, qui dictã bullam custodiat: quia in conseruatione ipsius bullæ non paruum pondus existit.

De electione Castellani.

F. Petrus Raymondus Zacosta.

Statuimus quòd officium Castellani detur ^{12.}
per Magistrum et concilium completum,
qui religiosum idoneum & ancianum saltē
octo annorum ad id officium eligant per or-
dinem linguarum: locumtenentem autem Ca-
stellani Magister auctoritate propria ex præ-
eminencia Magistrali eligit,

Forma electionis Castellani.

F. Fabritius de Carreto.

13. **E**lectio Castellani sic fiet, Magister & concilium completum accipient prius in scriptis à Rilerio linguæ, cui per turnum & ordinem id officium spectabit, nomina fratrum ancianorum ad minus annorum octo in conuentu existentium, quæ in dicto concilio legentur, & personarum qualitas examinabitur; deinde cum scrutinio balottarum ex eis unus, qui magis sufficiens et idoneus dijudicatus fuerit, eligitur. Prohibeturque ne lingua de dicto officio smutet, aut fratrum aliquis ad petendum id officium in concilio admittatur. Electus autem coram Magistro & concilio constitutus faciet solemne iuramentum de rectè & iustè omni semota labe officium exercendo. Et hæc electio non præiudicet alijs in asequutione promotionum in Religione.

De electione Capitanei exercitus terre
restris & classis.

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

IN Capitaneo & belli duce summa diligen-
tia & rerum agendarum experientia re-
quiritur. Hinc est quod pro tuitione insulae no-
strae uolumus et statuimus q̄ in electione Ca-
pitanei exercitus terrestris aut classis, quae
fieri debeat per Magistrum & concilium cō-
pletum (ita quod tres partes suffragiorum cō-
sentiant in unum) habeatur potius respectus
ad benemerentiam & idoneitatem q̄ ancian-
nitatem: sine tamen praēiudicio ancianorum.
Ita tamen q̄ si linguae Aluerniae pro Capitane-
neo terrae sufficiens & idoneus reperiatur,
is ad capitaneatū ante alios assumatur. si ue-
rò sufficiens nō reperiatur, alius idoneus pro
illa uice deputetur, sine praēiudicio linguae et
ancianorum. Et sic de capitaneatu classis sta-
tuimus, q̄ si in lingua Italica sufficiens repe-
riatur, classi praepōnatur. si minus, alius pro
illa uice deputetur, sine praēiudicio linguae
& ancianorum ut dictum est.

De electione iudicum Castellaniae.

F. Ioannes de Lastico.

15. **M**agister & concilium ordinarium uir-
 ros probos, integros, & doctos iudices
 appellationum & ordinarium eligāt, qui per
 quodlibet biennium mutari debeant, ne tēporis
 assiduitas sinistri occasionem afferat.

De electione Procuratorum pauperum.

F. Baptista de Vrsinis.

16. **E**ligantur & deputentur per Magistrum
 & concilium cōpletum duo religiosi pru-
 dentes & idonei: qui curā incarceratorum,
 pauperum, ægrotorum, uiduarum & pupillo-
 rum habeāt, eosq; suis in iuribus tueantur et
 defendant: ne dolo, fraude, & penuria defi-
 ciant, & iusticia in suis causis ministretur,
 pro quorum suffragio et præsidio coram Ma-
 gistro & concilio & in quocunq; loco com-
 parere possint: ne calumniā aut iniuriā quos
 quomodo afflictī patiantur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

17. **Q**uorum procuratorū alter sit literatus,
 & stipendium

DE ELECTIONIBVS Tit. xij. 145

& stipendium ab ærario habeat.

De custodia facienda in turri castri

Rhodi per quatuor fratres.

F. Emericus Damboise.

Quia urbs Rhodi in limitibus infidelium 18.
constituta est, oportet diligentia utamur
in ipsius custodia. Igitur statuimus quod ue-
nerandus Marefcallus aut eius locumtenens
de tempore in tempus (prout ei melius uide-
bitur) eligat quatuor fratres diuersarum lin-
guarum, qui qualibet nocte in turri castri Rho-
di continuam residentiam faciant, et per to-
tum annum continuas nocturnas guardias in
dicta turri exerceant: ex quibus unum pro
capitaneo nominabit. Quos ipse ut suos depu-
tatos sæpius uisitabit, & defectus corriget.
Habeatq; auctoritatem inutiles à dicta guar-
dia remouendi, & alios remotorum loco sub-
stituendi. Tamen non est permixtum posse
aliquem in dicta guardia retinere, qui in di-
ctis guardijs supra tribus uicibus defecerit.

T

Quibus quidem fratribus quatuor pro eorum annuo salario & stipendio assignamus summam florenorum Rhodi currentium nonaginta sex, uidelicet, florenos xxiiij. pro quolibet fratre, quod à nostro communi aerario capiet. Et quia hoc stipendiū est ad onus uenerabilium Baiuliuorum conuentualium & capitularium, eorumq; locatenētium, ac Priorum pro tempore Rhodi residentium (excepto Priore Ecclesiæ) & non ad expensas communis aerarij: ideo eius scriba, quando de trimestri in trimestri faciet computum tabularum prædictorum Rhodi residentium, pro æquali parte diuidat dictum stipendium inter prædictos Rhodi residentes, & eorum tabulis demat summam trimestris dicti salarij deputati antedictis quatuor fratribus faciendis guardiam. Et hæc ordinatio executioni mandetur prima die Martij proximi uenturi, & futuris temporibus continuabitur. Cassaturq; & aboletur consuetudo collecta-

DE ELECTIONIBVS Tit. xij. 140
rum dandarum per antedictos uenerandos
Baiuliuos, & eorum locatenentes, ad quas
præstandas amplius non teneantur, nec alij
fratres in conuentu residentes de cæ
tero (prout hætenus fuit ob-
seruatum) grauabūtur
dicta guardia.

T ij

DE COMMENDIS ET ADMIS

F. Remondus Berengarius.

1.

Tatui-
mus &
cōmen-
da &
bona or-
dinis no-
stri illis
fratri-
bus re-
gende

& administranda committantur, qui prudē-
tes, probi, anciani, & benemerentes erunt.

idem Magister.

2. **P**rohibemus q̄ nullus frater duos Priora-
tus seu Baiuliuatus simul tenere possit :
sed unum dūtātaxat habeat, cuius regimini in-
uigilet & insistat.

F. Deodatus de Gozono.

3. **N**on licet Priori uel Castellano Emposta

NISTRATIONIBVS Tit. xiiij. 147
aliquam cōmendā, domū, uel membrum in
alio priaratu (nisi Magistri & conuentus cō
sensus acceſſerit) habere uel tenere. Debet
enim unusquisq; ſuis limitibus contentus eſſe,
ſe, nec promotiones aliorum conuenit impe
dire.

Quas commendas promoti ad Priors
ratus retinere poſſunt.

F. Iacobus de Milly.

BAiuliui ſiue comendatarij ad dignitatem 4.
prioralem ritè & canonicè promoti cō
mendas omnes quas prius tenebant dimitte
re tenentur; retinere tamen poſſunt cameras
magiſtrales ſibi conceſſas, & cōmendas per
eos à ſæcularium manibus recuperatas, illas
etiā quas titulo priuationis alicuius conſe
quuti fuerint.

F. CLAVDIVS de la ſengle.

PROhibitū eſt prioribus cameras prioras 5.
les quouis modo permutare: ſed quas in
Prioratu inuenerint, retinere debebunt.

T iij

Qui filios habuerit, bona ordinis nostri
assequi non possit.

F. Petrus de Corniliano.

6. **S**ancitum est q̄ frater qui ante ingressum
in ordinem nostrum uxorem habuerit, &
ex ea filios genuerit, qui post peractam pro-
fessionem, ac promotionis tempore supersti-
tes fuerint, nullo modo administrationē Prio-
rati, Castellaniæ Empostæ, Baiuliarū, seu
cōmendarum obtinere & habere ualeat.
Quo tēpore frat. possūt asseq cōmendas.

F. CLAVDIVS de la sengle.

7. **S**tatutum est q̄ nullus frater ordinis no-
stri, cuiusuis cōditionis fuerit, cōmendam
de gratia aut de cabimento habere & conse-
qui possit, nisi post sumptum nostri ordinis
habitum et professionem factam quinque an-
nos, nec pensionem aut membrum, nisi tres
annos in conuentu nostro morā traxerit con-
tinuos aut per interualla, ac ius passagij sol-
uerit: Exceptis ijs qui idonei, habiles et capas

ces secundum statuta uetera sunt ad se cabi-
endum, uel cōmendas de gratia obtinendum,
uel intra duos annos proximos à publicatio-
ne præsentis statuti habiles & capaces erūt.
Adijciētes q̄ nullus omnino fratrum nostro-
rum commendam de cabimento, gratia, aut
melioramento obtinere possit, nisi in conuen-
tu præsens fuerit, aut ancianitatem siue ex-
pectatiuam habeat.

Quòd Receptores in Prioratibus gau-
dent ancianitate.

F. Baptista de Vrsinis.

Receptores communis nostri ærarij in 8.
Prioratibus & Castellania Empositæ
à conuentu absentes ancianitatē habere cēn-
seantur. In cuius uim commendas de cabi-
mento, melioramēto, gratia Magistri aut al-
terius obtinere possunt: eas tamen quarum
administratio ob non solutionem iurium no-
stri cōmunis ærarij ablata erit alijs fratri-
bus nullo modo consequi possunt, ad euitandū

DE COMMENDIS Tit. xiiij.
dolum & fraudem.

F. CLAVDIVS de la sengle.

9. **Q**ui causa rei publicæ absunt pro negotijs ordinis missi, durâte sua cõmissiõne uel legatiõne ancianitate gaudet, ac si præsentis in conuentu essent.

De obtinendis literis ancianitatis post adeptas commendas.

F. Petrus Daubusson.

10. **S**tatuimus ut fratres qui Prioratus, Castellaniam Empostæ, Baiuliuatus, uel commendas uigore cuiuscunq; ancianitatis sue expectatiuæ adepti fuerint, in termino unius anni à die exequutionis huiusmodi ancianitatis literas confirmatorias à Magistro et concilio obtinere debeant.

Quo tẽpore frat. meliorare possũt cõmedas.

F. Ioannes de Lastico.

11. **F**ratres qui semel de aliqua cõmeda prouisi extiterint, se de alia meliorare non possũt, nisi prius quinque annos præter mor

DE COMMENDIS Tit. xiiij. 149
tuarium & annatam (quam uacantem dicimus) in cōmenda residentiam personalem fecerint. Cui tamen legi non subijciuntur Baiuli conuentuales, qui in conuentu residere et Magistro assistere astringuntur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Ipsi tamen Baiuli conuentuales se meliorare non poterunt, nisi cōmendā quam sunt relicturi per quinquēnium tenuerint præter mortuarium & annatam uacantis. 12.

Quod frat. tenentur meliorare cōmendas.

F. Petrus Daubusson.

Nullus omnino frater ordinis nostri, qui habet cōmendas de gratia aut de cabimento, possit se cabire aut meliorare, uel Prioratum aut Baiuliatū habere, nisi prius authenticè ostenderit, commendas quas quocunq; titulo possidet se meliorasse. 13.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Idem censemus in membris: aut qui membra possident, sub eadem pœna illa meliorare. 14.

DE COMMENDIS Tit. xiiij.
rare teneantur.

De melioramento per Baiuliuos capitulares faciendo.

F. Petrus Daubusson.

15. **B**aiulii capitulares, qui tenent & habent possessionem pacificam suorum Baiuliuatum capitularium, ipsos Baiuliuatus capitulares meliorare tenentur. Idcirco statuimus quod nullus Baiuliuus capitularis, qui Baiuliuatum pacificè possidet, possit assequi Prioratū aut Baiuliuatum conuentualem, nisi probauerit et ostenderit authenticè se meliorasse Baiuliuatum capitularem quem possidet.

De melioratione camerarum Magistrarum & Prioralium.

F. CLAVDIVS de la sengle.

16. **F**ratres ordinis nostri, quibus Magister suas cameras Magistrales locauerit uel cōmiserit, non poterunt cōmendas de cabimēto aut melioramento aut dignitates adipisci, nisi dictas cameras Magistrales meliorauerit.

rint, nec Priores cōmendam suæ præeminenz
tiæ pertinentem, excepta quinta camera, nisi
melioramenta in suis quatuor cameris Prior
alibus fecerint. Nulli tamen melioratio non
facta obijci possit, nisi post quinquennium à
die perceptionis fructuum, tam in commendis
& Baiuliuatibus q̃ in membris. In cameris
uerò Magistratibus post idem tempus, lapsis
duobus annis ad Magistrum pertinentibus.

De censualibus libellis.

F. Philippus de Villers Lisleadam.

Sancimus ut de cætero nulla melioramenta
pro ualidis approbentur, nisi prius cōmis-
sarij recognoscendis talibus meliorationibus
præpositi iuramēto medio in acta publica re-
dato profiteantur se uidisse integros & di-
ligenter confectos pro regionis ubi fiunt usu
censuales libellos (quos papyros terræ quidā
uocant, alij recognoscentias, nonnulli cabreu-
ationes, seu apeamentos) tam cōmendæ q̃ Ba-
iuliuatuum, camerarum Prioralium, et mem

DE COMMENDIS Tit. xiiij.
brorum ab eis dependentium.

F. CLAVDIVS de la sengle.

18. **A**Tq; camerarum Magistralium.
Moderatio præcedentis statuti.
idem Magister.

19. **Q**ui quidem censuales libelli renouari
debent xxv. quoq; anno. Quòd si alijs
quo casu acciderit quòd Priores, Castellanus
Empostæ, & Cômendatarij propter aliquas
legitimas causas eos conficere non potuerint,
utpote quòd eorum confectio cederet in detri-
mentum cômendarum seu prioratum, si de
eo authenticè constare fecerint in actis sua-
rum meliorationum, tunc in arbitrio Magis-
tri & concilij erit super id prouidere, prout
æquum uidebitur.

De côméd. de gratia per Magrûm cõferendis.
F. Petrus Raymondus Zacoſta.

20. **M**agister quolibet quinquennio unâ tan-
tum cômendam, quam eligere uoluerit,
cuius administratio uacauerit in cõuentu uel

DE COMMENDIS Tit. xiiij. 151
extra, in quolibet Prioratu & Castellania
Empostæ fratribus in conuentu residentibus
de gratia cōmittere potest. Adijcentes quod
si primo quinquennio cōmendā non concess
serit, in secundo quinquennio duas cōmendās
concedere possit, ita ut quolibet decēnio duas
cōmēdas dūtaxat modo præmisso in quolibet
Prioratu et Castellania Empostæ cōcedat.

De eodem.

F. Petrus Daubusson.

STATUIMUS q̄ quotiescunq; administratio 21.
alicuius commendæ uacauerit ad disposi
tionem Magistri secūdum formam statuti de
gratijs Magistralibus, Magister pro tempore
existens dictam cōmendā alicui cōmenda
tario dare possit, qui dimittat (si Magistro
placuerit) unam ex cōmēdis quas possidebat,
& loco dimissæ tenebit illam quam ei conce
det Magister, sub eo titulo quo dimissam pri
mò tenebat, et dimissam cōmendā de gratia
secūdū formā statuti de gratijs Magistralibus

DE COMMENDIS Tit. xiiij.
ordinātis Magister alteri concedere possit.

De gratijs Prioralibus.

F. CLAUDIVS de la sengle.

22. **C**onsuetum est, ut Priores & Castellanus
Eius Epistolæ uno quoque quinquennio à
die promotionis eorum numerando unam cō-
mendam dūtaxat sui prioratus alicui fratri
anciano & benemerito concedere possint.

Quibus fratribus commendæ concedi
debent per Priores.

F. Ioannes de Lastico.

23. **S**tatuimus q̄ Priores & Castellanus Em-
pistolæ cōmendas, quæ suæ dispositioni se-
cundum formam statutorum nostrorum per-
tinent, fratribus concedere non possint, nisi
illis qui in conuentu recepti fuerint, & pas-
sagium ærario exoluerint. Aliàs huiusmodi
dispositio nulla censeatur, & cōmendæ præ-
ter hunc ordinem concessæ Magistro & con-
uentui prouisio spectet. Qui secundū laudabi-
les ordinis consuetudines eidem prouideāt.

DE COMMENDIS Tit. xliij. 142
De modo cōcedendi cōmendas per Priores.

F. CLAVDIVS de la sengle.

IN concedendis cōmendis à Prioribus & 24.
Castellano Empostæ hic modus seruari so
let. Quolibet quinquennio, si à festo natiuita
tis sancti iohannis Baptiste ad aliud proximè
sequens administratio plurium cōmentarum
extra conuētum uacauerit per mortem duo
rum aut plurium cōmentariorum, primum
Magister, si tunc ad eum pertinebit, sua gra
& præeinentia utetur: deinde conuentus:
postmodum uerò Prior et Castellanus Empo
stæ: & ut clarius dicatur: si uacauerit una,
ad Magistrum pertinebit: si duæ, una ad Ma
gistrum, & altera ad conuentum: si plures
q̃ duæ (mortuis pluribus cōmentarijs ex
tra conuentum, & in limitibus linguæ de
qua Prioratus erit) post magistrum, & con
uentum, Prior & Castellanus Empostæ de
earum una pro sua præeinentia dispos
nent: elapsis tamen prius mortuario & an.

nata uacantis Prioratus aut Castellanie Em-
postæ. Si aliter fecerint, concessio & disposi-
tio eorum nulla sit, & pro illo anno tali sua
præeminentia & facultate disponendi pri-
uati censeantur.

Quòd Priores in cōcedendis cōmendis nō
possint quicq; retinere aut accipere.

F. Antonius Fluuiianus.

25. **P**ROHIBEMUS quòd Priores & Castellanus
Empostæ in dispositione commendarum,
quas in uim suæ præeminentie concedunt,
membrum uel domum earundem retinere nō
possint, aut quouis modo ualeant: uel pro di-
cta gratia mobilia bona aut immobilia reci-
pere præsumāt. Si contra fecerint gratijs et
præeinentijs prioralibus pro illo anno pri-
uati censeantur, & nihilominus dispositio fa-
cta expiret, talisq; cōmenda ad dispositionem
Magistri & conuentus perueniat.

Quòd Priores cōmendā suā dispositioni
spectantē cum alia permutare possūt.

F. Iacobus

F. Iacobus de Milly.

STatuimus quòd cōmendā ad dispositionē 26.
Prioris secundum statutorum nostrorum
formam pertinentem Priores et Castellanus
Empostæ alicui Cōmendatario commendam
tenuioris ualoris tenenti cōcedere possint, qui
eam in potestate Prioris resignet, et eam quæ
sibi concedetur sub eo titulo, quo primam te-
nebat possidere debeat. Resignatam quoq; in
manu Prioris commendam Prior ipse alteri
committat, & ille cui committetur, ipsam
de gratia Prioris teneat, saluis semper cra-
rij iuribus.

De quinta camera per Priores retinēda.

F. Remondus Berengarius.

Prioribus Castellano Empostæ facultatē 27.
atq; auctoritatem concedimus, ut ultra
quatuor cameras Priorales aliquam commen-
dam pro quinta camera de cōmendis suæ dis-
positioni spectantibus sumere, acceptare
& retinere possint: ut condecencie status

DE COMMENDIS Tit. xiiij.
eorum commodius consulatur.

De cōmēd. in qbus est iurisdīctio sanguīs.

Idem Magister.

28. **S**apientiae ac probitati Magistri Baiulios
rum quoq; & procerum concilij ordinarij
eorumq; discretionī remittimus, atq; cōmen-
das in qbus iusticia sanguinis exercetur fra-
tribus capellanis ordinis nostri cōmittendi au-
thoritatem damus. Hi nanq; casu contingen-
te ordinabūt & de talibus pro suo arbitrio,
personarum & rerum qualitate pensata, dis-
iudicabunt.

F. Philippus de Villers Lisleadam.

29. **P**ermissum est Cōmendatario cōmendam
de cabimento tenenti eam retinere pro
suo melioramento, dummodo authenticè con-
stare fecerit, more solito nostri ordinis se illa
lam meliorasse.

F. CLAVDIUS de la Sengle.

30. **E**rit autē ei liberum illa acceptata pro me-
lioramento, factis denuo alijs melioramē-

DE COMMENDIS Tit. xiiij. 154
tis, et transacto etiam quinquennio aliam pro
suo secundo melioramento acceptare.

De resignationibus.

F. Iacobus de Milly.

STatuimus quod nullus frater ordinis nos^{31.}
stri cōmendā, quam habet de cabimēto,
gratia, uel melioramēto, aut alio quouis modo
resignare, aut ei cedere possit, nisi in manib^{us}
Magistri & conuentus duntaxat. Aliter
resignatio nulla prorsus censeatur.

De poena resignantium.

F. Petrus Daubusson.

PRæter id, qui tales resignationes fecerit,^{32.}
eo ipso poenam priuationis cōmendarum,
membrorum & aliorum bonorum quæ possi
debit incurrat. De quibus per Magistrum et
conuētum prouideatur, monitione citationeq^{ue}
reiecta, quando de resignatione non ritē pa
trata constiterit: & nihilominus resignatio
nes contra formam statutorum factæ nullæ
censeantur.

DE COMMENDIS Tit. xiiij.

De statu cōmendarum relinquendo.

F. Antonius Fluuianus.

33. **V**olumus & mandamus q̄ commendatarij ad alias commendas per melioramentum se transferentes commendarum quas dimittunt statum integrum in eis, sicut res pererint, dimittāt. Quòd si contra fecerint, & ablata non restituerint intra annum, tūc eo ipso priuati sint cōmendis, & alias habere termino quinquennij non possint.

De permutatione cōmendarū aut mēbrorū.

F. Philibertus de Nilliaco.

34. **P**rohibemus & interdicimus prioribus & Castellano Empostæ quòd permutationes cōmendarum aut membrorum in Prioratibus à quibusuis commendatarijs aut fratribus non recipiant, aut quouis modo facere præsumant. Si autem nonnulli permutare cōmendas aut domos desiderauerint, Priores et Castellanus Empostæ de tali permutatione, ac fratrum ætate, & commendarum ualore

& qualitate Magistrum & conuentum literarum authenticis reddant certiores. Qui de huiusmodi permutatione clarius informati, & de ipsa in lingua cuius fratres esse censentur permutantes discussione & deliberatione habita, si lingua tali permutationi consenserit, tunc eam Magister & conuentus confirmet, & per Priorem executioni mandetur: aliter uero non. Si autem Priores & Castellanus Emposta & alij superiores contra fecerint, redditibus unius anni Camerarum Prioratum & commendarum priuentur, qui rario applicetur. Et nihilominus quicquid praeter huiusmodi seriem institutionis factum fuerit, nullius roboris esse censeatur. Si uero commendatarij & fratres praeter hanc formam commendas aut domos permutauerint, et possessionem commendarum adipisci praesumpserint, priusquam Magister et conuentus atque lingua permutationem confirmauerint, ratamque habuerint, eo tunc ipsis commendis & domibus de quibus

facta est permutatio priuati sint, & de eis
Magister & conuentus prouisionem faciant,
fratribusq; ancianis & bene merentibus cō-
cedāt, nec alias cōmendas ipsi cōtra facientes
usq; ad lapsum quinquēniij habere possint.

De unione mēbrorum & cōmendarum.

Idem Magister.

35. **P**Rioribus & Castellano Empostæ aucto-
ritatem & facultatē damus uniendi, an-
nexandi, & incorporandi adinuicem duas cō-
mendas parui ualoris & tenuis redditus cū
consilio & consensu capituli prouincialis, &
non aliter. Quæ tamen uniones præiudicium
ærarij iuribus nullo modo generent. Etiā ipsi
Priores & Castellanus Empostæ: quia plura
mēbra reperiuntur, quæ sunt distantia à suis
capitibus, quare cōmendatarij cōmendæ eor-
um regimini uacare non possunt: ideo huic
incommoditati obuiare cupientes, illis permitti-
mus ut possint & ualeant cum capituli pro-
uincialis consensu & deliberatione illa mem-

bra dispersa & à capitibus longinqua unire alijs cōmendis propinquieribus. Et q̄ cōmendæ quæ tales uniones recipiēt iuribus aerarij onerentur pro rata ualoris membrorum unitorum. Aliæ autem commendæ à quibus sunt separata ipsis iuribus pro rata liberentur. Quæ quidem uniones sortiri debeant effectū quandocūq; à die unionis quo unita sint administratore caruerint. In uim quarū unionū prouisi de commendis possessionem unitorum sumere possint.

Quòd sine dilatione procedatur ad smutationem commendarum.

F. CLAUDIVS de la sengle.

STatuimus ut statim postq̄ Magister & 36.
conuentus legitimè certiōres facti fuerint de morte alicuius Prioris, Baiulii, & Com mendatarij debeant procedere ad smutationē Prioratus, Baiuliuatus & cōmendæ, & ad ministratiōem illorum prouidere. Et ne super huiusmodi certioratione dubium oriatur, in

telligimus si certiores facti fuerint per literas Prioris, Receptorum, uel procuratoris Prioratus ubi mortem obierit, aut alicuius fratris ordinis nostri, qui se illum uidisse mortuum scribat: Dummodo ad eum nihil pertineat: uel per eius affirmationem si ad conuentum uenerit, & etiam per instrumentum authenticum manu publici notarii aut iudicis legitime confectum.

De incapacibus ad consequendas commendas.

Idem Magister.

37. **Q** Vicumque tempore smutationis alicuius Baiuliuatus, Prioratus, dignitatis aut commende illius consequendi quouis modo & ex quauis causa incapax existat: etiam si postea ad id capax & habilis factus fuerit: Tamen ipsum Prioratum, Baiuliuatum, dignitatem aut commendam pro ea uice nulla ratione aut pacto obtinere poterit. Idem quoque erit, si eodem tempore non petierit.

De concedendis membris.

Idem Magister.

Licet Prioribus & Castellano Empostæ 38.
de qualibet Prioratus sui camera conce-
dere unum mēbrum tantū, et Baiuliuo de suo
Baiuliatu, cōmendatarijs uerò de cōmendis
duntaxat, quas de melioramēto tenent: de cō-
mendis uerò de cabimento uel de gratia Ma-
gistri, linguæ, uel Prioris commendatarij nul-
lum membrum dare poterunt.

F. Philippus de Villers Lisleadam.

Dummodo commenda de qua conceditur 39.
membrum aureos siue ducatos quadrin-
gentos annuos cōmuni æstimatione reddat, et
mēbrū cōmendæ quintā partem nō excedat.

F. CLAVDIVS de la sengle.

In Prioratibus tamen Cathalonix & Nas 40.
uarre sufficiet quòd cōmenda reddat aus-
reos seu ducatos ducentos.

Quòd tempore mortuarij & uacantis
non concedantur membra.

F. Petrus Daubusson.

41. **S**tatuimus quòd quicumq; frater ad alium Prioratum, Castellaniam Empostæ, aut cōmendam secundum styllum Religionis, et statutorū seriem se conferre uoluerit, pendente tempore mortuarij et uacantis Prioratus, Castellaniæ Empostæ aut cōmendarum ad quas se transferre proponet, nō possit de Prioratu, Castellania Empostæ aut cōmenda, quos dimittere uel acceptare decreuerit, membrum uel membra concedere. Quòd si fecerit, concessio eo ipso nullius roboris sit, & irrita censeatur.

De moderatione concessionis mēbrorū.

Idem Magister.

42. **C**oncessio autem membrorum fieri debet de membris longinquis à capitibus cōmendarum, & si aliter factum fuerit, nullius sit roboris, etiam si esset confirmata per capitulum prouinciale, & quòd ex una cōmenda unum membrum duntaxat concedi possit, et uno concessio non possit cōcedi aliud, quoz

DE COMMENDIS Tit. xiiij. 158
usq; dictum membrum fuerit reductum ad
commendam.

Quod commendatarij non retineant fructus
et membrorum à se concessorum.

F. philippus de villers Lisleadam.

SI cōmendatarius suæ cōmendæ membrum 43.
aliquod conferens illius fructus ullo pacto
sibi exceperit, reseruauit, uel retinuerit, is
(præterq; q̄ talis prouisio ipso facto sit nul-
la) totius cōmendæ fructibus continuo trien-
nio priuetur cōmuni ærario applicandis: &
acceptans dictum membrum per totidem an-
nos nec commendam habeat, nec officium ul-
lum gerat.

De Pensionibus.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Consuetum est ut nullus pētionem super 44.
cōmendis constituere possit præter Ma-
gistrum, & eos quibus per capitulū generale
nominatim & in specie id concessum fuerit.
Nec pensio dari poterit de commenda de qua

DE COMMENDIS Tit. xiiij.
mēbrum uel alia pensio alicui data fuerit.

F. Ioannes de Homedes.

45. **E**tiam si de gratia linguæ, uel Magistri beneficentia id fieri contingeret.

De forma concessionis membrorum.

F. Iacobus de Milly.

46. **D**olos & fraudes euitare uolentes statui-
mus q̄ Prior, Castellanus Empostæ,
& capitulum prouinciale huiusmodi mēbra
uel domos per cōmendatarios concessa ad tē-
pus uel ad uitam fratribus aut donatis ordi-
nis nostri, iuribus ærarij reseruatis, cōfirmare
possint. Quæ quidem confirmatio sigillo
cōmuni Prioratus roboretur: quæ tamen fieri
non possit, nisi cōmendatarius & frater
seu Donatus, cui concessio facta fuerit, coram
capitulo prouinciali et Priore prius personali-
ter compareāt. Vbi iuramētum solēne præ-
stare teneātur, quòd in huiusmodi concessio-
ne fraus, dolus, aut circūuentio non interces-
serit. Frater qui in conuentu erit per procu-

DE COMMENDIS Tit. xiiij. 159
ratorem adesse possit, & supplere per procura-
ratorem quod per præsentia efficeret. Quic-
quid autem contra hunc ordinem factum atque
confirmatum fuerit, nullius momenti esse
censeatur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

EAdem forma seruetur, cum huiusmodi mem- 47.
bra in liguis aut Prioratibus conceduntur.
Quod non dentur membra aut præ-
dia secularibus.

F. Petrus Daubusson.

STATUIMUS quod Priores Castellani Empor 48.
stæ in capitulis seu Assembleis provincia-
libus uel extra, & commendatarij & fratres
commendas, membra, prædia, aut possessio-
nes uel pensiones Prioratuum, Castellaniæ
Emporstæ, seu commendarum secularibus aut
alijs personis extra nostrum ordinem de-
gentibus cuiusvis conditionis fuerint, nul-
lo pacto concedere, aut permutare uel cam-
biare cum eis possint. Nam ipsis id agendi

potestatem & auctoritatem denegamus atq;
interdicimus. si quis autē contra fecerit, cō-
mendis & beneficijs eo ipso priuatus censca-
tur, & per decēnium alia consequi non pos-
sit: et nihilominus concessio, donatio, aut per-
mutatio nullius ualoris existat.

Quòd membra per mortem ea possiden-
tium ad capita reuertantur.

F. Fabritius de Carreto.

49. **A**NTIQUÆ consuetudini ordinis nostri ad-
hærentes declaramus, q̄ contingēte cas-
su obitus possidentium membra commendarū
ipsa reuertuntur & redintegrantur commē-
dis à quibus dependent, tanq̄ eorū capiti, res-
ferendo singula singulis. Cui quidem capiti
præfata mēbra reuniuntur, incorporātur, &
in pristinum statum reducuntur.

De bonis recuperatis per frat. à sæcularib.

F. Elionus de villa noua.

50. **S**TATUIMUS quòd si quis frater ordinis no-
stri recuperauerit, & ad obedientiam or-

DE COMMENDIS Tit. xliij. 160
dinis nostri reduxerit commendas, redditus,
prædia, & possessiones per sæculares, aut
alienas à nostro ordine personas occupatas
& detentas, talia bona recuperata fratri
recuperanti per Magistrum & conuentum
concedantur ad uitam, nec de talibus com-
mendis aut bonis recuperatis teneatur sol-
uere responsiones communi ærario, nisi illud
quod prius sæculares exoluebant.

De eodem.

F. CLAUDIUS de la sengle.

SED prius monēdi sunt Cōmendatarij, quos
rū cōmendis bona per sæculares occupata
uel detēta pertinet, ut dicta bona recuperēt.
Qui uoluntatē suam super eo intra bimestre
declarare tenebuntur Magistro & concilio
uel Priori aut capitulo prouinciali, an uelint
ea recuperare. Quòd si declarauerint se uel-
le recuperare, debent intra annum à die des-
clarationis suæ mouere & intendere litem
occupatoribus aut detentoribus bonorum ips

DE COMMENDIS Tit. xiiij.
forum, si ea aliter reddere nollent. Quòd si
non fecerint, liceat unicuiq; fratrum nostro-
rum auctoritate Magistri & conuentus uel
Prioris aut Castellani Empostæ & capituli
prouincialis illa persequi et recuperare.

Quòd bona acquisita uiciniori com-
mendæ applicentur.

F. Remondus Berengarius.

§2. **S**tatuimus q; omnia bona stabilia elargita
per sæculares personas fratribus ordinis
nostri seu acquisita per eosdem nullo modo
uendi aut distrahi possint absq; expressa Ma-
gistri et Capituli generalis licetia: Quinimo
post talium fratrum decessu dicta bona ap-
plicentur illi Baiuliæ seu cõmendæ in cuius
limitibus sita sunt, etiam si fratres mortem
obierint aut moram traxerint alibi q; in dis-
cta cõmendæ. si autem dicta bona constituta
non essent in limitibus alicuius commendæ,
quòd tunc propinquiore ac uiciniori commen-
dæ uniantur. Quibus quidem bonis imponas-
tur

DE COMMENDIS Tit. xliij. 161
tur onus communi nostro ærario exoluens
dum.

De censibus à fratribus emptis.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Quia sæpe contingit, ut fratres nostri 53.
sponte uel coacti emant census seu an
nuos redditus, qui ad libitum uendentium
aut aliter redimi possunt, fuit dubium an di
cti census haberentur pro stabilibus uel mo
bilibus. Nos id dubium tollere uolentes de
claramus quòd huiusmodi census seu annui
redditus empti in perpetuum, de quibus in
strumentum gratiæ factæ uenditori de eis
luendis & redimendis non ostenditur, loco
bonorum stabilium habeantur, & pro talibus
propinquiore commedæ applicentur. Vbi uerò
monstrabitur instrumentum gratiæ supraz
dictæ, pro bonis mobilibus censeantur, et pro
talibus post mortem emptoris ærario appli
centur. Quòd tam de acquisitis q̃ de acquiren
dis intelligi debet.

DE COMMENDIS Tit. xiiij.

De prouisione beneficiorū ecclesiasticorū.

Consuetudo.

54. **P**Riores in suis cameris Prioralibus, Baiu-
liui & Cōmendatarij in suis commendis
habent prouisionem uel præsentationem bene-
ficiorum ecclesiasticorum cum cura anima-
rum, uel sine, à suis cōmendis dependentium;
nisi id priuilegio uel consuetudine ad alios
pertineat.

De eodem.

F. Ioannes de Homedes.

55. **T**Amē si dicta beneficia ecclesiastica per
mortem uel resignationem, priuationē,
aut alio quouis modo in conuentu uel extra,
ubi fuerit Magister, uacauerint, eorum proui-
sio uel præsentatio ad eum ex consuetudine
pertinere debet, etiam si ad ea per electionē
quis assumi deberet: Nisi talia beneficia pro-
cabimentis essent assignata, aut dari con-
sueuerint.

De eodem.

ET si contigerit tempore mortuarij & ua 56.
cantis, priusq; administrationi Prioratus,
Castellanice Empositæ et cōmendæ huiusmodi
fuerit prouisum, et donec Prior, Castellanus
Empositæ, Baiuliuus, et Cōmēdatarius posses-
sionem administrationis cōsequuti fuerit, &
præsentes fuerit, uel de procuratore sufficien-
te, aut uicario legitimo ad huiusmodi benefi-
cia cōferēda uel ad ea præsentiādū prouide-
rint, in cōmendis Prior & Castellanus Em-
positæ, & in eorum defectu Receptor nostri
cōmunis ærarij conferre uel præsentrare de-
beant. Quibus per hoc statutum plenā facul-
tatem, et expressum mandatū ad id damus.

idem Magister.

STatuimus ut omnia beneficia ecclesiastica 57.
nostri ordinis, quorū collatio aut præsens-
tatio ad nostrum ordinem pertinet, nullis cō-
feratur, aut nulli ad ea præsentiētur, nisi sint
fratres ipsum ordinem professi.

Quòd fratres non impetrèt cōmendas aut
beneficia extra ordinem nostrum.

F. Antonius Fluuianus.

58. **S**ancimus q̄ nullus frater ordinis nostri
cuiuscunq; conditionis fuerit clam uel pa-
lām directē uel indirectē per se uel per aliū
impetret aut petat Prioratus, Castellaniā
Empostæ, cōmendas, dignitates, officia, benefi-
cia, domos, prædia, & alia bona nostri ordi-
nis à quibuscunq; personis, nisi tantum à Magi-
stro & conuētū et Religiosis ipsius ordinis
secundum formam statutorum. si quis autem
aliter impetrauerit, uel obtinuerit, aut etiam
petierit, uolumus et iubemus q̄ eo ipso & in
continenti teneatur et sit obligatus cedere et
renunciare huiusmodi prouisioni et impetra-
tioni, et omni iuri quod habere posset illius oc-
casione in manibus Magistri aut coram nota-
rio uel testibus. si uerò talis impetrās huius-
modi resignationem facere recusauerit, aut
quouis modo distulerit, eo ipso absq; alia cau-

DE COMMENDIS Tit. xliij. 163
sæ cognitione aut processu intelligatur et sit
priuatus habitu, & in perpetuum carcerem
conijciatur.

Quod sæculares non deputentur ad
regimen commendarum.

F. Deodatus de Gozono.

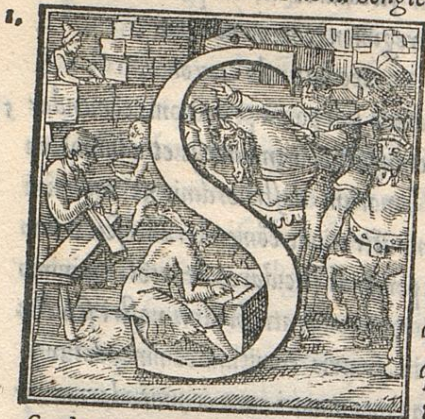
Inhibemus sub pœna priuationis cõmendaz 59.
rum omnibus cõmendatarijs et administra
toribus bonorum nostri ordinis ne regimini
& administrationi cõmendarum seu Baiuz
liarum personas sæculares deputet. Quinimo
earum regimen fratri ordinis nostri seu dos
nato in fratris comitiua commendetur,
quatenus maiori cura commendarum
regimina exerceantur.

DE VISITATIONIBVS Tit. xv.

DE VISITATIONE COM-
mendarum.

F. CLAVDIVS de la sengle.

TATVS
imus q
Priores
& Ca
Stella
nus Em
postea
quolibet
quinque
nio per

sonaliter omnes Baiulias, cōmendas, domos,
membra, hospitalia, ecclesias, oratoria, et alia
quæcunq; loca sibi subiecta diligenter uisita-
re debeant, & super inutiliter administratis
prouidere teneantur, ne per negligētiam in-
commoda sequantur. Eam quoq; uisitationem
in inscriptis redigant, cuius transumptū au-

DE VISITATIONIBVS Tit. xv. 164
theticum Magistro & conuentui mittant.
si uerò Priores & Castellanus Empostæ ua
letudine aut alia legitima causa impediti fue
rint, quominus uisitare possint cōmendas, do
mos, membra & alia loca nostri ordinis su
pradiēta in suo Prioratu, eo casu duos fra
tres, unum militem qui sit cōmendatarius, et
unum fratrem capellanum qui etiam cōmen
dā habeat, si reperiri poterit, sin minus aliū
fratrem capellanum aptos, prudētes, & idos
neos ad dictam uisitationem faciendam eliz
gant & deputent. si tamen pendente dicto
quinquennio periculum esset, ne aliquæ com
mendæ ruinam paterentur, uolumus q̄ non
expectato eo termino Priores et Castellanus
Empostæ super earum reparatione & manu
tentione diligēter prouideant. Poterunt etiā,
si necessariū aut cōmodum uidebitur, simul
et successiuē plures fratres ad dictas uisita
tiones faciendas deputari, qui bini (modo quo
supradiētū est) ad diuersas cōmendas se cōse

DE VISITATIONIBVS Tit. xv.
rēt, ut celerius dictæ uisitatiōes cōfici possint.

De uisitatione camerarum Prioralium.

Idem Magister.

2. **Q** Via Prioribus et Castellano Emposite
cæteros uisitandi auctoritas commissā
est, statuimus ut reciproca potestate uisitatio
nis normam subeant. Decet enim unumquēq;
Religiosum ceruices iugo obedientiæ submit
tere, nec delinquendi licentia cuiquam danda
est. Hoc igitur modo cameræ Priorales uisi
tabuntur. Quolibet quinquēnio duo prudētes
fratres, scilicet, unus miles cōmendatarius,
et unus capellanus (ut supra dictū est) idonei
& sufficientes deligātur et in capitulo pro
uinciali deputentur, qui auctoritate nostra ca
meras Priorales, mēbra et domos earum dili
gēter uisitēt, et uisitationē in scriptis redigāt
et de his quæ inuenerūt Prioribus dēt noticiā
tempus opportunū statuendo: ut necessarijs,
prout cōpererint, Priores ipsi provideant.

De forma uisitationis.

Consuetudo.

Prior et Castellanus Empostæ, et uisitato-
res in faciēda uisitatione hoc modo se ha-
bebunt. Primum accipiet secū scribā capituli
provincialis aut notariū, uel si melius uidebitur
aliquē ordinis nostri Religiosum, & cum
ad loca uisitanda uenerint, ante omnia de res-
bus diuinis ingrant, reliquias, iocalia, ornamē-
ta ecclesiarū et oratoriorum, libros et cæterā
supellectilem diuino cultui dicatā uisitent. In
super ingrant diligenter, si diuinum officiū
rectē celebratur. Et si fuerit ecclesia parochi-
alis, si curatus aut capellanus ritē debite, di-
ligenter, et cum ueneratione sacramenta mi-
nistret, & de eius sufficientia, deinde quomo-
do possessiones et prouentus commendæ ad-
ministrantur, quomodo se gerat commendas-
tarius, & generaliter de uita eius & mori-
bus. In ipso quoq; uisitationis processu om-
nes singularum possessionum, grangiarum,
prædiorum rusticorum & urbanorum titus

DE VISITATIONIBVS Tit. xv.
los, & eorum ualorem nominatim descri-
bent, libros præterea cēsuales, iurisdictiones,
præminentias, facultates, & priuilegia no-
tabūt tam in capite q̄ in membris. Item ones-
ra, lites motas, & pendentes, res etiam occu-
patas (si quæ sint) & à quibus sint occupa-
tæ, quæ alienata aut deteriorata sunt, defec-
tus corrigant: quæ reparāda fuerint, statim
aut ad certum tēpus reparari mandent, pro-
ut rei qualitas postulabit: Quicquid compere-
rint in scriptis redigi faciant, quorum trans-
scriptum authenticum manibus suis subscri-
ptum, & sigillis suis confirmatum Magistro
& conuentui mittatur: ut bonorum ordinis
nostri statum cognoscant, et pro rerum exis-
gentia provideant.

De pœna non uisitantium.

F. CLAVDIVS de la sengle.

4. **S**I Prior et Castellanus Empostæ huiusmo-
di uisitationem facere neglexerit, eo ipso
censetur priuatus omni iurisdictione et præ-

eminentia Priorali. Alij autem uisitatores qui ab eodem aut à capitulo prouinciali ad dictas uisitationes faciendas deputabuntur, nisi se legitime excusauerint, priuentur fructibus unius anni cōmendarum seu administrationū suarū, qui cōmuni nostro ærario applicabuntur: si fuerint fratres, amittēt unum annum suæ ancianitatis. In eandem pœnam incurrent dicti uisitatores, si Prioribus et Castellano Empositæ, & cōmendarijs in uisitando fauisse reperti fuerint, aut eorum defectus, errores, & malam administrationem occultasse.

De pœna non reparantium defectus repertos in uisitatione.

Idem Magister.

Priores & Castellanus Empositæ & cōmendarij, qui defectus et detrimēta in uisitatione cōperta non reparauerint, et emendauerint secundum quod illis iniunctum fuerit, tanquam inobedientes & mali administratores censeantur priuati Prioratibus &

DE VISITATIONIBVS Tit. xv.
Castellania Empostæ, Baiuliatibus, com-
mendis, & quibuscunq; ordinis nostri admi-
nistrationibus.

Quòd uisitatores utàtur moderatis expēsis.

F. Antonius Fluiianus.

6. **I**ubemus ut Priores & Castellanus Empo-
stæ in uisitandis Prioratibus, ac uisitatores
in uisitandis cōmendis moderatis expensis in
equitatu & famulis utantur, ne cōmendatar-
ij impensis excessiuis grauētur: quinimo mo-
deratē & temperanter huiusmodi uisitatio
fiat, ne cōmendatarij uisitati causam conques-
rendi habeant, quo casu Priores et cæteri uisi-
tatores damnum reficere teneantur.

Quòd cōmēd. ruinis diligēter prouideatur.

Idem Magister.

7. **S**tatuimus quòd uisitatores commendarum
ac camerarum Prioralium secundum for-
mam statutorum diligentia in uisitationibus
faciendis adhibeant, ut ruinis consulatur hac
forma. viso ualore commendarum, deductis

DE VISITATIONIBVS Tit. xv. 167
oneribus communis ærarij ac prius solutis:
seruitio diuino, hospitalitate ac eleemosinis cō
pletis; uictu quoq; & uestitu cōmendatariorū
rum prouiso, residuum ad ædificationem &
reparationem deputetur. Quòd si uisitatores,
Priores, Castellanus Empostæ uel cōmendat
arij in hoc exequendo negligentes fuerint,
priuationem Prioratuum, commendarum, et
dignitatum incurrant, quorum prouisio Magi
stro & conuentui spectat.

Quòd Priores eligant capellanium pro
uisitandis ecclesijs.

F. Ioannes de Lastico.

Prioribus et Castellano Empostæ licet eli 8.
gere unum fratrem Capellanium ordinis
nostri, qui sacrosancta ecclesiarū, oratoriorū,
et capellarum, puta reliquias, Eucharistiā, &
alia huiusmodi in Prioratibus uisitet, refor
met, & dirigat. Cui quidē sic electo ut Prior
Ecclesiæ conuentus suas uices tribuat facul
tatem atq; potestatem concedimus.

De modo uisitandi cōmēdis. pro melioramētis.

F. CLAVDIVS de la sengle.

9. **I**N uisitandis cōmēdis eorū qui se meliorare prætendunt, hæc forma seruanda est. Cōmissarij deputati per Priorē aut Castellānum Empostæ atq; capitulū prouinciale iureiurando adacti debent omni diligentia et cura uisitare cōmendā tam in capite q̄ in membris & domibus, et oculatē uidere qd fuerit melioratū, et quid de terioratū & dānificatū culpa cōmendatariorū qui se prætendunt meliorare, eo tēpore quo dictas cōmendas possederint, quæ qdem meliorationes, deteriorationes, et dāna, litiū status, et prosecutiones debeant particulariter specificari in literis certificationis quā super ipsis meliorationibus fecerint. Insuper quæ lites motæ, & processus facti sint super bonis & possessionibus cōmendæ aut mēbrorū, et si cōmendatarius diligenter et fideliter dictas lites sustinuerit, defenderit, et sit prosequutus: ut comodo et in-

DE VISITATIONIBVS Tit. xv. 168
comodo æqua lance ponderatis, dignoscatur
an melioratio excedat deteriorationem, uel è
contrà.

De iuramento recipiendo ab eis quor-
um cōmendæ uisitantur .

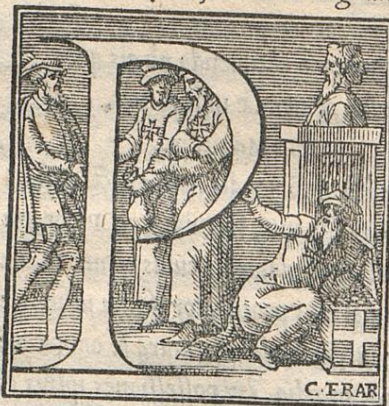
Idem Magister.

VT nihil in cōmendis non exactè uisita-
tum reliquatur, statuimus ut Prior, Ba-
iulius uel cōmendatarius cuius cōmenda uis-
itabitur, uel eius procurator finita uisitatiōe
teneatur iureiurando affirmare se omnia mē-
bra, domos, prædia, & possessiones ipsius cō-
mendæ fideliter monstrassee & manifestas-
se, eaq; uisitata fuisse. Quod si aliquod occul-
tassee reperietur, quod uisitatum non fuerit,
dictæ uisitationes nullius sint ualoris, nec
Cōmendatarius uigore illarū melior-
rare se possit, & si se meliorauer-
rit, redeat ad relictam cōm-
mendam .

DE CONTRACTIBVS ET

F. Alphonfus de Portugallia.

1.

Robibez
mus ne
fratres
qui ad-
ministra-
tionem
Baiulia-
rum et
cōmens-
darum

non habent, uenditiones & emptiones exer-
ceant, nec mutuo dent aut sumant absq; su-
perioris licentia.

F. CLAVDIVS de la sengle.

2. **Q**uicquid in contrarium fecerint, nullū
& irritum censeatur, & arbitrio Ma-
gistri & concilij puniantur.

Quòd fratres non exerceant mercimonia.

F. Antonius Fluiuanus.

Fratribus

Fratribus nostris cuiuscunq; sint conditio-
 nis prohibitum est mercimonia exerce-
 re, hoc est, uendere & emere res mercanti-
 les lucri gratia. si quis contra fecerit, cadat
 in pœnam quarantenæ, & eam substantiam
 quæ in mercatib; suis reperta fuerit, pro me-
 dietate ærario nostro applicamus: altera ue-
 rò medietas accusatori probanti concedatur.
 si tamen nonnulli uenientes ad conuentum,
 & recedentes de conuentu aliqua haberent,
 quæ nisi cum detrimento deuehere non pos-
 sent, & ad id euitandum cōmutationem alia-
 rum rerum procurarent, talia in eo casu uen-
 dere possint, nullam pœnam subeundo.

Inhibitio fœnoris & usuræ.

Idem Magister.

Non liceat fratribus nostris quacūq; au-
 thoritate fungētib; fœnus aut usurā
 exercere, aut contractus usurarios uel alios
 illicitos inire, facere & committere: quo nil
 turpius et religioso uiro magis indignū. si q̄s

DE CONTRACTIBVS Tit. xvi.

autem contra hanc institutionem diuino iuri
inhærentem temerario ausu facere præsump-
serit. Si cōmendatarius fuerit, eo ipso cōmen-
da priuatus censeatur, & decem annos inha-
bilis ad cōmendam obtinendam existat. Si ue-
rò frater conuentualis, ancianitatem per dez-
cennium perdat, in quo termino cabimentum
aut commendam habere non possit. Pecunia
quoq; ex qua fœnus cōmissum est ærario ap-
plicetur, & quod ultra sortem principalem
per usuram acquisitum est, ei cum quo usura
commissa est restituatur.

Quòd bona ordinis nostri nō alienentur.

F. Hugo Reuel.

s. **S**ancitum est q̄ nullus frater ordinis nos-
tri cuiusuis gradus aut conditionis exis-
tat, quacūq; urgente necessitate prædia, pos-
sessiones, domos, uineas, campos, iuraq; Prior-
ratuum, cōmendarum, aut mēbrorum uendes-
re, impignorare, in Emphiteosim dare, obliga-
re, distrabere, seu super his mutuum sumere

audeat seu præsumat quouis modo personis
 sæcularibus: uel his qui extra nostram Reli-
 gionem degunt ad uitam uel ad tempus dare
 seu elargiri possit absq; expressa licentia &
 consensu Magistri et capituli generalis. Qui
 contra fecerit priuationem habitus incurrat,
 et nihilominus quicquid aliter et contra præ-
 sentem institutionem perpetratum fuerit, nullius
 roboris & momenti censeatur.

Quod nullus frater impignoret aut
 obliget bona ordinis nostri.

F. Remondus Berengarius.

Non liceat cuicunq; fratri ordinis nostri 6.
 quacunq; auctoritate fungenti sub colo-
 re & prætextu sigilli prioratum, aut alio
 modo bona ordinis nostri mobilia, aut immo-
 bilia uedere, impignorare, distrahere, aut quo-
 uis modo obligare, seu concessionem uel pro-
 uisionem ad uitam uel ad tempus de his face-
 re personis sæcularibus, aut qui ordinem no-
 strum professi non sunt, nisi de Magistri &

DE CONTRACTIBVS ET
capituli generalis licentia atq; consensu, sal-
uo aduocatis ordinis aliquas prouisiones da-
re, quæ moderatæ sint & temperatæ & nō
perpetuæ, nec eas cōmune ærariū soluere te-
neatur. Qui autē contra fecerit, priuationem
habitus incurrat, et nullius ualoris q̄quid cō-
tra hanc institutionē factū fuerit existat.

F. Petrus de Corniliano.

7. **N**ulli fratrum nostrorū permittitur com-
mendas uel beneficia ordinis nostri ob-
ligare, si autem q̄s contra fecerit, priuationē
habitus incurrat, et obligatio nulla cēseat.
Quod in Capitulis seu Assembleis prouin-
cialibus non tractetur de alienatione
bonorum nostri ordinis.

F. Petrus Daubusson.

8. **S**tatutis maiorum nostrum adhærentes su-
per alienationibus factis, cautius prouide-
re uolētes prohibemus sub pœna priuationis
cōmendarum, Baiuliuatum, & aliarū digni-
tatum Prioribus, Castellano Empostæ, Baiu-

liuis, cōmendatarijs & fratribus ordinis noſtri quibuscūq; ne tam in capitulo prouincia li q̄; assemblea uel extra quouis modo præsūmant consultare, proponere, & tractare de alienationibus, hypotecationibus, distractionibus, transportationibus, aut donationibus in Emphiteosim aut in perpetuum sub quacūq; uerborum & conditionum forma de cōmendis, prædijs, proprietatibus, locis et possessionibus nostris cuiuscūq; conditionis fuerint & qualitatis. Quòd si contra fecerint, & de eo cōuicti fuerint, eo ipso cadant in priuationem commendarum seu beneficiorum, quorū prouisio ad Magistrum & conuentum deuoluatur. Quòd si conuentualis frater fuerit, ancianitatem perdat.

De eodem.

Idem Magister.

Attamen non interdicitur facultas & auctoritas Prioribus & Castellano Empostæ pro patria consuetudine dandi &

concedendi in capitulo prouinciali ad annuū censum possessiones, prædia & proprietates, quæ parum aut nil utilitatis & cōmodi commendis & Religioni redderent, ut meliorentur & augeantur: dum tamen id fiat ad tempus prædissinitum, quod non excedat annos xxxix. sed pro minori tempore: Quibus præteritis, talia quæ ad censum annuum data fuerint, ad commendas & Religionem cum melioramentis reuertantur.

Quòd fratres non alienēt bona acquisita.

F. Odo de Pinibus.

10. **Q**uicquid Religiosus acquirit, religioni acquirit. Ideo sancitū est q̄ fratres ordinis nostri, qui per emptionem, donationem aut alia quacūq; ratione bona, prædia, census seu annuos redditus uel iurisdictionem acquisierunt & sibi uendicauerunt, nullo pacto absq; Magistri & capituli generalis consensu uendere, alienare, impignorare, aut quouis modo distrahere possint: sed ea quæ acquisie

DE CONTRACTIBVS Tit. xvi. 172
runt fratres, uita eorum durante possideant
& teneant: Et quod acquisitū est, sibi liberū
& imune sit censu aut alio onere erga quos-
cunq; dominos ecclesiasticos uel sæculares, et
illud subiycere, submittere, aut pro eo aliquid
recognoscere nullo pacto præsumant.

De eodem.

F. CLAVDIVS de la sengle.

STATUIMUS quòd de cætero omnes & singuli fratres, qui hic Melitæ uel in insula
Gauli emēt, aut quouis titulo acquirēt posses-
siones, domos, prædia, hortos, uineas, & bona
stabilia, illa nullo pacto possint uendere, dona-
re, transferre, legare, uel aliter alienare, &
de eis disponere absq; expressa licentia Magi-
stri & concilij, quæ scripto authentico con-
stet: quæ quidem licentia nō extendatur ad
tempus infirmitatis de qua deceßerit, nisi ali-
ter concessum fuerit per capitulum generale.
Quicquid contra huiusmodi ordinationem fa-
ctum fuerit nullius roboris esse censeatur.

X iiij

DE CONTRACTIBVS ET

Reuocatio alienationum.

Idem Magister.

12. **A**Nnullamus, reuocamus & cassamus omnes uenditiones, donationes, translationes, cessiones, impignorationes, concessionem in Emphiteosim in perpetuū uel ad longum tempus à fratribus ordinis nostri præter seriem statutorum nostrorum sæcularibus aut alijs personis factas absq; auctoritate capituli generalis. Quas omnes & quasq; nullas, irritas, inanes esse, & nullam firmitudinem habere declaramus.

Quòd fratres non ineāt cōtractus fictos.

Idem Magister.

13. **P**rohibemus fratribus nostris ne quacūq; causa, prætextu, aut colore ineant uel faciant contractus fictos & simulatos, nec etiam chirographa promissionum, obligationum, donationum, stipendiorum aut debitorum cuiusuis rei uel qualitatis cum quauis persona. Quòd si facta fuerint, & is in cuius

ius fauorem extiterint non procurauerit re
& facto à uiuo contrahente aut promittens
te sibi satisfieri, post eius mortem nihil ea
ratione consequi possit, nec commune aeras
rium teneatur pro eo quidquam soluere tanz
quam pro confictis & simulatis contracti
bus, & in fraudem factis, prout ex
nunc fraudulenter factos esse
declaramus.

QVOD LOCATIO MORTV
arij & uacantis fiat in Capitulo
prouinciali.

F. Philibertus de Nilliaco.

II.

Nhibe
mus Re
ceptoris
bus nos
stris ut
nullo pa
cto aus
deat seu
praesum
mant lo

care, affictare, arrendare mortuaria & uac
cantia comendarum nostrarum, nisi in capi
tulo prouinciali coram Priore & quatuor an
cianis commendatarijs. Prohibemus etiam ne
Prior aut Castellanus Empostæ uel Recep
tor ipse tales locationes seu arrendamenta pro

DE LOCATIONIBVS Tit. xvij. 174
se sumere clam uel palàm per se uel suppositas personas ualeant. Qui contra fecerit, tanquam inobediens puniatur.

De spolijs fratrum uedendis, et quomodo fiant arrendamenta per Receptores.

F. Emericus Damboise.

Statuimus ut spoliorum bona ad incatū publicum uendantur, et plus offerenti dentur, exceptis uasis aureis et argenteis ac alijs iocalibus, quæ in eorū propria forma per Receptores ad depositarios nostros uolumus mittantur: ut inde in conuētum conduci possint. Prohibentes ne in spolio bona status cōmendarum immisceantur contra formam statuti. Quantum autem ad iura uacantiū: ut in ipsorum locatione & arrendamento commune nostrum ærariū non defraudetur: ordinamus q̄ Receptor tam in loco cōmendæ cuius administratio uacauerit, q̄ in alijs locis circūuicinis per publicum proclama det noticiā de arrendamento uacantis faciendo cuicumq; etiā

DE LOCATIONIBVS Tit. xvij.
ſæculari plus offerenti, & de loco in quo
capitulum prouinciale celebrabitur, & ar
rendamentum fieri debet, & poſtquam plus
offerentem intellexerit, ipſum certiorabit q̃
ad capitulum prouinciale ſecum accedat, in
quo & locis circũuicinis dicto capitulo ite
rum præſatum uacans ad incatũ ponetur,
& dabitur plus offerenti etiam ſæculari, qui
fratri in æquali pretio non poſtponetur. ſi au
tem pretium ſæcularis ipſe propoſuerit, et ar
rendamentũ uacãtis fratri aut alteri ſæcula
ri plus offerẽti dabitur, Receptor de pecunijs
noſtri communis ærarij eam pecuniæ ſum
mam illi plus primo offerenti, qui ex loco cõ
mendæ aut circumuicino ad prouinciale ca
pitulum acceſſerit, elargietur, quæ pro uia
tico & itineris expenſis tam ad capitulum
eundo quàm domum redeundo conueniens
uidebitur.

F. Petrus Daubufſon.

3. **A**ttamen non impediatur poſſeſſio corꝝ

DE LOCATIONIBVS Tit. xvij. 175
poralis sumenda per prouisum à nostro or-
dine de administratione illius commendæ lo-
catæ seu arrendatæ, licet fructus & reddi-
tus arrendatori debeantur.

Quòd durante mortuario & uacanz
te non fiant reparationes com-
mendarum.

F. Antonius Fluuianus.

PROHIBEMUS q̄ fratres ordinis nostri, & 4.
alij qui pro tēpore mortuarij et uacantis
cōmendas conducunt & in arrendamentum
sumūt, nullo pacto debeāt aut possint quouis
modo facere reparationes, aut ædificia erig-
gere in eis commendis mortuario & uacanz
te durantibus, nisi dictæ reparationes essent
necessariæ, quæ tamen moderatæ fiant &
secundum facultatem commendæ ad consi-
lium & iudicium duorum uel trium com-
mendatariorum; ne fratres nostri quibus dic-
tæ commendæ committentur prætextu ta-
lium reparationum ita grauentur, quòd eas

DE LOCATIONIBVS Tit. xvij.
soluere non possint. si quis autem huiusmodi
reparationes præter huius nostri statuti teno-
rem fecerit, de eis nullam satisfactionem ab
æratio aut à fratribus habeat: quinimo im-
pensa eorū qui eas fecerunt, factæ cēseātur.
Cuius licentia cōmendæ locari debeant.

F. CLAVDIVS de la sengle.

s. **S**tatuimus ut nullus frater ordinis nostri
cuiuscunq; conditionis fuerit prioratum,
Baiuliam, cōmendam, domos, mēbra, prædia,
& alia bona quæcunq; nostri ordinis illius
administrationi cōmissa locare uel arrenda-
re possit sine licentia Magistri, quæ quidem li-
centia dari non possit, nisi pro tribus annis
absq; anticipatione pecuniarum, præterq; illis
qui in conuentu sunt, uel ad eum uenire uos-
luerint, qui fructus unius anni tantum antiz-
cipare poterunt, quod intelligitur elapsis mor-
tuario & uacante.

Quibus cōmendæ locari non debent.
Idem Magister.

Insuper ea locare non poterunt potentibus 6.
dominis ecclesiasticis uel secularibus, neq;
etiam uniuerſitatibus et collegijs, nec ipſi qui
ea conduxerint aut arrendauerit ius ſuæ cō-
ductionis & arrendamenti in tales personas
transferre. Qui cōtra fecerit, perdet annum
unum rei quam locauerit in fauorē noſtri cō-
munis ærarij, & locatio nullum effectum ha-
bebit. Quas ſupra dictas cōditiones nomina-
tim in licentijs inferi mandamus.

De arrendamento cōmendæ noſtri Cypri.

Idem Magiſter.

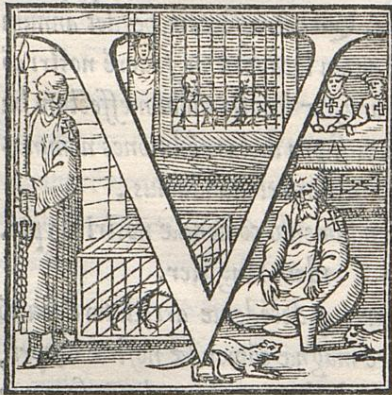
Statuimus q̄ decedente arrēdatore ſeu cō 7.
ductore magnæ cōmendæ noſtræ Cypri,
dicta cōmenda locari debeat alicui fratrum
noſtrorum, aut alteri plus danti & offerenz
ti pro eo tempore & ſumma, quæ Magiſtro
& cōcilio uidebitur. Quicquid ex huius-
modi arrendamento procedet, ad
commune noſtrum ærarium
pertinebit.

DE PROHIBITIONIBVS

QVOD NON LICET FRAT-
tribus testamenta condere, hæredem
instituere, aut legata facere.

F. Hugo Reuel.

1.

OTVM
pauper-
tatis id
exigit,
ut bo-
norum
dispo-
sicio li-
beræ vo-
luntati

non subiaceat. Non licet igitur, nec quoquo
modo permittitur Baiuliis, Prioribus, Ca-
stellano Empostæ, Commendatarijs, aut alijs
ordinis nostri fratribus testamentum conde-
re, uel hæredem instituere, seu legata facere.
atq; etiam seruatoribus seu alijs aliquid elar-
giri,

giri, nisi tantum eorum stipendia, ac debitorū
& creditorum declarationem redigere, &
cum licentia Magistri de eorum moderata
portione disponere.

De eodem.

F. CLAVDIVS de la sengle.

QUÆ quidem portio non excedat sextā 2.
partem pecuniæ numeratæ aut bonorū
mobiliū, deductis ex huiusmodi bonis om-
nibus debitis, & ære alieno tam nostri com-
munis ærarij q̃ aliorum, ac creditis, quæ in-
tegrè reseruantur ipsi ærario. Huiusmodi ue-
rò licentia fratribus in conuentu decedentis
bus & non alijs per Magistrum concedi pos-
test. Magister autem non nisi de licētia capiz-
tuli generalis, aut in articulo mortis concilij
completi, de aliqua parte mobiliū suorum
disponere possit.

F. Nicolaus Lorgue.

NON liceat cuiquam fratrum nostrorū 3.
aliquē in sacri baptismatis fonte recipere

DE PROHIBITIONIBVS

re absq; sui superioris licētia, nisi baptizādus
esset filius Baronis aut maioris Domini.

F. CLAVDIVS de la sengle.

4. **P**rohibetur fratribus ordinis nostri cuius
cunq; conditionis fuerint seruum suum
infidelem (idest non baptizatum) libertate
donare absq; Magistri & capituli generalis
licentia.

Quòd fratres non se intromittant in
causis sæcularium.

F. Hugo Reuel.

5. **I**nhibemus omnibus ordinis nostri fratri-
bus ne quoquo modo de personis sæculari-
bus, quæ propter delicta sua hic in nostra ius-
risdictione capitis pœnam incurrunt, se intro-
mittant, aut eis fauorem seu auxilium præ-
stent uel dari procurent. Quinimo tales cri-
minosi pro demeritis condemnandi & puni-
endi curiæ sæcularis iudicum libero iudicio
permittantur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Neq; etiam in causis ciuilibus eorundem 6.
sæcularium quoquo modo id fiat clam
uel palam per se aut per alium. Qui contra
fecerit, grauiter plectatur ad arbitrium Ma-
gistri & concilij.

Quod frat. nō intercedāt pro frat. deliquēte.

F. Ioannes de Lastico.

Statuimus q; quotiescunq; iusticia de aliis 7.
quo fratre delinquente ministrari debet,
non liceat cuiq; fratrum nostrorum pro ipso
intercedere aut precari, donec sententia lata
fuerit. Tunc enim pro moderatione pœnæ cō-
demnati intercedere poterit. Is uero ad quem
remissio pertinet pro arbitrio suo pœnam mi-
tigabit, aut exequi faciet.

F. Elionus de villa noua.

Nvlli fratrum nostrorum aut sæcularij 8.
omnino liceat transportare aut ducere
extra conuentum aliquam equitaturam, nisi
de expressa licētia Magistri, qui cum probos-
rum consilio eam elargiri possit.

8. **Q**uod fratres iuramento uel confœderatione nemini se astringât.

F. Remondus Berengarius.

9. **N**on licet fratribus nostris aliquo pacto se homagio, cōfœderatione, uel iuramento alicuius, modo Hispaniæ aut aliter, sine Magistri seu Prioris & Castellani Empostæ licentia adigere uel astringere: nec concilia siue conuenticula inire aut facere. Qui uerò contra fecerit pœna priuationis habitus plectetur, quæ si recuperauerit, nihilominus decennio administratione commendæ seu Baziuliæ gaudere non possit.

Quod fratres non acceptent res litigiosas.
Idem Magister.

10. **P**rohibemus ne fratres ordinis nostri aut Donati concessionem, donationem, uel cessionem rei litigiosæ à sæculari persona percipiant, acceptent, uel emant. Qui contra fecerit perdat habitum, & si Donatus sit comitiua fratrum priuetur, & in carcerem trudatur.

Quòd fratres extra Prioratus uel
commendas non uagentur.

F. Philibertus de Nilliaco.

PROhibemus quòd cōmendatarij et fratres
ordinis nostri extra Prioratus, Castellaz
niam Empostæ, & cōmendas quarum obedien-
tiæ suppositi sunt, nullo pacto exire ualeāt
iniussu Magistri aut Prioris uel Castellani
Empostæ aut cōmendatarij, quorum licentia
id facere possint ad tempus, si necessitas aut
utilitas Religionis impulerit, & non aliter.
Nec Prioribus sine Magistri licentia aut eius
locūtenentis extra Prioratum uel Castellaz
niam Empostæ exire licitum est, nisi negotio
nostri ordinis arduo impellente, uel aliud gra-
ue urgeat, quod commodè aliter fieri nō pos-
set. Nec cōmendatarius extra cōmendam rez-
cedere possit, nisi ueniat ad conuentum in ser-
uitijs ordinis, aut fungatur officio legationis
uel alterius cōmissionis Religionis, uel si tute
in cōmendis manere nequeat. Aliter faciens

DE PROHIBITIONIBVS

do perdat redditus cōmendæ durante tēpore
sue absentie, qui ærario applicentur.

De fratribus uagabundis.

F. Antonius Fluiuanus.

12. **P**Ræcipimus ut omnes commendatarij &
fratres qui uagos Religiosos nostros ex-
tra limites sue obedientie absq; superioris li-
centia inuenerint, detineant, & in carcerem
conijciant. Notificentq; Priori uel Castellano
Empostæ, ut provideant secundum statutorū
nostrorum formam tanq; de inobedientibus.
Quòd frat. nō discedāt à cōuētu sine licētia

F. iacobus de Milly.

13. **N**on licet, nec quoquo modo permittitur
quibusuis ordinis nostri fratribus quaz-
cunq; dignitate officioq; fungētibus à conuen-
tu absq; expressa Magistri licentia in scriptis
redacta clam uel palàm discedere. Si quis au-
tem contra fecerit, eo ipso absq; alia monitio-
ne, uocatione aut citatione habitu, cōmendis,
& beneficijs priuetur.

Ne fratres occupent commendas.

F. Antonius Fluvianus.

Statuimus q̄ si fratres ordinis nostri per
 uim atq; uiolentiam seu contra uoluntatē
 Magistri, Prioris, et Castellani Empostæ, uel
 fratris ad quē id pertineret, præsumant usur
 pare, occupare, & retinere cōmendas, mem
 bra, domos, & alia quæcūq; bona aut benefi
 cia ordinis nostri, perdant habitum & carce
 ri mancipientur. Quibus si de habitu gratia fa
 cta fuerit, Baiuliā seu aliud regimen per dez
 cennium consequi non possint. Adijcentes q̄
 Prior, Castellanus Empostæ ad instantiā fra
 tris cui cōmendæ, bona, uel beneficia occupa
 ta spectant, teneatur & debeat totis uiribus
 occupatorem expellere, & cōmendas aut be
 neficia in suam potestatem redigere, ac pos
 sessionē pacificā prouiso legitime dare. Quod
 si facere nequiuerint, ad hoc agendum bras
 chium sæculare inuocare possint uterq; tam
 Prior, q̄ frater ad quem cōmendæ spectabūt,

Id quoque Prior exequi tenetur sub pœna priuationis unius cameræ, quam amittat, si authenticè cōstabit ea exequi neglexisse. Nihilominus: quia in Prioratu Angliæ cōmendæ ordinis nostri pauca uel nulla fortalicia habent, quare uiolentia dari non potest: ideo Prior dicti Prioratus tenetur ad omnem requisitiōem fratris prouisi per Magistrum & cōuentum dare possessionem pacificam commendæ uel beneficij de quo fuerit prouisus. Et si talis frater ostenderit authenticè requisuisse occupatorem de habenda possessione et pariformiter Priorem, qui non obstāte instantia negligens fuerit in exequutione præmissorum, eo casu una suarum camerarum Prioralium priuatus censeatur, quæ quidem cameræ & cōmendæ per Magistrū et cōuentum concedantur fratri cuius cōmendæ occupantur.

Ne fratres impetrent literas cōmendatitias pro obtinendis cōmendis.

F. Elonus de Villa noua.

Prohibitum est sub inobedientiae poena ne
 aliquis frater cuiusvis conditionis fuerit
 literas cōmendatitias aut cōminatorias à quoq;
 impetret, ut cōmendas aut beneficia nostrī or
 dinis illarū uigore consequi aut obtinere poss
 sit seu quouis modo præsumat. Ab his tamen
 qui ordinem nostrū professi sunt literas obti
 nere licitum est, quibus uirtus benemeritorū
 cōmendatur, nec ex eorum repugnantia dam
 num sequi poterit,

F. Petrus Daubuffon.

Frater qui tales literas impetrauerit per
 dat ancianitatem per terminū decem an
 norū, facultas quoq; datur unicuiq; accusanz
 di & probandi impune contra tales : ut ab
 insolentia fratres cohibeantur.

Quod fratres qui officia ordinis nostrī
 exercent nauigia non arment.

F. Emericus Damboise.

Statuimus qđ de cætero nullus ordinis no
 stri frater cuiusvis gradus aut dignitatis

existat, qui habeat curam & administratio-
nem iustitiæ, ut puta senescallus noster, Ca-
stellanus, officiales, & qui custodiunt bona
ordinis nostri quemadmodū conseruator ge-
neralis, Magister domus nostræ, Receptor no-
ster, cōmendatarij tercinalis, granarij, & ar-
tilleriæ, & illi qui ab ipsis dependent per se
uel interpositas personas clam uel palam uel
alio quouis quæsito colore, nauigia pro bello
infidelibus inferendo siue cursu armare possint,
aut in armamento per alios facto partici-
pare, aut in armamētis iam factis perseuerare
sub pœna amissionis officij, de quo statim
prouideatur, ac si tempus statutum transactū
esset, atq; etiā confiscationis pretij armamen-
ti & lucri inde subsequuti in fauorem & cō-
modum nostri cōmunis ærarij, excepta tertia
prædictorum parte quæ accusatori dabitur,
sine aliqua diminutione uel remissione. Atq;
id ipsum statuitur de capitaneis galearum ac
ipsorum officialibus sub eisdem pœnis, si pro

curſu armauerint. Conceditur tamen ut pro ſocietate triremium, & pro habenda aliqua noticia, aut urgenti neceſſitate uel negotio, ſi bergantinos aut fuſtas armauerint, id ſine pœna & reprehensione facere poſſint. Si uero fraudulentè aliquis tam frater q̃ ſæcularis præſumpſerit nomē ſuum in dicto armamento falſo imponere, ac prædictis officialibus clam participare, eandem conſiſcationis pœnam incurrat, & de falſo puniatur, & tanquam periurus tractetur.

Quòd nemo i cōuētū nauigia armare poſſit, niſi de Magiſtri et cōcilij licentia.

P. Baptiſta de urſinis.

Sancimus quòd triremes, biremes & alia 18. cuiusuis generis nauigia à nullo ſiue fratre ſiue ſæculari in conuentu noſtro poſſint armari, niſi de Magiſtri & concilij ordinarij licentia. Qui cōtra fecerit nauigium perdat, quod cōmuni noſtro ærario applicetur.

De eodem.

DE PROHIBITIONIBVS

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

19. **Q**uæ licentia in ſcriptis detur. Qui autē cum huiusmodi licentia armabūt præſtare teneantur cautionem idoneam, q̄ Chriſtianos & bona eorum non moleſtabunt aut deprædabuntur. Fratres autem noſtri hanc licentiam obtinere non poſſūt, niſi qui annos quinque in conuentu moram traxerint. Illi tamen qui in ſubſidium Religionis ex partibus occiduis uenire uoluerint, abſq; licentia armare poſſunt.

F. CLAVDIVS de la ſengle.

20. **F**ratres autem qui de licentia Magiſtri et concilij armauerint, ancianitate gaudēt, ac ſi in conuentu reſidentiam facerent. Non detur ſaluus conductus pyratis.

F. Petrus Raymondus Zacoſta.

21. **P**rohibemus ne de cætero concedatur ſaluus conductus pyratis, niſi per Magiſtrum & concilium ordinarium & urgenti neceſſitate: aliter non. Nec etiam detur ſaluus con-

ductus fugitiuis, aut mercatoribus fallitis,
nisi ex urgente causa.

De inducijs non ineundis, nisi per
Magistrum & concilium.

F. Baptista de vrsinis.

AD scandala & damna quæ oriri possunt 22.
sunt euitanda sancimus quod in ordine no-
stro non possint iniri, aut componi induciæ, uel
pax cum Turcis, mauris, aut alijs infidelibus,
nisi duntaxat cum deliberatione Magistri et
concilij completi. Quod si aliter factum sit,
penitus caducum censeatur.

De Bombardis et machinis non extrahendis.

Idem Magister.

STatuimus quod bombardæ, colubrinæ, machi- 23.
næ, & artilleriæ bellorum usui aptæ, aut
etiam pulueres & salpetræ comuni ærario
spectantes nullo modo per quempiam ab insu-
la nostra seu locis Religionis nostræ extrahi
quauis de causa possint, et in alia loca trans-
ferri. Magister tamen & conciliū completū:

DE PROHIBITIONIBVS

si causa conueniens uidebitur, et necessitas urgeret: de taliũ trãsportatione et tracta decernere secundũ rerum ingruentiam poterũt.

Quod frat. nõ se imisceãt bellis xpianorũ.

F. Ioannes Ferdinandus de Heredia.

24. **S**Tatuimus q̃ fratres ordinis nostri nõ implicent se bellis et gentibus armorũ Christianorum adinuicem. Quod si quis cõmiserit, habitum perdat, quẽ si de gratia speciali recuperauerit, cõmendarum, bonorum, ac etiam beneficiorum nostrorum administratione per decem annos priuetur, quã habere non possit, nisi decẽnio elapso. Inhibentes Priori, & Castellano Empositæ ac commẽdatarijs ne dent licentiã fratribus se exercendi in bellis Christianorum, nisi eis iniunctum esset à principe uel domino Prouinciæ, quia tunc licentiam concedere possunt. Attamen eo in casu arma seu insignia Religionis deferre non possunt: sed si pro defensione Religionis uel in comitiua Prioris talibus bellis se immiscuerint, tũc

insignibus ordinis nostri uti possunt.

Quòd nemo petat officiũ in concilio.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Prohibemus fratribus ordinis nostri ne 25.
de cætero ad petenda officia ad conciliũ
accedant, nec Magister & concilium quemq;
ad petitionem eorum admittant, sed prout
quempiam ad exercenda officia aptũ & ido-
neum cognouerint, ei dicta officia cõmittant.
si quis contra fecerit, toto eo anno nullum or-
dinis nostri officium consequi possit.

Quòd nullus sine habitu ambulet.

Idem Magister.

Qui sine habitu ordinis nostri ambulat 26.
uerit, idest, qui crucem lineã uesti suæ
insutam palãm & apertè nõ tulerit, pro pri-
ma uice condemnetur ad quarantenam, pro
secunda ad carcerem turris per tres menses,
pro tertia habitu priuetur.

Quòd nullus ferat cruces aureas.

Idem Magister.

27. **P**rohibemus ne quis fratrum nostrorū de cætero cruces aureas ad figurā habitus nostri formatas collo appensas publicè deferat. Qui contra fecerit, eam crucem perdat, quæ nostro communi ærario applicetur, & pœna septenæ puniatur.

Quod ante cōdemnationem nemo dicitur esse in iusticia, quo minus assequi possit commendas.

Idem Magister.

28. **S**i quis fratrum nostrorū propter aliquod delictum, culpam uel negligentiam inquisitus, uel accusatus fuerit, nō censeatur esse in iusticia quantum ad obtinendas commendas nostri ordinis, quæ ei contingere possent, nisi postq̃ pro eo delicto cōdemnatus fuerit, etiā si in carcere detineatur. Condemnatus autē durante condemnatione priusq̃ sit legitimè absolutus, uel pœnam sibi iniunctam cōpleuerit, nō possit cōmendā, beneficium, aut aliud ordinis nostri officium consequi.

Quod

Quòd frat. tumultus ī Albergijs nō faciāt.

Idem Magister.

Si qui fratres nostri in Albergijs in quibus 29.
comedunt insolenter et imoderatē se gesserint, tumultus concitauerint, ianuās, ostia, scamna, mensas, uel aliud quid simile fregerint, aut temerariē proiecerint puniantur poena Magistro & concilio beneuolē usq; ad diminutionem ancianitatis inclusiuē. si autem pilerij famulos, pueros, aut seruos percusserint aut uerberauerint, si sine sanguine pro prima uice sint in quarātena, pro secunda in turri per sex menses, pro tertia perdāt duos annos suae ancianitatis. si cum sanguinis effusione et uulnus sit leue, pro prima uice sint in turri per semestre, si uulnus fuerit graue & enorme perdāt ancianitatem.

De eodem.

F. Fabritius de Carreto.

Statuimus q; nullus fratrum nostrorum 30.
præsumat secum ducere ad dictas Albers

gias personas urbis, castelli, uel aduenas causa comedendi, nisi sint re uera & cum effectus sui seruitores seruendo continuè domi, et ibidem dormiendo, & habendo stipendium aut uestitū à dicto suo patrono: aliàs à dictis albergijs eyciantur. Et simile uolumus obseruetur in domibus uenerabiliū Priorum, Baiu liorum, cōmendatariorum, & fratrum qui faciunt tabulas fratribus.

Casus per quos fratres habitu priuātur.

F. Nicolaus Lorgue.

31. **I**ndignum est ut qui sese grauissimo scelere inficiunt habitu ordinis nostri insigniti incedant. Qui ergo facinora quæ sequuntur perpetrarint, & de eis conuicti fuerint, habitu perpetuò priuentur. Hæreticus, sodomista, latro, fur, profuga ad infideles. Is quoque qui uexillum seu stendardum ordinis nostri in bello infidelium explicatū reliquerit. Qui deserit fratres in pugna. Qui castellum aut locum infidelibus dediderit, cōsultores quoque

& conscij huiusmodi deditiois: quod tamen cognitioni Magistri & Procerū reseruatur. Præterea, qui castellum situm in confinibus infidelium alio loco exierit q̃ porta. Qui etiā trina uice cœtum fratrum sponte sine licētia reliquerit, ut ad aliam se transferat Religio- nem, amplius in nostram nō admittatur. Qui falsum testimonium tulerit, Qui aut equester aut pedester intenderit deprædationi in exercitio armorum habitum perdat, quem reassumere non possit ante unius anni lapsum. Frater etiā qui alium fratrem accusabit de alio quo casuum prædictorum, offeretq; se illud probaturum, si suam intentionem non probauerit, habitum perdat.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Falsarij quoq; literarum tam ordinis nos-
stri q̃ aliorum, & qui de periurio conui-
cti fuerint habitu priuentur.

F. Petrus de Corniliano.

Frater qui homicidium commiserit, habitu

perpetuò priuetur, & carceri mancipetur: ne
tantum facinus cæteri cõmittere præsumant,
& nostrorum cõtus cõmilitonum pacificus
& quietus reddatur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

34. **Q**ui proditoriè, & ex occulto, uel consi-
lio meditato alium fratrem uel sæcu-
larem, quamuis leuiter uulnerauerit, habitu
perpetuò priuetur.

De percussoribus.

Consuetudo.

35. **S**i frater alium fratrem percusserit, sit in
quarantena, & si uulnerauerit ad sangui-
nem, excepto naso uel ore, perdat habitum.
Et si nitatur percutere gladio aut lapide uel
alio genere armorum, & tamen non percus-
serit, sit in quarantena.

De prouocatore ad duellum.

F. Fabritius de Carreto.

36. **S**tatuimus quòd si frater alium fratrem
scripto, internuncio, aut uerbo ad duellum

prouocauerit, siue diffidauerit, & alter acceptauerit, & ad locum assignatū uenerint, et sanguinis effusio fuerit subsequuta, etiam leuis, ambo sine aliqua remissione perpetuò habitu priuentur, & carceribus mancipētur. si uerò sanguis eorum nō fuerit effusus, tantum ex eorum ancianitate dematur, quantū Magistro & concilio beneuissimū fuerit in fauorem filiorum Arnaldorū. si uerò unus prouocauerit, & alter nō acceptauerit, prouocator ad minus tres annos ancianitatis perdat.

De fratribus qui tumultus de die aut de nocte faciunt.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Statuimus q̄ frater qui contra fratrem aut alios in cōuentu uel alijs locis insularum nostrarum quouis armorum genere diurnos aut nocturnos tumultus fecerit, perdat habitum. si qui uerò noctu laruati aut dissimulato habitu uel cū armis lōgis hastatis, aut scloppis et secretis armis cooperti per turmas

uel soli incedentes, uel per turmas sine armis
longis reperti fuerint, sint in turri per sex
menses.

De iuramentis.

Consuetudo.

38. **S**i frater palam iurauerit, pro prima uice
smoneatur, pro secunda sit in septena, pro
tertia in quarantena, pro quarta si in delicto
perseuerauerit perdat habitum.

De blasphemis.

F. Petrus Daubusson.

39. **S**tatuimus q̄ qui sacratissimum Dei nomē,
ac Beatæ Mariæ uirginis, & sanctorum
eius blasphemauerit, uel abnegauerit, pro pri
ma uice sit in quarantena, pro secunda in tur
ri per bimestre, pro tertia in carceribus ad
ordinationem Magistri & concilij.

De iniurijs.

F. CLAUDIUS de la sengle.

40. **F**rater qui rixatus fuerit & calore iras
cūdiæ accensus alteri fratri iniuriosa uer

ba dixerit poena quarantenæ puniatur: etiam si fateatur se mentitum fuisse, atq; eum poenitere tales iniurias protulisse. si uerò contumeliosè dixerit, eum mentitum fuisse, perdat duos annos ancianitatis. si uerò infamiam irrogauerit, poena erit arbitrio Magistrì & cōciliij, quam statuent secūdum qualitatem personarum, & infamiæ. si baculo, arundine, alapa, & his similibus fratrem percusserit, tres annos ancianitatis perdat.

De percussoribus sæcularium.

F. Petrus Raymondus Zacosta.

Statuimus q̄ quicumq; frater ordinis nostri 41.
Magistri baculo, ense, aut alio genere gladij personas sæculares ceciderit, aut uerberauerit, clam uel palàm, per se uel per alios turri coerceatur per bimestre. si autem graue uulnus uel enorme intulerit, perdat ancianitatē: quam poenam pariformiter incurrat, si banzulas, uel partialitates duelli pro quocunq; cæperit. si uerò homicidium cōmiserit, habitu

priuetur, quem nullo unq̃ tempore adipisci possit, sed perpetuo carcere teneatur. Ita q̃ propter hos casus nullo modo delinquentes possint poni in septena uel quarātena, q̃ si po-
nantur, nihilominus dictis pœnis plectentur.

De molestatoribus populi.

F. Emericus Damboise.

42. **S**tatuimus q̃ quicunq; ordinis nostri frat-
ter præsumpserit sine superioris licentia
aut extra comitiū alicuius Venerandi Ba-
iuliui uel pilerij aut anciani diurno tempore
ad urbem accedere, sit in septena. Si uerò nō
inuitatus, & sine præfata comitiua absq; uo-
luntate patris familias domum quorumuis ci-
uium uel populariū intrauerit, & eorum cō-
uiuijs, choreis, nuptijs, aut alys negocijs in-
tererit, perdat ancianitatem duorum annorū
in fauorem filiorum Arnaldorum sine spe ue-
niæ. si uerò diurno uel nocturno tēpore præ-
fatorum subditorum nostrorum portis aut fe-
nestris quouis modo uiolentiam fecerit, ultra

præmissa sit in aspero carcere ad ordinatio-
nem Magistrî & concilij, & accusator pote-
rit uti sæcularium personarum testimonio.
Eandem etiam ancianitatis pœnam incurrat,
qui laruas seu camisellas fecerit.

De eodem.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Si quis uerò portas aut fenestras noctu fre- 43.
gerit, uel eas muro uel cemento obtura-
uerit, uel aliqua immunda materia obliuerit,
aut lapidibus pulsauerit, perdat trium anno-
rum ancianitatem. Relinquentes Magistrî et
cōcilij arbitrio i eos, si uisum fuerit, grauius
animaduertere. Si autē ignem iniecerit et cō-
buserit, habitu priuetur, si iniectus ignis nō
nocuerit, priuetur ancianitate triū annorū.

Ne quis apponat manum spolijs aut
iuribus ærarij.

F. elionus de villa noua.

Bona spoliolum fratrum nostrorum ple. 44.
no iure nostro communi ærario spectant.

& pertinent. ideo nulli licet, nec aliquo modo permittitur, nisi his qui auctoritatem ab ærario habent sumendi, tractandi, aut capiendi pecuniam, uasa argentea, aurum, argentum, iocalia seu quæcunq; alia bona fratrum decedentium. Qui contra fecerit, si quod captum fuerit, marcham argenti excedat, habitu priuetur: si intra marcham dñum fuerit, quarantæ pœna plectetur. pariformiter q; manus responsionibus, & iuribus ærario, Magistro & conuentui pertinentibus, apposuerit, aut ea surripuerit, perdat habitum, et nibilosus quod subtractum fuerit ex bonis delinquentis cõmuni ærario resarciatur.

Moderatio præcedentis statuti.

Idem Magister.

45. **E**T quia id rigidum seuerumq; nimium uidetur, ut pro quolibet excessu ultra marcham argenti Religiosus habitum perdat, cū delicta circūstantijs plurimum grauētur, eius quoq; delicti qualitas sit considerāda, & ma

turo concilio ponderanda. Quotiescūq; igitur querela de damno ultra marcham argēti per Magistrum fiet, primum querela ad conciliū deferatur, ubi maturè delictum discutiatur. Attestationibus quoq; authēticis et legitimis, uel rei & accusati confessione delictum innotescat, & causa querelæ lucidius appareat. Quibus peractis, in publica assemblea iteratione querela fiat, & coram sgardio reo audito maturè & cōsultè agitetur, discutiatur, atq; delicti de quo fit querela, qualitate, circūstantijs quoq; et rei seu accusati uita, cōditione, et conuersatione, meritisq; pensatis, & cum grauitate consideratis, iusticia æqua lance et statuta administretur.

De occupatoribus arcium Religionis.

F. Deodatus de Gozono.

Insolentiam peruersorū opprimere cupiens 46.
tes sancimus q̄ quicunq; frater ceruicem in superiorem erigens Castellum aut fortalicium contra superiorem uel Priorem et Cas

stellanum Empostæ rebellabit, tenebit aut occupabit, pœna habitus damnetur & in carcerem tradatur.

De concubinarijs.

F. Antonius Fluuianus.

47. **O**ptima ratione sancitum est, ut nullo pacto fratribus ordinis nostri cuiusvis fuerint conditionis liceat concubinas in propria domo aut extra habere, tenere, aut educare earumq; consuetudine uti. Quod si quis postposita bonæ famæ celebritate contrarium facere præsumpserit, & publica laborante fama attestationibus fide dignis aut propria confessione hoc crimine conuictus fuerit, trina monitione à superiore prius facta ut desistat, & infamiæ delictum abijciat: si nihilominus quadraginta dies à prima monitione facta computandos contumaciter persequeretur, si delinquens cōmendatarius fuerit, eo ipso nulla alia solemnitate requisita cōmendis priuatus censeatur. si uerò frater cō-

uentualis eo ipso perdat ancianitatem, & nihilominus tales conuicti in habitus priuationē labantur, quem si recuperauerint, à die restitutionis habitus per decennium ad cōmendas consequendas inhabiles reddātur. si uerò frater obediētiae fuerit, pariformiter omni administratione & habitu priuetur. Priores quoque & Castellanus Empostae pari crimine conuicti: & contra eos per Magistrum & conuentum modo quo supra prouiso: si contumaces fuerint, priuationem prioratuum & habitus eo ipso incurrant, quemadmodum de alijs sancitum est.

De eisdem.

F. Philippus de Villers Lisleadam.

SI quis fratrum nostrorum natum sibi ex 48.
incestuoso cōplexu filium (quem ne inter liberos quidem nominandū leges uolunt) impudenter agnouerit, & palàm quasi suū aluerit, suo familiari ac gentilicio cognomine imposito, is nullū unquē in ordine nostro officiū,

DE PROHIBITIONIBVS

beneficium, dignitatem consequi possit. Publicos autē cōcubenarios in nostro ordine (quos rectius incestuosos, adulteros, & sacrilegos dixerimus) ad susceptionem quorūcūq; bonorum, dignitatum, officiorū, beneficiorum ue inhabiles esse uolumus. Et si quid habent, illo à nobis non immeritò exutos, fratrum quoq; nostrorum numero eximendos decernimus. Publicum autem cōcubinarius intelligimus, non tantum (ut Canones uolunt) eum, cuius concubinatus per sententiam aut confessionē in iure factam seu per rei euidentiam, quæ nulla possit tergiuersatione celari., notorius est: uerum etiam eum, qui nullo hominum pudore, & sp̄ito Dei timore professionis suæ immemor mulierem de incontinentia suspectam, aut infamatam tuetur, seu (ut dicitur) tenet alitq; , & cum ea simul habitans frequentem habet consuetudinem.

Casus quidam propter quos fratres incurrunt pœnam septenæ.

Consuetudo.

Qui non interest in Aſſemblea, qui reſcedit ab officio diuino, qui pro ſe ipſo rogat, ut liberetur à iuſticia, qui eſt in ſeptena & ſurgens non reddit gratias, qui interrumpit ſermones conciliariorum in concilio, qui comedit ſine habitu: ſi fratres adinuicē calumniati fuerint, ſi ſuperior de eis querelā fecerit, quilibet ſit in ſeptena.

Cafus quidam propter quos fratres incurrunt pœnam quarantenæ.

Consuetudo.

Primò qui non obedit præceptis in factis armorum, non poteſt incurrere pœnam minorem quarantena. Qui aleas, aut ludum taxillorū uel alios fortuitos pro denarijs exercent. Qui intromittunt ſe de officio alterius, pœnam quarantenæ incurrunt. Frater qui comedit in camera uel loco prohibito ſine licentia, ſit in quarantena.

Forma executionis pœnæ ſeptenæ.

Consuetudo.

51. **F**rater qui erit positus in septena septem diebus continuis ieiunabit, ac quarta & sexta ferijs ipsorum septem dierum pane et aqua dūtaxat uesci debet, & illis diebus recipiat disciplinam hoc modo. Deposito pallio siue mantello, flexis genibus ante altare coram sacerdote ordinis nostri humiliter stabit, qui uirgā dorsū percutiens dicet Psalmū. Deus misereatur nostri &c. Kirie eleison. Christe &c. Kirie. &c. Pater noster. &c. Vers. saluum fac seruum tuum. Resp. Deus meus sperantem in te. Vers. Mitte ei domine auxiliū de sancto. Resp. Et de syon tuere eū. Vers. Esto ei domine turris fortitudinis. Res. A facie inimici. Vers. Domine exaudi orationem meā. Res. Et clamor meus ad te ueniat. Oratio. Deus, cui proprium est &c. Postea uerò surget frater, & accipiens pallium siue mantellum, superiorem seu Baiulium osculabitur.

Forma

Forma executionis poenæ quarantena.

Consuetudo.

SI uerò positus fuerit in quarantena, quaz s2.
draginta diebus continuis ieiunabit, &
quarta ac sexta ferijs dictorum quadraginta
dierum pane & aqua tantū uescetur, comes
dens in terra. Qualibet uerò quarta et sexta
ferijs disciplinam suscipiet modo sequenti.
Comparebit coram sacerdote omnibus uesti
bus nudatus & pedibus discalceatus, pres
byteroq; dossū eius uirga percutiēte, dicet:
Miserere mei Deus &c. cū orationibus præ
dictis. Qui ad septenam uel quarantenā con
demnati fuerint, non debent recedere à suis
domibus, nisi cum uadunt ad Ecclesiā, debent
autem interesse omnibus officijs diuinis. Qui
ad duas uel tres quarātenas aut septenas cō
dēnati fuerūt, unius tātum quarātenæ uel sep
ptenæ disciplinā suscipient. Si uerò erit iudi
catus ad poenā quarātenæ et septenæ, patia
tur disciplinā quarātenæ tantum: sed eo tēpo

B b

DE PROHIBITIONIBVS

re arma deferre nō poterūt, et ueste lōga cū
chlamyde habitus nōstri induti incedent.

De eo q̄ ter ad turrim cōdēnatus fuerit.

F. Petrus Daubusson.

53. **S**ancimus quòd quicunq; frater, delictis
suis ita exigentibus, ter ad turris carcerem
condemnatus fuerit, priuetur ancianitate
trium annorum, tamen pro delictorū qualitate
moderatio pœnæ reseruatur arbitrio
Magistri & concilij ordinarij.

De his q̄ extra cōuentū habitū dimiserint.

F. Elionus de Villa Noua.

54. **S**i frater diabolico spiritu ductus, aut incō
stantia motus extra conuentum propria
auctoritate habitum nōstri ordinis dimiserit,
postea pœnitētia ductus ad ordinem reuerti
uoluerit, tunc tutē & liberē in conuentum
uenire, & hospitale infirmorū intrare possit.
Cui infirmarius de necessarijs prouideat do
nec de illo per Magistrū et cōuentū super mi
sericordia danda aut deneganda ordinatum

fuerit. Quod si misericordiā non cōsequetur,
eundi quo sibi placuerit facultas conceditur.

De obedientia.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Nihil est quod maiori cura et studio tue ss.
ri debeamus q̄ obedientiam, qua subla-
ta omnis societas dissoluitur. itaq; maiorum
nostrorum statutis adhærentes decernimus
ut omnes & singuli fratres nostri cuiuscūq;
sint gradus aut cōditionis iustis & honestis
magistri & superioris iussis, præceptis, ac
mandatis nulla excusatione parere & obtem-
perare debeant. Quod si frater in conuentu
existens eorum mandato non obedierit, pro
ea prima inobedientia poenā septenæ subeat.
si secundo etiam obedire recusauerit, quaran-
tena puniatur. si uerò ita se cōtumaciter ges-
serit, ut tertio iussus non pareat, habitu pri-
uetur, quod ita intelligitur, si de eo querela
post quodlibet iussum non impletum facta
fuerit. idem ordo seruetur extra cōuentum

DE PROHIBITIONIBVS

in Prioratibus. Pœna priuationis habitus Magistro et cōuentui semper reseruata: ad quos processus contra rebelles confecti à Prioribus mitti debeant. Præterea si quispiam fratrum nostrorum extra conuentum existens primo mandato Magistri & conuentus obedire noluerit, ubi primum de eius inobedientia & rebellionē cōstiterit, absq; alia citatione, monitione, aut processu, nisi intra nouem menses à die intimationis mandati legitimas & sufficientes causas impediementi miserit, habitu priuetur. Ad officium Priorū & Castellani Empostæ & eorum locatenentiū spectat executioni mandare in suis Prioratibus & Castellania Empostæ suis impensis sententias, & ordinationes Magistri & cōuentus, capitulorum etiam generalium et prouincialium & alias prouisiones, mādata, citationes, & rescripta omnia ipsius Magistri & conuentus, quæ pro publicis ordinis nostri negocijs facta fuerint, & ad eos directæ: quæ autem

priuatorum negocia spectabunt, impensis eorum qui dictorum mādatorum executionem prosequuntur. Quòd si requisiti id facere neglexerint, aut recusauerint, pro prima omissione seu recusatione, amittant fructus pro uno anno alicuius camerarum suarum Prioralium: si secundo, fructus duorum annorū: si tertio, fructus ipsius cameræ perpetuò applicentur nostro cōmuni aerario. Si uerò perstinaciter in ea negligentia & omissione perseuerauerint, prioratu & omni administratione priuentur. Mandantes Receptoribus nostris in dictis Prioratibus et Castellania Empostæ, quòd si Priores uel Castellanus Empostæ dictas impensas facere recusauerint, ipsi supplere debeant de pecunijs nostri cōmunis aerarij, et de illis summis quas pro ea re exburstabunt, dictos Priores & Castellaniū Empostæ in suis cōputis debitores scribere. Quòd si tales prouisiones, mandata & rescripta directa forent ad Baiuliuos, cōmendatarios &

DE PROHIBITIONIBVS

alios fratres, pro prima omissione & recusatione Baiuliuus & cōmendatarius priuentur fructibus unius anni Baiuliuatus aut cōmendæ: pro secunda duobus tertijs: pro tertia totis fructibus cōmendæ ærario applicandis: pro quarta cōmenda priuentur, de qua Magister & conuentus prouideant, si uerò fuerit frater conuentualis, pro prima amittat unū annū ancianitatis, pro secunda duos, pro tertia tres, pro quarta in perpetuū, nisi supradictis omnibus in cōmissione maior pœna imponatur: et nihilominus teneātur ad refectionem damnorum & interesse partium.

De malis administratoribus.

Idem Magister.

56. **Q**ui Prioratus, Castellaniæ Empostæ, cōmendas, domos, aut alia bona suæ administrationi cōmissa culpa sua aut negligentia deteriora fecerit, statim ubi de dicta deterioratione consliterit Prioratu, Castellania Empostæ, cōmendis, officijs, & omni admini-

stratione in perpetuum priuetur tanq̃ admistrator inutilis & bonorũ nostrorum dissipator sine spe alias consequendi. Eadem pœna punientur, qui siluas ueteres (quas nemoſra alta uocant) cœciderint, præterq̃ pro reparatione cõmendæ et ædificiorum quorum curam habet, & pro moderato usu domus in qua ipse habitat, qui usus itelligitur de lignis siccis & fructum non ferentibus. Cæduas tamen siluas, quæ renascuntur & repullulāt, et statis annis cædi solent, uti poterunt more regionis & loci in quo sitæ sunt.

De pœna eorũ q nō itersunt officijs diuinis.

Idem Magister.

Fratres nostri q diebus festis nō interfuerint officijs diuinis ī Ecclesia nostri cõuentus, & præsertim Missæ maiori, vesp̄is, et processionibus solemnibus, nisi legitime impediti fuerint, septenæ pœnam subeant. Qui uerò tempore celebrationis diuinorum officiorũ diebus festis in plateis, uel per uicos, aut etiā

B b iij

DE PROHIB. ET POENIS Tit. xviii.
in alijs ecclesijs deambulantes reperti fuerint,
quarantena puniantur.

Quòd fratres in iudicio nō utantur iniurijs.

Idem Magister.

58. **P**ROHIBEMUS fratribus nostris, ne coram
Magistro & concilio, aut in quouis alio
ordinis nostri tribunali uel coram quibusuis
cōmissarijs inter litigandum se inuicem con-
uicijs, aut uerbis iniurijs afficiant. Qui con-
tra fecerit, si grauis iniuria fuerit, de causa
cādāt, ita ut eo ipso sine aliqua probatiōe aut
allegatione in fauorē partis aduersæ cui iniu-
ria illata fuerit, sententia feratur, & in
carcerem turris conijciatur per sex
menses: si uerò leuis, per tres
menses tantum.

F. CLAVDIVS de la sengle.

ppellat^{1.}
tione fra
trum
ueniunt
quicun
que or
dinem
nostrum
professi
sunt.

Conuentus is esse intelligitur, ubi Magis^{2.}
ster uel eius locutenens, Ecclesia, infir
maria, & Albergia seu octo linguæ consistunt.

Albergia nomē familiare est Italis, Gal^{3.}
lis, & Hispanis, quod hospitium signifi
cat, sicq; uocantur domus in quibus fratres
nostri per nationes unā comedunt & cons
gregantur.

4. **P**illerij uocantur octo Baiuliui conuentuales, capita & præfides, ac ueluti columnæ nationum : Nam columnas uulgius pillesrios uocat.

5. **A**ppellatione Bailiorū siue (ut dicimus) Baiuliuorum comprehendūtur Baiulij conuentuales & capitulares, Priores, & Castellanus Empostæ: Bailios autem antiqua Gallorum lingua dicebatur domorū aut aliorum prædiorū præfecti uel administratores, unde cōmendæ à maioribus nostris bailiæ dictæ sunt. Bailias enim Galli etiā nunc uocāt prædiorum locationes uel ad certum tempus aut sub conditione concessiones.

6. **M**arescallus, qui Baiuliuus conuentualis est uenerandæ linguæ Aluerniæ, uocabulum est militare, quod Galli à Germanis acceptum usurpant, quo nomine Tribunos militum uocant.

Turcopolerius, Baiulius cōuentualis ue
nerandæ linguæ Angliæ, dicitur à Tur
copolis, qui (ut in historijs bellorum à Chris
tiani in syria gestorum habetur) equites
erant leuis armaturæ.

Vicunq; dicitur Cōcilium simpliciter et
absolutè tam in Statutis q̃ in libris Cā
cellariæ, intelligi debet de concilio ordinario.

Esgardium Gallica uox est, & significat
rationem, considerationem ue, seu (ut ita
dicam) respectum. Quod quidem sgardium
est antiquissimum & primum iudicium do
mus Hospitalis.

Renfortium ex eadem lingua sumptum
idem est quod corroboratio, uel (ut
sic dicam) fortificatio: & inde Renfortium
Renfortij, uidelicet corroborationis corro
boratio.

DE VERBORVM SIGNIS

11. **Q**uandocūq; de Prioribus tractatur, intelligitur etiā de Castellana Emposita. Et de Prioratibus, de Castellania Emposita.

12. **A**ssembleas Galli cōgregationes uocant, quo uerbo utimur, quando fratres nostri pro aliquibus rebus ad ordinem nostrum spectantibus unā conueniunt.

13. **I**n Assembleis Priorum extra conuentum tres saltem fratres prāter caput & prāsidem in conuentu recepti adesse debent,

14. **A**ppellatione cōmendarum ueniunt Prioratus, Castellania Emposita, Baiuliatus, prāedia, membra, domus, possessiones, & alia quaecūq; bona ordinis nostri.

15. **V**bi in statutis aut literis nostris fit mētio de beneficio, intelligimus de beneficio ecclesiastico curato uel sine cura.

Mortuarij appellatione intelliguntur fructus 16.
 ctus commendæ, qui colliguntur à die
 obitus cōmendatarij ad proximum festum na-
 tiuitatis sancti Ioannis Baptiste.

Vacans in cōmenda accipimus pro fructu 17.
 bus unius anni: qui, trāsacto mortuario,
 nomine cōmunis ærarij colliguntur.

Arreragia sunt uetera debita, seu reli- 18.
 quum debitorum.

Vicunq; loquitur de iuribus communis 19.
 ærarij, intelligendum est de spolijs, mor-
 tuarijs, uacantibus, responsionibus, impositio-
 nibus, pensionibus, passagijs, et arreragijs.

Ob eiusmodi iura non soluta tantum cen 20.
 sentur fratres nostri esse debitores, ut
 cōmendis & administrationibus quas possi-
 dent priuentur, sine spe alias consequendi.

pro alijs autem debitis nō censentur debito-
res cōmunis aerarij ad effectum prædictum,
nisi prius legitimè moniti fuerint per Rece-
ptores & Procuratores in Prioratibus, &
in conuentu per Conseruatorem conuentuas-
lem, & pro illis condemnati, uel ea confessi
fuerint.

21. **C**Abimentum uocabulum est Gallicum à
cabire, quod significat aliquid assume-
re, de quo qui se putat rationem probè redde-
re posse, sic uocatur cōmenda quæ fratri suo
ordine conceditur.

22. **M**otitio, quod smutitio uulgo dicitur, etiā
Gallica dictio est, & significat nomi-
nationem siue pronunciationem: nam ueteri
Gallorum lingua motire idem est quod dice-
re, nominare, uel pronunciare. Eo utuntur fra-
tres in linguis, cum declaratur cui cōmenda,
cuius administratio uacat, concessa fuerit.

PER filios Arnaldos intelliguntur hi, qui 23.
 nouissimè post alios ordinem nostrū sunt
 professi, quasi tyrones. Quod quidem uocabu-
 lum (quod & ipsum Gallicum est) in terra
 sancta frequens & commune fuit: nam qui
 illic ex patribus Christianis nati erant, Po-
 lani dicebantur, qui uerò in partibus citra
 marinis nati eò ueniebant, ab eis filij Arnal-
 di uocabantur.

Linguas in ordie nostro uocamus nationes. 24.

Collecta est cum fratres unà congregan-
 tur, ad aliquid ad suam linguam uel Al-
 bergiam pertinens tractandum, à colligendis
 aut cogendis in unum fratribus dicta.

Habitu priuatus, censetur priuatus om-
 nibus cōmendis, beneficijs, & ancianiz-
 tate, etiā si expressum non fuerit, & in car-
 cere perpetuò detineri debet.

27. **V**bi certa pœna non statuitur, intelligitur arbitrio superioris.
28. **P**lanta uocabulū est Gallicum, & significat querelam.
29. **C**aruana syrorum & Arabū lingua significat congregationes hominū, ut unā aliquid negocij peragant, à maioribus nostris usurpatum in delectu fratrum habendo, cum ad subsidia per arces et triremes distribuuntur, aut aliò per turmas mittuntur.
30. **S**oldea à solido dicta, quod est nūmi genus Gallis, Italis, Hispanis usitatum, unde soldea stipendium dictum est.
31. **G**igliati nummi quidam argentei, in quibus lilium, quod insigne est Gallorum, insculptum erat, Itali enim lilium giglium appellant, quorum sex florenum Rhodi constabant.

tuebant. Nonnulli tamen eum nūmum à fra-
tre Roberto de iuli Magistro appellationem
sumpsisse arbitrantur, quòd ab eo institutum
putent, ut singuli gigliati singulis fratribus
secunda Quinquagesimæ feria distribuātur,
quod quidem minimè constat.

Florenus Rhodius Aspra Turcica uigin- 32.
ti continet, Asprum unum denarios Rho-
dios sexdecim : Floreni autem Rbody tres,
aspra sex, denarij octo, aureum solarem con-
ficiunt.

Ianneti etiam, nummi erant argentei, à 33.
Iano Rege Cypri, cuius nomine cudeban-
tur, ut quidam existimant.

Despropriamētum est ueluti priuati ab- 34.
dicatio, cum fratres id declarant, quod
in supellectili ac re domestica & familiari
habent.

35. **F**Ratres qui in uia moriuntur ad conuentum uenientes, uel ab eo discedentes, in conuentu mori censentur.

F. Hugo Reuel.

36. **F**Rater cui carniū esus propter delictū est interdictus, pane & aqua tantummodo uesci debet.

F. Ioannes de Homedes.

37. **V**bi statuta loquuntur de Draperio, is intelligitur, qui nunc magnus Conseruator appellatur, qui Baiulius conuentualis est uenerandæ linguæ Aragoniæ, Cataloniæ & Nauarræ. Per Conseruatorem generalem, conuentualē intelligimus.

Idem Magister.

38. **I**n probationibus fratrum militum, appellatione parentum pater, & mater, aui, & auicæ paterni & materni intelliguntur.

F. CLAVDIUS de la sengle.

Non intēdit, nec uult, neq; ordinat præsens capitulum generale, ut per huiusmodi renouationem, reformationem, & nouam statutorum æditionem superius descriptam aliquo modo, directe, uel indirecte, in genere, aut in specie dignitatibus et prærogatiuis alicuius cuiuscūq; gradus fuerit, derogetur, & præiudicetur. Nos igitur auctoritate capitulari fungentes & ipsi ordinationi firmiter inhærentes sancimus, decernimus, statuimus, ordinamus, & expresse declaramus q̄ huiusmodi renouatio, ordinatio, et noua æditio Regulæ, statutorum, consuetudinū & usum ordinis nostri nullo pacto, quouis quæsito colore, præiudicium, damnum, alterationem, mutationem, uariationē, mutabilitatem generet, aut generare seu afferre qualitercunq; possit gradibus, ordinibus, sessionibus, præsidentie, auctoritatibus, prærogatiuis, præeminentijs Magistri, Ecclesiæ, Hosp

CONCLUSIO
talitatis seu infirmariæ, cōmunis ærarij, Ba
iliorum tam cōuentualium q̃ capitulariū,
Priorum, Castellani Empostæ, octo linguarū,
fratrum earum cuiuscunq; gradus fuerint,
scilicet Militum, Capellanorū, & seruientiū,
ac Prioratū etiam collationibus atq; pactis,
conventionibus, & concordijs ratione dictarū
collationum, de gratia per linguas, prio
ratus, aut Castellaniā Empostæ, seu fratres
earūdem cum Prioribus, & Castellano Em
postæ ordinis nostri factis et initis. Quinimo
dictæ præminentie, prærogatiue & pacta
super dictis collationibus Priorū et Castels
lani Empostæ facta sint et esse intelligātur,
atq; remaneāt realiter & cum effectu in eo
statu et qualitate, robore et uigore, quo erāt
ante huiusmodi renouationem et nouam ædi
tionē ordinatā sub hac expressa restitutio
ne & intentione, ut prædictis propterea nul
lum generetur præiudicium.

QV A S quidem leges et statuta suprascri-
pta uenerandi Domini xvi. Capitulares accu-
ratè & diligenter legerunt, considerauerunt,
& examinauerunt, eaq; tanq; sancta & iu-
sta, ordinisq; nostro utilia & necessaria lau-
dauerunt, approbauerunt, acceptauerunt, &
confirmauerunt, atq; de nouo statuerunt, tus-
lerunt, & condiderunt. Quorum nos senten-
tiæ & approbationi adhærentes eadem per
præsentes approbamus, acceptamus, lauda-
mus, & confirmamus, ac de nouo statuimus
& condimus: deletis, reuocatis, cassatis, can-
cellatis et annullatis omnibus & quibuscūq;
alijs statutis, esgardijs, & usibus in antiquis
statutorum nostrorum libris et uoluminibus
scriptis & contentis. Declarantes nihilomis-
nus atq; statuantes per hanc renouationem
priuilegijs & immunitatibus ordinis nostri,
aut dignitatibus, ordinibus, sessionibus, præ-
eminentijs, & prærogatiuis Magistri, Baius-
liorum, Priorum, Castellani Empostæ, lin-

208 CONCLV. STATVTORVM
guarum et fratrum cuiuscūq; gradus aut cō
ditionis fuerint nullo pacto præiudiciū gene
rari. vobis mandantes, & in uirtute sanctæ
obediētiæ præcipiētes, ut dicta statuta supra
scripta & omnia in eis contenta perpetuis
futuris temporibus inuiolabiliter obseruetis,
illisq; fideliter pareatis, & obtemperetis, ac
pro legibus habeatis & seruetis, & haberi
& seruari curetis. In cuius rei fidem et tes
timonium bulla nostra cōmunis plūbea præ
sentibus est appensa. Datum Melitæ in con
uentu nostro durante Capitulo generali, Die
xxiiij. mensis Maij Anno Domini Millesimo
quingētesimo quinquagesimo quinto.

F.M. Roias de Portalruuio, Vicecācellarius.

F I N I S.

ROMAE, apud Antonium Bladum
Impressorem Cameralem,
Die 3. Augusti. 1556.

AVSPICIIS AC IVSSV REVERENDISS. D.
F. CLAVDII DELA SENGLE,
ET TOTIVS SANCT. ORDINIS ASSENSV,
F. DIDACVS RODRIGVEZ DOCTOR
SUMMA DILIGENTIA
ÆDI CVRAVIT.

AVANTAGE DE LA VIE
F. CLAVIER DE LA SENGLE
ET TOTUS SANGT. ORDINE AVE
F. DIDACUS RODRIGUEZ DOCTOR
SYMMA DILIGENTIA
F. CLAVIER

